

Nov obraz v naši politiki

SANDOR TENCE

Ksenija Dobrila bo torej v novem mandatu predsedovala paritetnemu odboru za slovensko manjšino. Člani in članice odbora so izbrali osebnost, ki je doma v šolski stvarnosti, in ki je po ustaljenih merilih »naši-vaši« ni mogoče uvrstiti v noben »manjšinski predal«. S tega vidika gre za nov obraz, kar na vodilnih mestih naše in širše skupnosti ni ravno vsakdanji pojav.

Predsedniška kandidatura ni žela odobravanja vseh članov odbora, ki se prepoznavajo v Svetu slovenskih organizacij, Slovenski kulturno-gospodarski zvezi in strank, za katere glasujejo Slovenci. To je odraz slabih političnih odnosov v manjšini, na katere smo žal navajeni in na katere stalno opozarjamo.

A tudi izvolitev Rada Raceta in Bojana Brezigarja ni šla tako gladko, oba pa sta bila zelo dobra predsednika. Racetu je pet let močno nagajala desna sredina, Brezigar pa je moral »skozi rešeto« še kar trde začetne konfrontacije z Ivom Jevnikarjem. Še najmanj težav je glede tega imela Iole Namor.

Razporejenost na včerajšnji seji ni bilo idilično, a tudi ne napeto in naelektreno. Politična situacija v slovenski manjšini je, kot rečeno, takšna kot je, paritetni odbor pa ni organ za merjenje odnosov (in političnih ali strankarskih strasti) med Slovenci, temveč institucijsko telo, ki ima točno začetne pristojnosti. Prve izjave nove predsednice gredo v to smer. Dela je na pretek. Zanj in za ves odbor.

SLOVENC V ITALIJI - Na včerajšnji umestitveni seji

Ksenija Dobrila predsednica novega paritetnega odbora

Giuseppe Marinig podpredsednik - Na seji tudi podtajnik Bressa

SIRIJA, IRAK IS nadzoruje polovico mesta Kobane

BAGDAD - Skrajna Islamska država beleži nove uspehe pri osvajanju kurdskega mesta Kobane na severu Sirije, kjer so njeni borci včeraj prodrl v središče mesta. Džihadisti so poleg tega v Iraku zasedli pomembno vojaško bazo v mestu Hit v zahodni provinci Anbar.

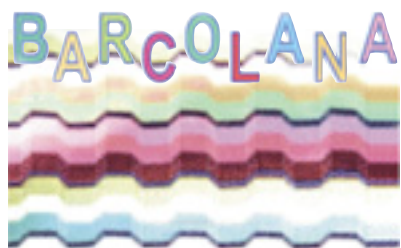
Na 2. strani

TRST - Ksenija Dobrila (na sliki - Fotodamj@n) je predsednica novega paritetnega odbora za slovensko manjšino, popredsednik je nekdanji špeterski župan Giuseppe Marinig, ki je bil v odbor imenovan v »kvoti« članov italijanske narodnosti. Predsednica (v odbor jo je imenovala Renzi-jeva vlada) je v tajnem glasovanju dobila 12 glasov, pet glasov je dobil Marco Jarc, ena glasovnica je bila bela.

Nova predsednica je za naš dnevnik povedala, da se ima za levicarko, ki pa ne pripada nobeni politični stranki. Izrazila je upanje, da bo paritetni odbor deloval složno. Umestitvene seje se je udeležil tudi vladni podtajnik Gianclaudio Bressa.

Na 3. strani

BARCOLANA - Množično na morju in kopnem

Praznik morja

Posebna priloga
v Športni prilogi

Skoraj 1900 jadrnic na morju, prava gneča na kopnem, napet konec regate z zamejskim pridihom. Barcolano 2014 si bomo zapomnili

FOTODAMJ@N

Načrt za razvoj
podeželja 2014-2020

Na 4. strani

V Mačkoljah 40-letnica
postavitve spomenika

Na 5. strani

Gibanje Svobodni Trst
se je razbilo še drugič

Na 5. strani

V čelnem trčenju
štirje poškodovani

Na 22. strani

GORICA - Sanacija Zelena luč za preobrazbo doline Korna

GORICA - Dolina Korna se bo v prihodnjih letih spremenila v pravi park. »Preobrazbo« območja, ki je danes zanemarjeno, umazano in sprehajalcem neprijazno, bo omogočil načrt za sanacijo in izboljšanje hidravličnih razmer potoka Koren, ki ga je odobril gorški občinski odbor. Projekt je vreden 21.174.732 evrov, predvideva pa ureditev struge, gradnjo odvodnega kanala, ureditev kanalizacijskega sistema v severnem delu mesta ter ovrednotenje doline Korna, kjer bodo betoniranim bregovom vrnil naravnejši videz, uredili pespoti in zgradili nekaj mostičkov.

Na 21. strani

... poročni prstani
Laurenti Stigliani
18. in 19. oktobra bomo prisotni
na sejmu SPOSAEXPO v Gorici

BIBIGI
CUMMENC
Salvini
DonnaOro
UNOARRE
COMETE
Roccarlo
CARLO PENNITELLI

Pridi v
naše prodajalne
in najdi svoj
poročni prstan

Trst - Ul. Ginnastica 7 - Tel. 040/774242
L. Santorio 4 - Tel. 040/772770

BRITISH
SCHOOL
CAMBRIDGE ENGLISH
Language Assessment
Authorised Centre

LET'S START!

Trst Ulica Torrebianca 18
040-369.369
Tržič Ulica Duca d'Aosta 16
0481-411.868
Gorica Korzo Italia 17
0481-33.300
Videm Vicoles Pulesi 4
0432-50.71.71

DŽIHADISTI - Kljub bombardiranju ZDA in njihovih zaveznic

Islamska država vztrajno napreduje v Siriji in Iraku

Po najnovšem vojaškem uspehu sedaj nadzoruje polovico Kobaneja

BAGDAD - Skrajna Islamska država beleži nove uspehe pri osvajanju kurdskega mesta Kobane na severu Sirije, kjer so njeni borci včeraj po srđitih spopadih s kurdske silami prodrli v središče mesta, so sporočili iz Sirskega observatorija za človekove pravice. Džihadisti so poleg tega v Iraku zasedli pomembno vojaško bazo v mestu Hit v zahodni provinci Anbar.

Po najnovšem vojaškem uspehu Islamska država sedaj nadzoruje polovico Kobaneja, ki ga je začela oblegati pred skoraj mesecem dni. Čeprav jih z napadi poskušajo ustaviti letala ZDA in njihovih arabskih zaveznic, pa džihadistom doslej niso preprečila napredovanja. Po navedbah nevladnega Sirskega observatorija za človekove pravice so džihadisti prodrli do središča mesta in kurdske sile potisnili v severno polovico mesta proti Turčiji.

Politik iz Kobaneja Fejza Abdi, ki se trenutno nahaja v izgnanstvu v Turčiji, je povedal, da so borci IS Kobane obkolili z južne, zahodne in vzhodne strani. Posvaril je pred pokolom, če obkolijo še sever mesta. "Če jim uspe prevzeti nadzor nad tem ob-

Džihadisti so kurdske sile potisnili v severno polovico mesta Kobane proti Turčiji

ANSA

močjem, bodo zaprli vse poti do mesta in začeli pokol," je povedal Abdi.

Zaskrbljujoča poročila prihajajo tudi iz Iraka, kjer je Islamska država prav tako na pohodu. V zahodni provinci Anbar so v mestu Hit po spopadih z iraškimi silami borci IS zavzeli pomembno vojaško bazo. Zasegli so vojaška vozila, med drugim tanke, ter

oporišče nato požgali. Zaradi napredka džihadistov iraškim varnostnim silam grozi, da bodo v Anbaru ostale odrezane od preostale države. Zaradi spopadov v in okoli Hita je poleg tega z domov zbežalo že okrog 180.000 ljudi, so opozorili Združeni narodi. Bežeči civilisti pa so se večinoma odpravili proti vzhodnemu mestu Ramadi. (STA)

ITALIJA - Napoved premierja Matteo Renzija

»Največje znižanje davkov vseh časov«

BERGAMO - Premier Matteo Renzi je na včerajšnji skupščini Confindustrie v Bergamu napovedal »največje znižanje davkov vseh časov« v Italiji. »Z novim zakonom za stabilizacijo javnih financ bomo skrčili davke za 18 milijard evrov,« je dejal. Pri tem je neposredno izzval industrijce: »Podjetnik, ki bo od prihodnjega leta dalje zaposlil nekoga za nedoločen čas, bo za tri leta oproščen plačevanja davkov na njegov račun.« Renzi je tudi napovedal, da bo zakon za stabilizacijski zakon »težak« 30 milijard evrov. Javne izdatke naj bi skrčili za 16 milijard evrov.

Sicer pa so premierja pred skupščino v Bergamu izžvižgali delavci, ki so

MATTEO RENZI

ANSA

protestirali pred kongresnim središčem. Premierja je tudi ostro napadla voditeljica sindikata CGIL Susanna Camusso, češ da ne ve, kam naj bi vodil Italijo. Potrnila je splošno stavko 25. t. m.

ITALIJA - Vodna ujma zlasti v Parmu

Hudi nalivi in poplave v Lombardiji in Piemontu

PARMA - Vremenska ujma je tudi včeraj pustošila po Italiji. Tokrat je prizadela zlasti Piemont in Lombardijo. Posebej se je znesla nad Parmo, kjer je reka Baganza prestopila bregove ter poplavila ulice in nižje prostore (na sliki, foto ANSA). Razširila se je novica, da naj bi vode odnesle mlajšega moškega, vendar je govorico župan Federico Pizzarotti naposled demantiral. Sicer pa so zaprli vse mostove nad reko Baganzo; podivjane vode so enega porušile.

Slabo vreme je včeraj bičalo tudi Genova, ki se ni še opomogla po petkovih nalivih in poplavah. K sreči pa je najhujši včerajšnji naliv trajal približno četrto ure, tako da nove škode ni bilo.

Morales bo še tretjič predsednik Bolivije

LA PAZ - Bolivijski predsednik Evo Morales je razglasil zmago na nedeljskih predsedniških volitvah. Glede na rezultate vzporednih volitev je Morales dobil skoraj 60 odstotkov glasov, njegov najpomembnejši izzivalec, magnat Samuel Doria Medina pa okoli 25 odstotkov. To bo že tretji zaporedni mandat Moralesa. Uradnih rezultatov sicer še ni, vendar to ni ustavilo Moralesa, da je na podlagi rezultatov vzporednih volitev že razglasil zmago. Posvetil jo je pokojnemu venezuelskemu predsedniku Hugu Chavezu in kubanskemu voditelju Fidelu Castru. "Ta triumf demokracije bolivijskega ljudstva je posvečen tistim, ki nasprotujejo kapitalizmu in imperializmu. Posvečen je vsem anti-imperialističnim predsednikom," je dejal z balkona predsedniške palače v La Pazu, ki jo imenujejo Palacio Quemado oz. požgana palača.

KATOLIŠKA CERKEV - Obračun prvega tedna razprav

Na sinodi v Vatikanu o potrebi po pogumnih korakih glede družine

VATIKAN - Škofje z vsega sveta, ki v Vatikanu sodelujejo na sinodi o družini, so se po prvem tednu razprav strinjali, da je treba pri vprašanih družine v katoliški cerkvi narediti pogumne korake, je včeraj sporočil budimpeški kardinal Peter Erdő. Ko gre za glavno jabolko spora, dovoljenje obhajila za vnovič poročene ločence, pa soglasja za zdaj ni.

Izredna sinoda, na kateri škofje in cerkveni strokovnjaki razpravljajo o tem, kako naj se Cerkev odzove na spremenjeno življenjsko stvarnost družin in parov, se je začela 5. oktobra. Udeleženci sinode se na njej lotevajo kočljivih vprašanj obravnave vnovič poročenih ločencev, sestavljenih družin, homoseksualnosti, umetne oploditve, splava, podpore materam samohranilkam, nasilja in spolnih zlorab v družinah.

Erdő je včeraj, ko je sinoda vstopila v drugi teden, predstavil vmesno poročilo s srečanja. To prinaša obnavo skoraj 200 mnenj, izmenjanih na sinodi, in naj bi bilo temelj sklepnega dokumenta. O njem bodo odločali konec tedna, škofje, kardi-

nali in laiki - slednji nimajo glasovalne pravice - pa ga bodo sedaj pripravljali v ločenih delovnih skupinah. "Kar je jasno odmevalo ..., je bila nujnost pogumnih pastoralnih izbir," je izpostavil budimpeški kardinal.

V času pred sinodo so se pokazala huda razhajanja med konservativnimi in naprednejšimi kardinali v Cerkvu, ki so se grenko prepirali predvsem okoli vprašanja, ali bi bilo treba zrahljati prepoved dostopa do obhajila za vnovič poročene ločence.

Kot je izpostavil Erdő, glede na reformne predloge ne bi bilo "splošne" odprave te prepovedi, temveč bi se o tem odločalo od primera do primera, "v skladu z zakonom o postopnosti". Prepoved bi si bilo tako, na odgovornost škofa, mogoče zamisliti "po poti pokore". "Vsega ali ničesar" pa ne sme biti, na to temo še izpostavlja poročilo.

Kardinal Erdő je razkril še, da so "različni" udeleženci spregovorili v prid temu, da bi bila cerkvena razveljavitev zakona danes drag in naporen postopek - do-

stopnejša in bolj prilagodljiva.

Sicer poročilo prinaša tudi priznanje "pozitivnih vrednot" civilnih porok in bolj naklonjen pogled do drugih stabilnih zvez, tudi homoseksualnih. Ko gre za homoseksualce, poročilo navaja, da imajo ti "sposobnosti in vrednosti, ki jo lahko ponudijo krščanski skupnosti". Kako to sprejeti, "ne da bi pod vprašaj postavljali doktrine o družini in zakonu", pa je bo besedah Erdőja za Cerkev izziv.

"Brez zanikanja moralne problematike, ki je povezana s homoseksualnimi zvezami, se zavedamo, da obstajajo pri-

meri, kjer medsebojna podpora, vse do žrtvovanja, predstavlja dragoceno pomoč za življenje partnerja. Cerkev poleg tega posebno pozornost posveča otrokom, ki živijo z istospolnimi pari," dodaja dokument. A istospolna zveza ne more biti enaka zakonu med moškim in žensko. Popolno partnerstvo v veri pa je le tisto, ki ima zakrament zakonske zveze.

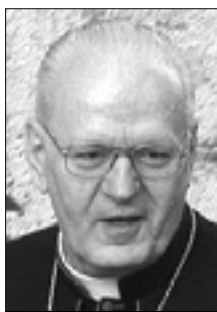
Udeleženci sinode si v tej luči želijo boljše predstavljana katoliške zakonske zveze, da se te ne bi več razumelo zgolj kot del kulturne tradicije ali družbene zahteve. V tej luči je izpostavljena potreba po "misijonarski spremembi" in "spremembi govornice".

Predvsem mlade pa bi bilo treba na zakon bolj pripraviti in okrepiti njihovo spremljanje tudi po poroki, menijo udeleženci sinode.

Družino pa dokument označuje za "šolo humanosti". A tej neobhodno potrebni celici družbe grozijo številne nevarnosti, ki jih poročilo vidi predvsem v pretiranem individualizmu in hedonizmu, revščini, vojni, nasilju in migracijah. (STA)

KARDINAL PETER ERDŐ

ANSA

ZLATO
(999,99%) za kg
31.224,47 +255,75

SOD NAFTE
(159 litrov)
88,68\$ -2,10

EVRO
1,2679\$ +0,30

EVROPSKA CENTRALNA BANKA
13. oktobra 2014

valute	evro (povprečni tečaj)	13. 10.	10. 10.
ameriški dolar	1,2679	1,2638	
japonski jen	135,95	136,27	
bolgarski lev	1,9558	1,9558	
češka krona	27,545	27,493	
danska krona	7,4493	7,4435	
britanski funt	0,7880	0,7882	
madžarski forint	305,51	306,84	
litovski litas	3,4528	3,4528	
poljski zlot	4,1916	4,1835	
romunski lev	4,4008	4,4058	
švedska krona	9,1103	9,1506	
švicarski frank	1,2007	1,2097	
norveška krona	8,2205	8,2580	
hrvaška kuna	7,6515	7,6465	
rubi rubel	51,3027	51,0952	
turška lira	2,8822	2,8836	
avstralski dolar	1,4480	1,4511	
brasiljski real	3,0303	3,0580	
kanadski dolar	1,4216	1,4151	
kitajski juan	7,7684	7,7484	
mehiški peso	17,0317	17,0161	
južnoafriški rand	14,0093	14,0640	

MAGIC ILLYTECA - Presenečenje regate s slovenskimi jadranci

Naenkrat so postali medijske zvezde

Med plovo zbrani, po cilju srečni. Uspel jim je res lep podvig

FOTODAMI@N

Na krovu presenečenja 46. Barcolane sta se znašla spet dolgoletna znanca, ki sta pred samim startom opazovala brezvetrne pogoje in se odločila, da bosta premec jadrnice usmerila proti levemu delu regatnega polja. Maurizio Benčić in Jaro Furlani že več let nista več vezana v razmerju učitelj-učenec, saj je bil ravno Benčić dolgo let Furlanijev trener, najprej na optimistu, nato v razredu 420, vendar sta skupaj odlično zavohala edinstveno priložnost. Zmagovalca olimpijskih odličij Vasilij Žbogar, tokrat v vlogi taktika, in Nemeč Schumann na Esimitu ter marsikateri bolj izkušeni jadralci, so izbrali desni del.

Na krovu Magie-Ilytece pa nihče ni pričakoval, da jih bo poteza ponesla le nekaj metrov stran od zmage. »O takem rezultatu nismo sploh razmišljali. Največji uspeh bi za nas pomenila uvrstitev med petim in desetim mestom. Jadranje pa je lahko ne-

predvidljivo. Z Maurizioem sva se spomnila, da se je taka izbira večkrat obrestovala tudi v prejšnjih izvedbah, zato smo ves čas prepričano pluli v tej smeri,« pravi Jaro Furlani, ki pa je šele tretjič upravljal krmilo jadrnice RC44 v lasti miljskega ladjarja Marina Quaiata. Prvič je v taki vlogi nastopil na lanski Barcolani, ko mu je uspel preboj v prvo dvajseterico, drugič pa šele na letošnjem pokalu Bernetti, ko je bil vedno drugi, seveda za Simiččevim Esimitom.

Furlani je priznal, da je posadka doživela pravo evforijo, ko je za nekaj časa Ilyteca prešla v vodstvo: »Nismo popustili na zbranosti, tudi napak ni bilo, zmanjkalo je le sunek vetra. Razmere so bili za manjše dimenzije našega plovila v primerjavi z orjakoma, kot sta Esimit in Jena-NO-borders team idealne, ob močnejšem vetru se jim sploh ne bi mogli približati.« Približali so se jim tudi po intuiciji,

ki je sledila drugemu mestu pokala Bernetti. Quaiatova posadka si je priskrbelo posebno sprednje jadro, sicer rabljeno, tipa »code0«, ki je z večjo površino idealno orožje v boju proti brezvetrju in valovju, ki ga povzročajo gledalci na ladjah in sami tekmovalci.

Kdor pa najbolje pozna RC44 Magia-Ilyteca je član TPK Sirena Sandi Šuc. Kot komandant posadke skrbi za plovilo pred nastopih in po njih. »Za uro plovo potrebuje naš RC44 vsaj dve uri vzdrževanja,« je med drugim razkril 26-letni Šuc, ki že vrsto let nastopa na posadkah miljskega ladjarja, sam pa tudi razmišlja, da bi podobno kot Furlani resno stopil v svet poklicnega jadrnanja. Med sezono tekmuje tudi na večdnevih regatah, predvsem v Sredozemlju. Šuc pa je tudi zaslužen, da je spravljal dolgoletnega prijatelja Furlanija na Ilyteco, kjer

so člani posadke ob Benčiću tudi Gabriele Zoppi, Maurizio Benčić, Giulio Trani, Michele De Genaro, Marco Pustiani in sam Marino Quaiat, medtem ko je tretji član Sirene Matija Ugrin nastopil na drugi jadrnici.

Po izredno negotovem zaključku je vsa posadka bila izredno navdušena nad sprejemom pred Velikim trgom in presenečena nad medijsko pozornostjo. »Vsi so nam hoteli čestitati, intervjuji, sprejeti, res je bilo nepozabno,« je še dejal Šuc, ki nam je razkril, da je neuradno ime drugo uvrščene jadrnice »Magia Nera« (Črna magija). Verjetno pa je bilo na letošnji Barcolani res nekaj uročenega v korist črnega RC44, saj bo v zbornikih ob vnovični zmagi evropsko-ruskega Goljata ostal zapečaten uspeh magičnega tržaškega Davida.

Andrej Marušič

PESTRO TUDI NA NABREŽJU

Čarovnija Barcolane ali dnevi, ko Trst ni videti Trst ...

Nepregledna množica ljudi, ki jo Barcolana vsako leto zvabi na mestno nabrežje, v okoliške ulice in na trge, vsakič znova preseneča. Ta regata je res pravi magnet tako za domačine kot za vse večje število turistov: dnevi, ko se jadranci veselijo nedeljskega tekmovanja sredi Tržaškega zaliva, so za vse ostale predvsem priložnost za praznično vzdušje. No, ob tem so Tržčanini prejšnja leta tudi radi oblekli jadrnalne jopiče (najraje znamke North Sails, obvezno s povzdignjenimi ovratniki), da je imel človek občutek, da so se vsi prebivalci kar čez noč prelevili v jadrnalce in prave »morske volkove« ... letos pa je bilo vreme prevročje, tako da so vetrovke povečini ostale v domačih garderobah. Vzdušje pa je bilo kljub temu praznično, masa ljudi, ki se je prerivala med stojnicami in posedala po okoliških barih, pa res imponantna. Ob pogledu na gnečo, ki se je na primer kar naprej ustvarjala na prehodu za pešce v višini Kanala, človek sploh ni imel občutka, da je v Trstu!

Ta občutek je bil še stvarnejši v nočnih urah, saj je bilo mesto polno življenja. Ne samo na nabrežju in Velikem trgu, kjer je v soboto nastopil Mario Biondi. Mimogrede: kioskom pred trgov bi bili morali prepovedati predvajanje glasbe, ko je na odru pel ta Sicilijanec s šarmantnim črnim glasom, odrsko ozvočenje pa bi bilo moralo biti močnejše ... Tudi v okoliških ulicah je bilo zelo živahno, marsikateri upravitelj bara ali restavracije je zunanost opremil z mizami, klopni in manjšimi pulti ter poskrbel za glasbo v živo. Celó po Mazzinijevi ulici, ki se ob vikendih spremeni v dokaj prazno peščono, se je sprehajalo veliko ljudi, na Republiškem trgu pa so animatorji delili

otrokom barvice, s pomočjo katerih se je velika temno siva asfaltna površina spremenila v živobarven domišljjski svet.

Najbolj »netržaško« je bilo vzdušje v Ulici Torino. Ravno v višini muzeja Revoltella so pred kratkim odprli novo vinoteko, tako v petek kot soboto ponoči pa je bil na veliki ploščadi pred njo pravi žur. Glasbeno podlago so mu dajali didžeji, ki so se zvrstili na balkonu lepe neoklasične palače, pod njimi je nekaj sto ljudi pilo, se pogovarjalo, morda celo zaplesalo. Ob pogledu na to sceno je marsikdo pripomnil, da bi kaj takega pričakoval v Barceloni ali Berlinu, nikakor pa ne v Trstu. Žal je bilo že čez nekaj minut, ko so na množico zlili vedro vode in varenke, jasno, kje smo. Zabava se je nato nadaljevala v nekdanji ribarnici, kjer so baje zadnje pesem zavrteli ob za Trst skoraj nepredstavljeni 7. uri zjutraj ...

In tako je marsikdo prespal start 46. jesenskega pokala. Tisti, ki so se v sončnem nedeljskem jutru podali na nabrežje, pa so se med stojnicami spraševali, kaj se dogaja tam sredi zaliva. Iskanje informacij je bilo kot vedno težko oziroma prepuščeno prisluškovanju radijskim novinarjem, ki so oddajali z nabrežja, twitterju in drugim socialnim omrežjem. Organizatorji Barcolane bi najbrž morali zadevi posvetiti več pozornosti. Množice se prerivajo med stojnicami, okušajo hrano in pijačo, se prepuščajo »burji« v stojnici deželne turistične agencije, stopajo v oklepna vozila italijanske vojske (mimogrede: so vojaška vozila na Barcolani nujno potrebna?), si morda privoščijo jadrnalni jopič (v upanju, da bo prihodnje leto nekoliko hladneje) ali nov sesalec ... o regatnem dogajanju pa ne duha ne slu-

ha. Na nabrežju bi najbrž potrebovali komentatorja in zvočnike, ki bi obiskovalce seznanjali s potekom regate in jim tako dajali občutek, da so tudi oni del velikega praznika sredi zaliva. V nasprotnem primeru postane regata za tisoče ljudi, ki vsako leto napolnijo vse mestne pomole in nabrežje, zanimiva le v trenutku, ko jadrnice priplujejo pred Veliki trg. Še takrat pa ni vedno jasno, kdo je zmagovalec, katere jadrnice so se najboljše uvrstile: seveda, Esimita ni težjo prepoznati, z Maxi Jeni in drugimi manj znanimi jadrnicami pa je imel v nedeljo marsikdo težave. V dvomu, smo z nabrežja zaploskali vsaki jadrnici, ki je priplula v našo bližino ... najbrž tudi takim, ki regate niso zaključile. A nič zato. Tudi to je Barcolana.

Poljanka Dolhar

DOLHAR, FOTODAMI@N

Desno: na Ulici Torino kot v Barceloni ali Berlinu; spodaj: koncerti privabili na Veliki trg veliko število ljubiteljev glasbe

SESLJAN - Podpredsednik dežele Sergio Bolzonello predstavil načrt za obdobje 2014-2020

Za razvoj podeželja skoraj 300 milijonov, a koliko za Kras?

Levo (z leve) Stefano Cosma, Stefano Bolzonello, Serena Cutrano in Paolo Fedele; desno udeleženci srečanja v Sesljanu

FOTODAMI@N

Skoraj 300 milijonov evrov, toliko je vreden Načrt za razvoj podeželja Furlanije-Juljske krajine za obdobje 2014-2020. Točneje 296,1 milijona evrov, kar je dobrih 30 milijonov več kot za prejšnje obdobje 2007-2013, ko je vrednost ukrepov v korist posegov na podeželju znašala 265,7 milijona evrov.

»Uspelo nam je povečati sklad za več kot 10 odstotkov, kar je eden od največjih porastov v vsedržavnem merilu,« je zadovoljno ocenil podpredsednik dežele uprave in odbornik za proizvodne dejavnosti Sergio Bolzonello na včerajš-

nji predstavitvi načrta v sesljanskem Centru za promocijo tržaškega ozemlja.

Srečanje, ki ga je vodil izvedenec za zgodovino vina Stefano Cosma, je bilo razdeljeno v dva dela. Uvodoma je bil podan obračun sedanjega načrta. Doslej je bilo od predvidenih 265,7 milijona predvidenih sredstev izkoriščenih 178,7 milijona evrov (dobrih 67 odstotkov). Preostalo bo treba izkoristiti do konca prihodnjega leta, sicer bo treba sredstva vrniti.

Raziskovalec podjetniškega gospodarstva na videmski univerzi Paolo Fedele

je predstavil vrsto tako imenovanih »dobrih praks«, posegov, ki so jih znala podjetja dobro izkoristiti za njihov razvoj. Rezultati so bili v nekaterih primerih zavidljivi, kar sta potrdila tudi števerjanski vinogradnik Evangelos Paraschos, kornistnik prispevka, in predstavnik podjetja Villa Russiz Giordano Fiegl. Iz predstavljenih primerov pa je bilo razvidno, da se jih je večina nanašala na območje Furlanske nižine, čeprav je bil načrt namenjen predvsem goratim območjem, niti eden od primerov »dobrih praks« pa ni »pripadal« tržaški pokrajini.

Deželna uprava je začela pripravljati nov načrt za razvoj podeželja že lani; julija letos ga je odobrila in poslala Evropski komisiji. Ta bi morala do 21. oktobra izreči svoje mnenje z morebitnimi pomisleki.

Ob odborniku Bolzonellu je smernice načrta in podrobne postavke predstavila odgovorna za službo podeželskega razvoja Serena Cutrano. Razpoložljiva sredstva bodo porazdeljena namensko. Določeni so bili nekateri prioritetni posegi, med temi tudi prispevek za izdelavo in izpopolnitev upravnih načrtov ev-

ropsko zaščitene območij in »odškodnine« za omejitve na zaščitene območjih Natura 2000 (a te bodo lahko koristili le na tistih območjih, na katerih že veljajo upravni načrti, kar pomeni, da bo tržaško-goriško kraško območje ob pomankanju upravnih načrtov izvzeto teh prispevkov ...).

Na srečanju - ki so se ga udeležili tudi številni kraški vinogradniki in predstavniki srenj - je bil govor tudi o težavah, s katerimi se že desetletja spopriemajo kraški pridelovalci. Uvodoma je devinsko-nabrežinska odbornica za kmetijstvo Marija Breclj omenila neuresničene obljube znanega protokola o penini prosecco Doc. Tajnik Kmečke zveze Erik Masten pa je na podlagi dosedanjih izkušenj menil, da gledajo tržaški kmetje na nov načrt za razvoj podeželja »z zaskrbljenostjo«. Spomnil je na velikanske birokratske zamude, ki hromijo delovanje vinogradnikov (»Tri leta morajo čakati, preden jim so izdana vsa dovoljenja za nov vinograd.«); poudaril je, da so večino sredstev iz sedanjega načrta izkoristili v ravninskem delu, ne pa na goratih območjih; opozoril je, da je tako imenovani masterplan za razvoj kmetijstva na Krasu ostal na papirju.

Odbornik Bolzonello je odgovoril, da predstavlja masterplan »teorijo«, potrebna pa je »praksa«, »s podjetniki in konzorciji, ki naj uresničijo konkretne razvojne načrte.« Omenil je nadalje, da je bilo kraško območje deležno pomembnega prispevka v višini skoraj 2 milijonov evrov (milijon 900 tisoč), ki ga je bila deležna Lokalna akcijska skupnost Kras. Deželna uprava se je - kljub težavam - odločila za nadaljnje delovanje Las-Kras. Odbornik je nadalje omenil še en ukrep, ki ga bo lahko koristilo tudi kraške območje. Uprava bo v finančni zakon vključila tudi postavko 10 milijonov evrov letno za dobo treh let (torej skupno 30 milijonov evrov) za posege za okrepitev namakalnih sistemov. K tem sredstvom naj bi pridali še kakih 8 milijonov evrov državnih prispevkov.

Ob tem je Bolzonello izrecno omenil poseg, ki ga bo Konzorcij za sanacijo Posočja v kratkem opravil na kraškem območju pod Prosekom. Škoda le, da ga bodo - zaradi omejitve zaščitene območja - lahko izvedli le od oktobra do konca februarja, kar pomeni, da se bo - deset let po zamisli - že spet zavlekel v nedogled.

M.K.

TRŽAŠKI OBČINSKI SVET - Sinočnja avdicija z vodstvom teatra

Stalno gledališče FJK bo v vsakem primeru ohranilo deželno razsežnost

Sinočnja avdicija v tržaškem občinskem svetu je bila dejansko prva javna izmenjava mnenj o korenitem preustroju gledališč, ki jo v imenu Renzijeve vlade namerava izvesti kulturni minister Dario Franceschini. Doslej je šlo za medijske odmeve in odzive, kot je priznal Miloš Budin, predsednik Stalnega gledališča Furlanije-Juljske krajine, kateremu je bila avdicija namenjena. Zahtevala jo je opozicijska desna sredina, ki jo skrbi, da ne bi Rossetti tako ali drugače po novem bil preveč pod vplivom Vidma oziroma Furlanije.

Budin je v uvodu pojasnil, da gre v tem primeru za ministrski in ne za vladni dekret, ki mora obvezno pod »rešeto« parlamenta. Odlok še ni dokončen, zato upravni svet teatra preverja razne možnosti in hipoteze, ki jih odpira Franceschinijev ukrep. Slika je še precej nejasna in nedorečena, odvisno tudi od tega koliko in katerim gledališčem bo Rim priznal pravni položaj nacionalnega gledališča.

V vsakem primeru bo Rossetti ohranil svojo dosedanjo vlogo v Trstu in na deželni ravni, ne glede, če bo na koncu dobil ali ne videmskega partnerja in tamkajšnje gledališko šolo Nico Pepe. Budin je izpostavil zelo pomembno vlogo Dežele, ki mora tudi na tem področju

Sinočnja avdicija o prihodnosti Stalnega gledališča FJK sta uvedla ravnatelj Franco Però in predsednik Miloš Budin

FOTODAMI@N

uveljaviti vlogo avtonomne dežele. Po Budinu je spregovoril direktor gledališča Franco Però, v avdiciji pa so se med drugim oglašili tudi predstavniki sindikatov uslužbencev Rossettija.

Soočenje v mestni skupščini je po začetnih posegih zdrknilo v izra-

zito politično soočenje; slišati je bilo tudi stare in zguljene fraze o Vidmu in Furlaniji, ki hočeta »pogoltniti« Trst in njegovo osrednjo gledališko hišo. Po pričakovanju je glavno besedo v razpravi imela opozicija. Slišati je bilo tudi pikre pripombe na račun predsednice deželne odbora

Debore Serracchiani, češ da daje prednost Vidmu na škodo Trsta ter njegove pokrajine.

Bolj previdni in zmerni so bili svetniki leve sredine. Alessandro Carmi (Demokratska stranka) se je zahvalil predsedniku Budinu »za uravnotežena in trezna razmišljanja«.

MAČKOLJE - Slovesnost ob 40-letnici postavitve spomenika padlim v NOB

Za domačine, ki so umrli v bližnjih in oddaljenih krajih

Slavnostna govornica Marta Ivašič o preteklosti in sedanjosti - Program pripravilo SKD Primorsko

Leta 1974 so v Mačkoljah postavili spomenik 29 domačinom, padlim v narodnoosvobodilnem boju. To so bili pretežno mladi fantje, ki so izgubili življenje v boju proti okupatorju (deset jih je umrlo v nemški zasedi v Zazidu) ali v koncentracijskem taborišču. Njim je bila posvečena nedeljska slovesnost ob 40-letnici postavitve spomenika, ki sta jo priredila SKD Primorsko iz Mačkolj in združenje VZPI-AN-PI (sekcija Dolina, Mačkolje in Prebeneg). Slovesnost, ki je v sončnem vremenu potekala najprej pred spomenikom in nato v srenjski hiši v Mačkoljah, je privabila veliko ljudi, prapore raznih borčevskih organizacij, navzoči so bili dolinski župan Sandy Klun in drugi predstavniki občine.

Prvi del programa, ki je potekal pri spomeniku, sta s petjem in glasbo sooblikovala Nonet Primorsko (pod vodstvom Aleksandre Pertot so zapeli pesmi Prečuden cvet in Na oknu) in Godba na pihala Breg (Žrtvam). Napovedovalka je bila Maja Smotlak, recitator pa Emanuel Martini, za častno stražo so poskrbeli taborniki Rodu modrega vala. Predsednik SKD Primorsko Miloš Tul je opisal družbeni kontekst, v katerem je nastala zamisel o postavitvi spomenika ter ljudi, ki so pri tem sodelovali. Tul pa je opozoril, da vsakoletno snidenje pred spomenikom ni in ne more biti dovolj, če hočemo ohraniti in gojiti naše vrednote. To moramo poudarjati z rednim udeleževanjem v društvenem in podobnih okoljih, skozi vse leto.

Slavnostna govornica je bila profesorica Marta Ivašič, ki poučuje zgodovino in filozofijo na znanstvenem liceju Franceta Prešerna v Trstu. V srenjski hiši se je najprej spomnila domačinov, katerih imena so vklesana na vaškem spomeniku. Najmlajši je umrl pri 15 letih (rojen je bil leta 1929), najstarejši pri 46 (letnik 1897); nekateri so umrli blizu doma, drugi v oddaljenih krajih na Dolenjskem, Hrvaškem in v Bosni, eden v Rižarni, trije v taborišču Mauthausen. Ivašičeva je dejala, da je v vaških partizanskih spomenikih »zaobjeta vsa naša novejša

Nedeljska svečanost pri spomeniku v Mačkoljah

FOTODAMJAN

zgodovina - od narodnega preporoda, velikega truda duhovnikov in učiteljev in začetkov delavskega gibanja dalje: zato stojijo tu na spomeniku Gregorčičevi verzi iz pesmi, ki jo je pesnik še v 19. stoletju posvetil Kmetški hiši: 'da dni nam pribore jasneje ter naše proslavé ime'.

Spomnila je, da so Mačkolje že kmalu po koncu prve svetovne vojne doživele prve požige hiš, fizične napade in strele. V fašističnem napadu je bil takrat ranjen osopski župnik Franc Malalan. Prišlo je do prvih aretacij in tudi tu mimo so vodile ilegalne poti, ki so jih uporabljali antifašisti. Govorila pa je tudi o sedanjosti, o »oblastnih krogih, ki nemoteno uveljavljajo svojo moč, da bi uničili socialne pridobitve«. Pri nas pa se spet uveljavljajo težnje k podrejanju slovenskega dela Trsta, je dejala.

Dekliška vokalna skupina Primorsko je zapela Zašumele so vrbe žalobne ter Bilečanko, slovesnost je sklenilo občuteno skupno petje Vstajenja Primorske.

GOLJUFIJA - Najprej žrtev, potem osumljenec Policija ovadila udeleženca Barcolane

Policija je v nedeljo ob robu Barcolane kazensko ovadila enega od udeležencev velike regate. Neapeljčan, ki živi v Rimu in je bil s svojo jadrnico med 1878 vpisanimi, se je odpravil na tržaško kvesturo in prijavil rop. Povedal je, da sta se mu sredi mesta z motornim kolesom približala zakrinkana moška ter mu iz rok iztrgala teleobjektiv, vreden tisoč evrov, ki ga je bil kupil s kreditno kartico.

Preiskovalci so ugotovili, da Neapeljčan res nima sreče. V zadnjih letih so ga okradli in oropali najmanj dvajsetkrat - na cesti, na domu in v avtomobilu. Vsakič so tatovi ali roparji odnesli pravkar kupljeno blago. Izkazalo se je, da je moški zavarovan: v primeru kraje mu zavarovalnica prek kreditne kartice izplača znesek v vrednosti ukradenega blaga. Dovolj je, da žrtev predloži prijavo o tatvini.

Domnevni okradenec se je prelevil v »kradljivca«. Policija je v dogovoru z državnim tožilcem preiskala njegovo jadrnico in na krovu našla »ukradeni« teleobjektiv, ki ga seveda ni ukradel nihče. Moški je osumljen goljufije na račun zavarovalnice in lažne prijave, vse njegove pretekle prijave pa so zdaj prav tako predmet preiskav.

Vilma Purič v Kopru

Tržaška pisateljica Vilma Purič bo noč ob 20. uri v gledališki kavarni Gledališča Koper predstavila svoja romana Burjin čas in Brez zime. Z gostjo se bo pogovarjala koprška slovenistka Jasna Čebtron.

Zanimanje za Trst 1914

Tržaška pokrajina se veseli obiska razstave Trst 1914 o mestu v času pred prvo svetovno vojno. Zgodovinska razstava je postavljena v Skladišču idej. Ob Barcolani si jo je ogledalo 600 obiskovalcev, od odprtja pa že več kot 2400. Precej je bilo tudi šolskih skupin, ki so izkoristile vodene ogledne v dopoldanskem času.

Predstave v Rossettiju

Gledališče Rossetti napoveduje tri nove predstave, za katere bodo vstopnice na prodaj od četrta, 16. oktobra (že danes in jutri jih lahko rezervirajo abonenti). Od 6. do 9. novembra bodo ponovno predstave Simoneja Cristicchija Magazzino 18, 11. novembra bo angleški ansambel Ballet Black odprl sezono baletnih predstav, od 9. do 14. decembra pa bo spektakel Let It Be (v ekskluzivi za Italijo) pričaral vzdušje live koncerta slovitih Beatlesov.

Ovrednotenje Marconijeve jahte

Včeraj se je v Trstu zaključilo tridnevno praznovanje 140-letnice rojstva fizika, »očeta radia« in nobelovca Guglielma Marconija. Na univerzi je bil posvet, na katerem sta bila navzoča tudi rektor Maurizio Fermeglia in izumiteljova hči, kneginja Elettra Marconi. Komisija, ki ji je predsedoval Roberto Vitale, pa je podelila denarno nagrado društva Cinzia Vitale za najboljšo zamisel za ovrednotenje prema legendarne Marconijeve jahte Elettra, ki se že 14 let nahaja v znanstvenem parku na Padričah. Nagrado v višini tisoč evrov so si prislužili študentje arhitekture na tržaški univerzi Andrea Marinò, Marco Schmid, Alexandra Deganutti in Matteo Verzizzi, posebne omembe pa je bil deležen Davide Capaldi.

SVOBODNO TRŽAŠKO OZEMLJE - Drugi upor proti Giurastanteju v šestih mesecih; v nedeljo z Evo Klotz na Brennerju

Svobodni Trst se drobi na prafaktorje

Gibanje Svobodni Trst, ki se zavzema za obuditev Svobodnega tržaškega ozemlja, razpada na prafaktorje. Po spomladanskem notranjem sporu ter izključitvi nekaterih članov vodstva, ki je privedla do ustanovitve drugega gibanja (Svobodno ozemlje), se je Svobodni Trst zadnji konec tedna razbil še drugič. Prav v času 60-letnice londonskega memoranduma, ki je za nostalgike Svobodnega tržaškega ozemlja zelo pomembna, se je sedem od devetih članov upravnega sveta gibanja uprlo predsedniku Robertu Giurastanteju in mu v odstopni izjavi (ponovno) očitalo, da ne ravna transparentno in demokratično. Enake kritike so mu spomladi namenili izključeni člani prejšnjega vodstva.

Na strani »TLT Territorio Libero de Trieste« na socialnem omrežju Facebook je uporabnik v nedeljo objavil sporočilo o odstopu sedmih članov upravnega sveta Svobodnega Trsta: »Zaradi rednih kršitev statuta, ki so hudo načele osnovne principe transparentnosti in demokracije v gibanju Svobodni Trst ter škodile njegovemu ugledu in ciljem, so sledeči člani upravnega sveta odstopili: Darko Jermanis, Massimo Meneghini, Martina Matarrese, Roberta Kosmazh, Roberto Moratto, Erika Tozon in Mario Comuzzi, torej 7 od 9 članov (julija sta že odstopili Desiree Marcucci in Maria Luisa Bressan).« Odstopno pismo

Tržaški novinar in »ideolog« gibanja Svobodni Trst Paolo G. Parovel z mikrofonom na nedeljskem shodu južnotirolske stranke Südtiroler Freiheit na Brennerju; Parovel in Giurastante sta v sklopu tržaškega gibanja, katerega sedež je na Borznem trgu, vse bolj osamljena

GOINFO.IT

so podpisali v četrtek in poslali v petek, predsedniku Giurastanteju so v soboto poslali še elektronsko sporočilo.

Giurastante, ki mu njegovi somišljeniki še drugič v šestih mesecih očitajo nedemokratično ravnanje, se je odzval kriti-

čno in bojevito. Na Facebooku je zagrozil, da bo italijanskim pristojnim organom (kot običajno) prijavil osebe, ki so prehitro objavile novice o odstopih. »Svobodni Trst je doletel drugi notranji napad v šestih mesecih,« je napisal v tiskovnem sporočilu in

napovedal, da bo v skladu s statutom z izredno upravo ohranil predsedniško mesto do februarске redne skupščine. »Svobodni Trst ocenjuje, da oba poskusa notranjega 'udara' vodi ista zunanja roka, ki hoče zaustaviti vse učinkovitejšo mednarodno

dejavnost našega gibanja,« je prepričan Giurastante. Maja naj bi se prvi 'uporniki' po Giurastantejevih besedah zoperstavili njegovi akciji proti povezavam med politiki in organiziranim kriminalom v Trstu (»zdaj se s svojim novim gibanjem ukvarjajo z manjšimi pobudami, da bi nastopili na italijanskih volitvah«), drugi upor pa naj bi bil povezan z razširitev dejavnosti Svobodnega Trsta na Dunaj. Nepokorni člani vodstva naj bi odstopili, ker so prejeli nezaupnico aktivistov, ki so podprli predsednika. Giurastante je še napisal, da bo »energično ukrepal proti provokatorjem in neodgovornim«, ki pomagajo »skorumpiranim italijanskim oblastem«.

V nedeljo je delegacija Svobodnega Trsta s transparentom »Trieste ist nicht Italien« sodelovala na demonstraciji stranke Südtiroler Freiheit na prelazu Brenner. Okoli 200 pripadnikov stranke, ki jo vodi Eva Klotz, je ob 95-letnici priključitve Južne Tirolske Italiji s »človeško verigo« zahtevalo pravico do samoodločbe. Eva Klotz je dejala, da je meja med Italijo in Avstrijo krivična, udeleženci pa so vzklikali polemična gesla proti Italiji. Med gosti so bili poleg Tržačanov tudi predstavniki združenja, ki si prizadeva za samoodločbo Furlanije in njene obale. Škotska in Katalonija sta namreč zelo v modi, še posebno na »mikro lokalni« ravni. (af)

PRAPROT - Vrhunsko vino nagrajeno pretekli teden v Firencah

Zidaricheva vitovska 2009 v vodniku Guide de l'Espresso

Na mizi ob vohodu v vinotoč Benjamin Zidarich v Praprothu se od konca preteklega tedna smehlja najnovejšo priznanje, ki ga je bil praprovski vinogradnik deležen na vsedravnih ravni: pergament enogastronomskega vodnika tednika L'Espresso z imenom elitnega Zidarichevega vina Vitovska Collection 2009. To kraško vino (na pergamentu je omenjen tudi vinski okoliš Carso) so vinski izvedenci italijanskega tednika uvrstili med najboljšo italijansko vinsko kapljico. Dodelili so ji oceno 18/20 s petimi stekleničkami.

Benjamin Zidarich je priznanje prejel konec preteklega tedna na vsedravnih podelitvi nagrad vodnika Guide de l'Espresso 2015, ki je bilo v Firencah, in sicer v tisti Stazione Leopolda, ki je bila za Mattea Renzija odsokočna deska za prodor na italijansko politično sceno. »Zbranih je bilo več kot tisoč italijanskih vinogradnikov, proizvajalcev najboljših italijanskih vin, skupaj z gostinci, ki v svojih lokalih ponujajo najboljša vina,« je pojasnil Zidarich. Priznanje so podpisali direktor vodnika Enzo Vizzari ter urednika Ernesto Gentili in Fabio Rizzari.

Praprovski vinogradnik je »razkril«, kako je vino nastalo. »Ob najboljših letnikih sortiramo najboljše grozdje in ga - v manjših količinah - izberemo, da bi iz

njega nastalo čim boljše, vrhunsko vino. Tak je bil na primer letnik 2006, podobno kakovosten je bil nato še letnik 2009. Izbrano vino zori štiri leta v lesenem sodu, nato še eno leto v steklenici. Nagrajeno vino smo ustekleničili letos poleti. Vsega je bilo ustekleničenih le 1.300 steklenic.«

Vinogradnik iz Praprotja je predvsem zadovoljen, ker je nagrado prejela vitovska, to je najbolj pristen vinski izraz Krasa. »S tem pridobi vse naše kraško območje,« je ocenil.

Njegovo vinogradniško podjetje je v vodniku Guide de l'Espresso 2015 omenjeno na strani 368. Ob imenu sta natisnani dve rdeči zvezdici, znak kakovosti kmetije. Nagrajena izbrana vitovska 2009 si je prislužila oceno 18/20 s petimi stekleničkami, ki pričajo o vrhunski kakovosti kapljice. Ob vinu je omenjena proizvodnja (1.300 steklenic) in cena (od 75 do 80 evrov).

Vodnik l'Espresso svetuje nadalje še tri Zidaricheva vina: vitovsko 2012 (17,5/20 in štiri stekleničke), malvazijo 2012 (16,5/20 in štiri stekleničke) ter Prulke (15,5/20 in tri stekleničke).

Na isti strani je zabeleženo tudi vinski podjetje Vodopivec iz Koludrovice (z eno rdečo zvezdico). Njegova vitovska 2010 si je z 17/20 prislužila štiri stekleničke.

M.K.

Benjamin Zidarich s priznanjem za vrhunsko vitovsko 2009

FOTODAMJ@N

SINDIKATI Skupščini o pravičnosti pri davkih in pokojninah

Sindikalne zveze CGIL, CISL in UIL prirejajo jutri v Miljah in v četrtak v Trstu javni skupščini o davkih in pokojninskem zavarovanju. Jutri bo srečanje v dvorani ACLI v Miljah, Ul. Frausin 9, od 9. do 11. ure, v četrtak pa v dvorani CRAL tržaške pomorske postaje, pomol Bersaglieri, prav tako od 9. do 11. ure.

Na skupščinah nameravajo sindikati predstaviti svojo platformo za enakopravnost in socialno pravičnost, ki temelji na zahtevi po spremembi zakona Fornero in odpravi nepravilnosti. Mladim je treba zagotoviti pokojninsko prihodnost, omogočiti fleksibilnost pri dostopu do pokojnine, priznati težka in zdravju škodljiva dela, zagotoviti kupno moč pokojnin in ukiniti nesprejemljivo zamrzitev njihovega izenačenja, trdijo sindikati, ki se tudi zavzemajo nižje količnike obdavčevanja dela in pokojnin. Nadalje zahtevajo, naj bo bonus 80 evrov strukturalen in naj ga prejemo tudi upokojeanci in manj premožni osebki. V ta namen je potrebno pridobiti sredstva iz utajenih davkov, kar lahko zmanjša davčni pritisk na poštene državljane.

PROMOCIJA - Obisk angleške novinarke Lise Williamson

Kraška vina na Ryanair

V decembrski številki letalskega magazina Let's go tudi prispevek o Krasu, Trstu in okolici

Kraška vina bodo decembra poltela visoko, zelo visoko, in širom po vsej Evropi. V sinje višave jih bodo ponela letala irskega nizkocenovnega prevoznika Ryanair.

Ne, ne gre za kako novo revolucijo premetenega Michaela O'Learyja. Na njegovih letalih ne bodo uvedli priložnostnega prigrizka, ki naj bi ga zalili s kraško kapljico. Potniki bodo še nadalje prileteli tešči do cilja, dana pa jim bo priložnost, da obogatijo svojo osebno kulturo z znanjem o Krasu, njegovih vinih, pa tudi o Trstu in bližnji slovenski okolici.

Decembra bodo namreč na vseh letalih družbe Ryanair ponudili potnikom v ogled revijo Let's go, v kateri bo objavljen tudi prispevek o tem kančku evropske zemlje. Nastal bo izpod peresa angleške novinarke Lise Williamson, ki se te dni nahaja v naših krajih, da bi jih na lastne oči spoznala in jih nato verno predstavila letalčemu bralcu. Williamsonova je dobila v Trstu

pravnega vodiča: generalnega menedžerja tržaškega hotela Savoia Excelsior Palace Riccarda Zanellottija. Njemu je Kras zelo pri srcu, o čemer na najlepši način pričata lanska prireditev Terranum s pokušnjo najboljših teranov

z obeh strani nekdanje meje in letošnje zasedanje o »ekstremnem« vinogradništvu, ki sta se odvijali prav v prostorih hotela na tržaškem nabrežju.

Zato ne čudi, da je Zanellotti popeljal angleško novinarko tudi na Kras. Včeraj sta se pripeljala v Praprot, na domačijo Benjamin Zidaricha, kjer si je Williamsonova ogledala v kraški kamen izkopano klet in iz ust praprovskega vinogradnika slišala, kako se tu vino pridelava. Izvedela je še za mnoge druge značilnosti tega edinstvenega sveta, naposled pa je s svojim vodičem tudi okusila pridelek kraške zemlje.

Vse to bo popisala v svojem prispevku, predstavila bo mesto in tudi njegovo ostalo italijansko in slovensko zaledje, vse do slovenske obale, kamor jo bo te dni napotil vodič Zanellotti.

Tako bosta dobila Kras in Trst z decembrsko številko magazina Let's go novo, lepo reklamno vizitko, ki bo gotovo od vseh dosežanjih ... »najvišja«. M.K.

GLEDALIŠČE - V mali dvorani SSG 23. t.m.

Savinina zgodba bo zaživela na odru

SAVINA Einundneunzigtausend dreihundert neunundzwanzig Zgodba matere deportiranke v koncentracijskem taborišču

Gledališka predstava za igralce in harmonikašice

Približno pred dvema letoma je umrla Savina Rupel, ki se je rodila leta 1919 na Proseku, in je med drugo svetovno vojno delala kot cvetličarka pri Svetem Jakobu v Trstu. Leta 1944 so jo nacisti internirali v koncentracijskem taborišču Ravensbrück v Nemčiji. Giorgio Amodeo je njeno zgodbo prenesel na oder, tako je v sodelovanju SKD Tabor nastala predstava v italijanščini, ki jo bodo v četrtak, 23. oktobra, ob 20.30 uprizorili v mali dvorani SSG ul Petronio 4 v Trstu.

To ni le zgodba o njenem izgnanstvu a tudi njenega sina Daniela, ki se je v taborišču rodil in tudi umrl. Obstajajo številna pričevanja o realnosti taborišč, toda gledališka

pripoved, ki je bila sestavljena iz različnih intervjujev s Savino, se dotakne ene skrajnih točk. Deportiranci se v večini primerov s smrtjo soočajo ravnodušno, tako da jo celo rotijo. A smrt sina, rojenega med grozotami taborišča, postane neznozna bolečina za vse, ki so bili žrtve nasilja in poniževanja.

Savina je imela dovolj moči, da je lahko obudila svojo težko preteklost in pri tem jo je spodbujal spomin na sina Daniela, ki je v taborišču preživel le dva tedna, obenem je občutila moralno in civilno dolžnost, da nam zapusti pričevanje o svoji tragični usodi. Sedaj, ko Savine ni več med nami, imamo dolžnost, da njeno pričevanje prenašamo na mlade rodove, da ohranimo spomin na tiste grozote.

V igri nastopa Tatiana Malalan, glasbo je prispevala Neva Kranjec, tekst in režijo Giorgio Amodeo. Info: tel +393474916437 e-mail: tatianamalalan@gmail.com

Levo letalo Ryanair, zgoraj platnica magazina Let's go, ki ga Ryanair ponuja potnikom v ogled na svojih letalih

PRAPROT - Uspešen Kraški oktoberfešt

Na pohodu po Krasu kar 600 udeležencev, na muzikfeštu pa 14 skupin

Na muzikfeštu se je v prireditvenem šotoru predstavilo štirinajst ansamblov

FOTODAMJ@N

Pravijo, da dober glas seže v deveto vas. Da stari pregovor še kako drži, so se lahko minuli vikend prepričali člani šempolajškega kulturnega društva Vigred, ki že 19 let zapored prirajajo priljubljeni jesenski praznik Kraški oktoberfešt. Letošnje tridnevno dogajanje, ki ga vsako leto zaznamuje bogat kulturno-zabavni program, je namreč ob neobičajno mlilih oktobrskih temperaturah v praprotski gozdniški praprotski res veliko obiskovalcev in radovednežev.

Višek je praznovanje doseglo nedvomno v nedeljo s pohodom Na Krasu je krasno in Kraškim muzikfeštom. Štiriurnega sprehoda od Tubelj pri Komnu do Praprota se je letos udeležilo rekordno število pohodnikov - nad 600 - tako iz naših krajev kot tudi iz sosednje Slovenije (z avtobusi so se pripeljali celo udeleženci iz Sevnice, z Jesenic in iz Slovenj Gradca ter posamezniki iz Celja in Ljubljane).

Pohodniki so jo po domačem prigrizku mahnili po gozdnih poteh mimo kraških vasic in si med potjo ogledali Zidaričevo pejco, ki so jo ob tej priložnosti razsvetlili mavhinjski jamarji. Pohod, ki ga SKD Vigred prireja v sodelovanju z jamarskim društvom Grmada, razvojnim društvom Pliska, vaško skupnostjo Tumlje in planinskim odsekom SK Devin, je dokazal, da sloni uspeh zlasti na sodelovanju med društvi, na vzajemni in nesebični pomoči pri snovanju in uredništvu skupnih projektov.

Še isti popoldan pa je energija vela iz šotora, kjer je štirinajst glasbenih skupin nastopilo na 19. Kraškem muzikfeštu - srečanju amaterskih ljudskih godcev in pevcev. Najzabeležimo, da si je nagrado občinstva (najdaljši aplavz) v kategoriji do 14. leta starosti zagotovil ansambel Mlad, medtem ko so med odraslimi slavili Vrhovski muzikanti. Žirija je kot najboljši med mladimi nagradila duo Kraška harmonika, med starejšimi pa je prvo mesto dodelila zamejski skupini Dve bjrce al pej tri, ki je nastala ravno za Muzikfešt.

Dobra glasba je sicer na šempolajškem prazniku vsak večer odmevala pozno v noč in vabila na plesišče, kjer so odmevali dalmatinske melodije Klape Semikanta, balkanski ritmi Kraških ovčarjev, poskočne viže ansamblov Ne bojsega ter Kraških muzikantov. Veliko zanimanja med

obiskovalci so pozele tudi številne spremljevalne pobude - od delavnice plesa do turnirja v briškoli in šahu, ex tempore-ja za najmlajše, razstave gob (gobarsko društvo Sežana) in pa

suhih zidkov in pastirskih hišic na Krasu (COŠ Gruden in park Škocijanskih jam), kotička tabornikov Rodu modrega vala ter sila prikupnega prikaza obdelovanja kamna.

NABREŽINA - Projekt Umivanje rok lahko prepreči številne okužbe

Ob zaključku projekta Zdravje iz roke v roko, namenjenega otrokom italijanskih in slovenskih vrtcev, vabita Občina Devin Nabrežina in zdravstveni dom Pineta del Carso na srečanje, ki bo v četrtek, 16. oktobra, ob 10. uri v konferenčni dvorani Vile Nemeč v Nabrežini - Nabrežina Postaja št. 26 (vhod je na nasprotni strani glavnega vhoda zdravstvenega doma Pineta del Carso).

Projekt Zdravje iz roke v roko so zasnovali ob ugotovitvi, da se po podatkih Svetovne zdravstvene organizacije (WHO) z umivanjem rok lahko prepreči 30 odstotkov okužb na želodcu in črevesju in 40 odstotkov okužb na dihalih. Zaradi tega je pomembno, da se te higienske navade navzamejo vsi in to še posebno pri nekaterih dejavnostih (po obisku stranišča) ali občasno med dnevom (ob prihodu domov, pred uživanjem hrane, itd).

Cilj projekta je zato bil priučiti pravilno higieno rok med občani, začeni s otroki. Posebna ciljna skupina so bili malčki v otroških vrtcih na območju devinsko-nabrežinske občine in vzgojiteljice. Otroke so nagovaljali preko igre, saj se tako hitreje navzamejo zdravih življenjskih navad. Če naučimo otroke, pa lahko sprememimo navade celotne družine. Malčki namreč lahko posredujejo doma to, kar so se novega naučili o higieni rok.

V vsakem vrtcu so izvedli vzgojni poseg (sodelovali so vodja bolničarjev in dve zdravstveni asistentki, od katerih je ena Slovenka). Zatem so malčki s pomočjo vzgojiteljic pripravili risbice in jih nalepili na poster z geslom, ki poziva k umivanju rok.

UNIVERZA - V četrtek

Luigi Ciotti bo govoril o dolžnosti poguma

ARHIV

Duhovnik Luigi Ciotti, ustanovitelj skupine Abele in združenja Libera, ki je že dolgo let v prvi vrsti v boju civilne družbe proti lovkam mafijskega organiziranega kriminala, bo v četrtek popoldne gost Tržaške univerze na drugem pogovoru niz o človekovih dolžnostih. Srečanje bo v univerzitetni predavalnici v pritličju v Ul. Androna Baccocchi 4 (stranka ulica pri Ul. Lazzaretto Vecchio 12).

Srečanje bosta ob 18. uri uvedla rektor vseučilišča Maurizio Fermeglia in župan Roberto Cosolini (občina je soorganizator dogodka), moderator bo predstavnik Mednarodnega sveta za človekove dolžnosti (International Council of Human Duties) Fulvio Longato, glavni govornik pa kot rečeno Luigi Ciotti, ki bo svoj poseg osredotočil na temo človekove dolžnosti do civilnega poguma.

Podobno srečanje je Tržaška univerza priredila pred dvema letoma, de-

NABREŽINA - V spomin

Danilo Mihelič, cenjen kovaški mojster

Danilo Mihelič, rojen l.1922, je bil sin kovača Ninota ter domačinke Johance Trugerjeve in je kot zadnji otrok ostal doma in vodil kovačijo v Nabrežini. Kolikor vem, je bil zadnji, ki je poznal umetnost kaljenja špic in punčotov, tako da so tudi starejši štancarji nosili k njemu špice in na splošno delovno orodje, ki ga je znal Danilo mojstrsko »osvežiti«.

Miheličeva kovačija je pripadala tistemu »nabrežinskemu mozaiku« delavnic, trgovin, ki so takratno Nabrežino (1903-1915) povzdignili na Evropsko raven. Temu sklopu so pripadale Radovičeva kamnoseška delavnica, Koalarjeva delavnica za obnovo vozov in na splošno oklepni koles, Miheličeva kovačija, mlin družine Okretič z lastno »tišlerijo«, kamnoseška delavnica Štefana Zandomenija s prključeno gostilno, trgovina in skladišče na debelo lesa in gradbenega materiala Marko Caharija, druga kovačija družine Doria (ta je nastala tik pred prvo svetovno vojno leta 1914) in trgovina železnin Terčon. Od vseh teh je ostala in se razvila samo trgovina Terčon. Ves ta »mozaik« domačih dejavnosti je stal ob pokrajinski cesti št. 1 (od današnje osnovne šole pa tam nekje do današnje pošte).

Pri Mihelčevih je bila menda poslednja kovačija za konje in splošno za krave, saj so takratni domačini v glavnem rabili krave za vprego.

S pravo umetnostjo ročne obdelave železa pa si je Danilo pridobil z leti veliko spoštovanje in njegovo delo so cenili po vsem Krasu.

Danilo Mihelič je eden zadnjih Nabrežincev, ki je moral služiti vojsko v posebnih bataljoni v južni Italiji. Po razpadu leta 1943 se je pridružil partizanom v prekomorskih brigadah in se po raznih borbah srečno vrnil domov.

Tu je deloval vedno v naprednih strankah in upal bi si reci, da je bil steber takratnega socializma v Nabrežini. Prosti čas je dajal na razpolago domačim društvom: v prvi vrsti je bil nogomet, kasneje pa se je kulturno udeleževal pri pevskem zboru Igo Gruden, pri ŠD Sokol kot balinar in sograditelj športnega centra - skratka do konca svojih dni je bil aktiven v nabrežinskih društvih.

Življenje mu ni bilo lahko: v prometnih nesrečah je izgubil kar dve soprogi, vedno pa si je znal zavihati rokave in drugim ni nikoli kazal grenkobe, ki mu jo je dodelilo življenje.

Tako se te bomo spomnili - počivaj v miru v domači zemlji.

Včeraj danes

Danes, TOREK, 14. oktobra 2014

VESELKO

Sonce vzide ob 7.20 in zatone ob 18.22 - Dolžina dneva 11.02 - Luna vzide ob 23.01 in zatone ob 13.59.

Jutri, SREDA, 15. oktobra 2014

TEREZIJA

VREME VČERAJ: temperatura zraka 24 stopinj C, zračni tlak 1014 mb ustaljen, vlaga 80-odstotna, veter 5 km na uro jugovzhodnik, nebo oblačno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 20,5 stopinje C.

Turistične kmetije

OSMICA KOSMINA Brje pri Komnu
odprta od 10.10. do 19.10.2014

Osmice

BORIS IN MARGARET MIHALIČ z družino, vabita v prenovljene prostore osmice na Katinari pri Nadliškovih. Tel. št.: 335-6067594.

DRUŽINA MERLAK je odprla osmico v Ul. San Sabba 6, v bližini Rižarne. Toči belo in črno vino z domačim prigrizkom. Tel.: 329-8006516.

DRUŽINA SLAVEC je v Mačkoljah št. 133 odprla osmico. Tel. št.: 040-231975. Pristrčno vabljeni!

DRUŽINA ŠUC je odprla osmico, Briški 18. Tel.: 339-2019144.

JADRAN je odprl osmico v Ricmanjih. Tel.: 040-820223.

OSMICO sta odprla Nini in Stano v Medji vasi št. 14. Tel. 040-208632.

PAOLO IN MARINKA sta v Mavhinjah na Punkišči odprla osmico. Tel. št. 040-299985.

PRI DAVIDU v Samatorci št. 5 je odprta osmica. Vabljeni! Tel. št.: 040-229270.

PRI KUSU Ul. Commerciale št. 180 je odprta osmica. Tel. št.: 040-414307.

BARCOLANA
Priloga v prilogi

Mali so lahko veliki

RC44 Illyteca (na sliki desno)
grenil zmago velikanu Esimitu Europi 2
Jaro Furlani pa je dosegel
med zamejskimi krmarji
doslej najboljši rezultat na Barcolani

Točke
v Bazovico

19

Na »boj
s kilogrami«
se mora
Jadran
še privaditi

14

POGLLED ZVEJE

10

KRIŽANKA

20

33
VPRAŠANJ

20

TA JE
PA DOBRA

10

Slovinci spet v boju za
nogometni Euro 2016

Na 10. strani

Marko Kalc »za nas«
analiziral SP v odbojki

Na 11. strani

Rolkarji ŠD Mladina
uspešni v Trentu

Na 17. strani

Naša pot o Sokolih

Na 17. strani

Za uvod boljše
kot so pričakovale

17

Primorski mobile

Spletne novice
Primorskega
dnevnik
vedno s sabo

Snami
aplikacijo
iz spletne trgovine

ZDA prvič do naslova

MILAN - Za reprezentanco ZDA so naslov svetovnih prvinj osvojile prvič, na svetovnem prestolu pa so nasledile reprezentanco Rusije. V finalu so 3:1 (25, 20, -16, 24) dvakratne prvinje Kitajke (1982, 1986). Bron je pripadel Braziliji, ki je s 3:2 (15, 13, -22, -22, 7) premagala Italijo. Brazilija je tako osvojila četrto medaljo na SP, po treh srebrnih iz let 1994, 2006 in 2010. Italija ostaja pri eni osvojeni medalji, zlati iz leta 2002.

Priznanja za posameznice

MILAN - Na ženskem SP so podelili tudi priznanja za najboljše posameznice. Največ točk je dosegla Kitajka Ting Zhu, najboljša tolkačica je Američanka Kimberly Hill, najboljša blokerka Brazilka Thiasa, najboljši center Kitajka Jungjung Yang, najboljši libero Italijanka De Gennaro, najboljša podajalka Američanka Alisha Glass, najboljši koordinator Brazilka Sheila in MVP igralka Američanka Beverly Hill (na sliki).

ODBOJKA - Marko Kalc o svetovnem prvenstvu v ženski odbojki

»Na zelo visoki ravni«

»Svetovne prvinje bodo postale Američanke.«

Tako je v nedeljo pred začetkom finala napovedal tržaški odbojarski strokovnjak in trener Kopra v 1. slovenski ligi Marko Kalc. Ni se zmotil, saj so varovanke Karcha Kiralyja zasluženo premagale mlade Kitajke, čeprav je v končnici četrtega seta že z gledalca, da bo nov prvak znan šele po tie-breaku. Slovenskega trenerja, ki je bil v svoji dolgi karieri tudi selektor slovenske ženske reprezentance, ni presenetila niti zmaga ZDA proti Braziliji.

»Nisem pa pričakoval, da bodo Američanke zmagale tako gladko. Sicer pa so bile na mreži tako v napadu kot v bloku po mojem boljše,« je povedal Kalc.

Kakšno pa se ti je zdelo to svetovno prvenstvo?

»Na zelo visoki ravni. Najboljše štiri ekipe so bile dobre, razlike med njimi so bile minimalne, tako da so na tekmah odločale malenkosti. Zanimivo je, da sta se od prve četverice v finale uvrstili mlajši ekipe, medtem ko ponavadi na takih preizkušnjah in predvsem v rally point sistemom prevladajo izkušnje. Američanke so vsekakor zelo dobre, Kiraly pa je itak fenomen. Prepričan sem, da bodo tudi čez dve leti na olimpijskih igrah odlično pripravljene. Tudi Kitajke bodo zelo kompetitivne in bodo lahko s tako ekipo dolgo časa v svetovnem vrhu. Imajo odlično trenerko, igralke so talentirane, so pa tudi tehnično zelo dobre pripravljene, kar pa vsekakor ne čudi, saj ima Kitajska tradicionalno zelo dobro šolo, in to ne samo pri odbojki. Brazilija ima zelo uigrano in izkušeno ekipo, glavne igralke pa se bližajo koncu svoje kariere, vsaj reprezentančne. Tu mislim na Sheillo, Jacque, mogoče tudi Thaiso. Sicer pa bi lahko vztrajale še do naslednjih olimpijskih iger, drugače pa bo morala Brazilija ekipo pomladiti. Podobno velja za Italijo, ki je tu nastopila z mešano ekipo, v kateri pa so pomembno vlogo še vedno imele določene starejše igralke, kot je na primer Antonella Del Core.«

Po zmagah proti Američankam in Rusinjam v tretji fazi je marsikdo pomislil, da se lahko Italija poteguje za naslov...

»Občinstvo je gotovo upalo, da bo tako, prepričan pa sem, da so tudi same igralke vedele, da ne bo lahko. Sicer bi lahko Kitajsko mogoče tudi premagale v polfinalu, če bi jim uspelo zmagati četrti set, ki so ga izgubile 30:28. To pa je bil v bistvu edini njihov 'kiks', če ga sploh lahko tako imenujemo glede na kakovost nasprotnic. Do polfinala so igrale izredno, v zadnjih nastopih pa bolj raztrgano. Verjetno se je pri njih začela poznati tudi utrujenost, poleg tega pa so občutile pritisk. Imajo vsekakor nekaj perspektivnih posameznic, zanimivo pa bo videti, kakšna bo nova skupina. Navsezadnje je v odbojki glaven kolektiv. Sicer pa so Italijanke dosegle odlični rezultat in so vsekakor izpolnile svoj cilj.«

Kaj pa ostale ekipe?

»Povsem me je razočarala Rusija, sicer pa je zanjo itak značilno, da je vse odlično ali pa je pravi polom. Letos Rusinje niso igrale dobro niti na prvih tekmah. Bajje pa je imel trener ekipo na razpolago le dvajset dni pred svetovnim prvenstvom, tako da se nanj igralke niso mogle primerno pripraviti. Pred štiri leti je bilo popolnoma drugače. Med ekipami, ki smo jih videli v Trstu, se mi

Marko Kalc (zgoraj) je napovedal zmago ZDA v finalu, spregovoril pa je tudi o Italiji, ki jo po četrtem mestu čaka prenova ekipe

ANSA

je zdelo zanimiva Srbija, ki je na momente igrala zelo dobro, v ključnih trenutkih pa ji je nekaj zmanjkalo. Turčiji se je poznalo, da je bila brez svoje najboljše igralke, in vsekakor ni na nivoju najboljših ekip. Razlika med prvo osmerico, ki bi jo lahko razdelili še med prve in druge štiri, in ostalimi je bila očitna.«

Bi izpostavil kako posameznico?

»Meni je bila zelo všeč napadalka Zhu. Čeprav je še zelo mlada, je res odlična igralka. Pa tudi kitajska podajalka je po mojem zelo dobra, v tej vlogi mi je bila všeč tudi Nemka Weiss, kljub temu da ni zelo velika.«

Kakšno pa se ti je zdelo formula prvenstva?

»Čudna. Po drugi strani pa na tak način res igraš praktično z vsemi in mo-

raš vse premagati. Škoda le, da ni bilo tekmem za razvrstitev od 5. mesta navzdol. Pa tudi to, da so v drugi fazi nekatere ekipe igrale dva dni v enem mestu, dva pa v drugem, mi ni bilo všeč.«

Za konec še mnenje o tržaškem delu svetovnega prvenstva.

»Lepo je bilo videti tu pri nas tako zanimive tekme, upam, da bomo imeli tudi v bodoče še take priložnosti. Navsezadnje smo v Trstu videli v živo tako Brazilijo kot Kitajsko. Vzdušje v dvorani, ko je bila polna, je bilo zelo lepo, odbojkarji so pač prišli gledat tekme, na žalost pa drugod po mestu sploh ni bilo razvidno, da imamo pri nas svetovno prvenstvo in ni bilo tako velikega zanimanja. To so občutile tudi same ekipe.« (T.G.)

KOŠARKA - Pallacanestro Trieste

Prva zmaga, a proti res slabemu Vanoliju

Startalo je tudi prvenstvo A lige, kjer je Pozzecov Varese zmagal prvi derbi s Cantujem, sicer pa sta slavila tudi lanska finalist Milan in Sassari. Barcolana pa je prinesla srečo obema tržaškima ekipama: Calligaris je premagal Orvieto z 79:66 (Vida 18, Cosby 19, Miccoli 11), takoj za njo pa še Pallacanestro Trieste glavnega kandidata za zadnje mesto Veroli. Tržačani pravzaprav niso imeli večjih problemov, si takoj priigrali zanesljivo prednost in jo obdržali do konca tekme. Veroli ima velike finančne težave in razpolaga le s petimi bolj izkušenimi košarkarji, tako da se bo težko kosal s komerkoli. Vseeno pa je spodbudno dejstvo, da je v napadu tokrat dal dober doprinos tudi Holloway, ki se postopoma vključuje v igro ekipe. Kaj več o realnih možnostih Dalmassonove ekipe pa bomo izvedeli že jutri, ko bo na sporedu 3. kolo: Tržačani odhajajo na gostovanje k Barcellona, kjer bo glavni problem zaustaviti trojico (zelo) visokih centrov Garri-Borra-Da Ros. Če bo Dalmasson našel pravo rešitev, bo to dobra napotnica za nadaljevanje prvenstva. V prvi

tekmi je Trst izgubil boj pod košema in doživel visok poraz, v drugi pa ga zmagal in zlahka osvojil dve točki.

Izid: Pallacanestro Trieste – Basket Veroli 81:62 (25:18, 52:27, 68:41). Pallacanestro Trieste: Coronica 1, Fossati, Tonut 27, Venturini, Grayson 10, Marini, Holloway 25, Prandin 3, Mastrangelo 5, Candussi 6, Carra 4.

Nekaj statističnih podatkov: skoki Veroli 27, Trst 40, pridobljene žoge Casale 7, Trst 13.

Marko Oblak

VRAČA SE - Slovenskega košarkarskega prvotiligaša Šenčur je tudi uradno okreplil Hasan Rizvić, ki je nosil dres slovenske reprezentance na svetovnem prvenstvu leta 2010 v Turčiji. Tridesetletni košarkar, rojen v Zenici, ki ima tudi zlato medaljo z evropskega prvenstva do 20 let v Brnu (2004), je v preteklosti igral za Čelik, Zlatorog, Union Olimpijo, Bosno, Azovmaš, Unics, Budućnost, Jenisej, Volgograd in v minuli sezoni za turški Pamukkale.

IZ UL. MONTECCHI

piše Aleksander Koren

Zakaj nam gre dobro

Rezultati tekmovalnih ekip naših društev v najbolj množičnih moških športih, kjer je največja tudi konkurenca, so bili v minuli sezoni presenetljivo dobri. Nogometaši Krasa Repen so se tretjič vrnili v državno ligo D, Jadran je po dolgih letih spet prestopil prag državne lige B, združena ekipa odbojkarjev Olympie, Vala in Soče se je že v prvem letu svojega obstoja v državni ligi B pridružila Slogi Tabor, ki se je v njej že utrdila.

K temu je treba dodati še vrsto napredovanj na deželni ravni, med temi napredovanjem nogometašev Vesne, ki svojo uspešnost že zelo vidno »podaljšujejo« v novi sezoni elitne lige.

Čeprav so si »zgodbe« o teh uspehih med sabo zelo različne in stanje morda tudi ni tako trdno in zakoličeno kot se danes zdi, lahko trdimo, da že dosega ali celo presegajo meje, ki jih lahko objektivno premore takšna skupnost, kakršna je naša. Posebn, o ker za tolikšne potrebe nimamo ustrezno dovolj širokih mladinskih sektorjev.

Vse drugače, tako se zdi, je zdaj v vrhu lokalnega italijanskega športnega sveta. Njegov potencial je, kajpak, sorazmerno bistveno večji, a so rezultati slabi. Stebri tržaškega in goriskega športa so zdaj le še sled spomin. Na (relativno) visoki ravni obstaja le še tržaški košarkarski klub (liga A2 Gold): pametno voden, a finančno slabokrven. A za njim že stoji Jadran. Nogomet je s Triestino in Pro Gorizio zašel v slepo ulico, v Trstu so v težavah tudi amaterske nogometne postojanke. Legendarna Ponziana se je letos celo izpisala iz lige. Juventina je tako v goriški občini po rezultatih na članski ravni klub številka ena, Vesna pa v tržaški klub številka dva. Moška odbojka na Goriškem že leta govori samo slovensko, na Tržaškem je Sloga z gled za druge, ki stopicajo na mestu.

Kako je to mogoče? Kar zadeva poklicni šport, tega je odpihnila gospodarska kriza. Kar zadeva amaterskega so razlogi tudi drugačni. Izpostavil bi vaško dimenzijo našega športa, ki v tem primeru pomeni prednost. Medtem ko so postale mestne četrti, nekdanje organizirane skoraj kot vasi, zdaj neprepoznavi aglomerati, ljudje (tudi Slovenci) pa se med sabo niti ne poznajo, je identifikacijski faktor na vaseh še vedno močan in klubom nudi ustrezno zaledje. Svojo vlogo marsikje odigrava tudi narodnostni naboj, »manjšinski sistem« pa deluje v športu boljše kot na drugih področjih, ker ga ne bremenijo ideološke delitve.

Vaška dimenzija je hkrati lahko tudi zaviralni faktor, ko gre za uveljavitev skupnih projektov višje ravni. A je to že druga zgodba.

GIMNASTIKA ZDA prve s svojo junakinjo

NANNING - Ameriška telovadka Simone Biles (na sliki) je postala najuspešnejša posameznica 45. svetovnega prvenstva v športni gimnastiki v kitajskem Nanningu. Sedemnajstletnica, ki je prva po ruski zvezdnici Svetlani Horkini ubranila mnogobojski naslov, je skupno osvojila štiri zlate kolajne; poleg mnogoboja je bila najboljša še z ekipo ter na gredi in parterju. Skupno je Bilesova na tem prvenstvu osvojila pet kolajn, saj je bila še srebrna na preskoku. Reprezentanca ZDA je prvenstvo končala kot najuspešnejša država po številu osvojenih medalj, saj jih je skupno osvojila deset, od tega štiri zlate. Na drugem mestu so končali gostitelji Kitajci, ki so pobrali sedem kolajn, od tega tri zlate, med katerimi je tudi sporna moška ekipna, ko so v finalu ekip Kitajci za rekordni šesti naslov zgolj za desetinko točke ugnali Japonce. Slednji so skupaj osvojili šest medalj, edino zlato pa jim je prinesel neverjetni Kohei Učimura, ki je postal najuspešnejši telovadec vseh časov. Pri komaj 25 letih je Učimura namreč kar petkrat zapored osvojil naslov svetovnega prvaka v kraljevski disciplini mnogoboju.

Slovenija čaka na svojo prvo kolajno vse od leta 2007, ko je bil Mitja Petkovšek zlat na bradlji, Pegan pa srebrn na drogu. Tokrat je bil zelo blizu medalje Sašo Bertonec, ki je v finalu na konju z ročaji za tako zelenim odličjem zaostal za vsega 67 tisočink točke.

NAMIZNI TENIS - Prvi krog v ženskih državnih ligah

V ligi A2 presegle začetna pričakovanja

Paradna ekipa namiznoteniškega odseka ŠK Kras je dobro začela z nastopi v državni ligi A2. Z gostovanja v južnotirolskem Traminu se je vrnila s porazom, a tudi z dvema zmagama in presegle začetni načrt ter še posebej zadovoljila najbolj izkušeno igralko ekipe Katjo Milič, ki je v nedeljo na najlepši način praznovala svoj 35. rojstni dan.

Kras je sicer v Traminu izgubil uvodni dvoboj proti Asoli, vendar se je na papirju močnejšemu nasprotniku zelo dobro upiral. Posebej je presenetila Claudia Micolaučich, ki je namučila nekdanjo reprezentantko Stešenko, proti njej celo vodila z 2:0, klonila pa šele v petem setu.

Medtem ko je bila zmaga proti Traminu B pričakovana (a so se morale naše igralko zelo potruditi), so za presenečenje poskrbele proti Zeusu. Tokrat je bila v ospredju tudi Tjaša Kralj, ki je ob krstu v prvotligiški konkurenci pokazala sproščeno in zrelo igro in potrdila, da se garanje na treningih vedno obrestuje. Z zmago proti Ani Šerčer je zamešale načrte nasprotnikovemu trenerju, ki je svojo najboljšo igralko Krisztino Nagy poslal v ogenj šele v tretjem dvoboju, s tem pa ji onemogočil, da bi svoji ekipi priborila več kot eno zmago.

Asola - Kras 4:1

Stešenko - Micolaučich 3:2 (4:11, 8:11, 11:7, 7:11, 11:4); Mescieri - Milič 1:3 (9:11, 11:9, 10:12, 1:11); Dumitrache - Kralj 3:0 (11:9, 11:4, 11:7); Stešenko - Milič 3:1 (4:11, 11:6, 11:6, 11:9); Dumitrache - Micolaučich 3:0 (11:6, 11:5, 11:7).

Kras - Tramin B 4:2

Micolaučich - Eheim 0:3 (7:11, 3:11, 8:11); Milič - Lotti 3:1 (11:6, 10:12, 11:8, 11:7); Kralj - Walter 0:3 (6:11, 6:11, 7:11); Milič - Eheim 3:0 (11:9, 11:4, 11:9); Micolaučich - Walter 3:2 (11:9, 6:11, 11:9, 9:11, 11:6); Kralj - Lot-

ti 3:0 (11:4, 11:5, 14:12)

Kras - Zeus 4:1

Milič - Sarritzu 3:0 (11:4, 11:4, 12:10); Kralj - Šerčer 3:0 (11:5, 16:14, 11:8); Micolaučich - Nagy 0:3 (3:11, 7:11, 7:11); Milič - Šerčer 3:0 (11:6, 11:2, 14:12); Micolaučich - Sarritzu 3:0 (11:6, 11:9, 11:8).

Ostali izidi: Tramin B - Tramin A 0:4; Norbello - Zeus 3:3; Asola - Norbello 4:2; Zeus - Tramin A 1:4; Tramin B - Asola 0:4; Tramin A - Norbello 4:2.

Vrstni red: Tramin A in Asola 6, Kras 4, Norbello in Zeus 1, Tramin B 0.

ŽENSKA LIGA B

Igralke Krasa so na troboju v Zgoniku igralko nekoliko pod pričakovanji. Proti Gemoni so iztržile točko, ki je je botroval predvsem uvodni uspeh Katarine Milič proti izkušeni Lari Posega. Njen podvig je delno izničila nasprotnica Gubiani, ki se je zelo izkazala.

V drugi tekmi je Kras doživel proti ekipi Trieste Sistiani morda pričakovano, a pregladek poraz.

Gemoni - Kras 3:3

Posega - K. Milič 2:3 (10:12, 11:4, 8:11, 11:6, 9:11); Mecchia - Sedmak 0:3 (1:11, 9:11, 6:11); Gubiani - Mosetti 3:1 (11:4, 8:11, 11:7, 11:5); Posega - Sedmak 3:1 (5:11, 11:4, 11:7, 11:5); Gubiani - K. Milič 3:0 (11:7, 11:7, 11:9); Mecchia - Mosetti 2:3 (11:6, 13:15, 16:14, 8:11, 7:11).

Trieste Sistiana - Kras 4:1

Pilotto - K. Milič 3:1 (12:14, 11:7, 11:8, 11:8); Dapretto - Sedmak 3:1 (7:11, 11:7, 11:6, 11:6); Iozzi - Mosetti 3:0 (11:8, 11:6, 11:5); Pilotto - Sedmak 2:3 (9:11, 11:8, 11:8, 6:11, 8:11); Milič 3:2 (11:6, 6:11, 11:8, 5:11, 11:9)

Ostali izidi: Sisitiana - Treviso 4:1; Sarmeola - Gemoni 3:3; Sarmeola - Sisitiana 3:3; Treviso - Sarmeola 2:4.

Vrstni red: Sistiana Trieste 5, Sarmeola 4, Gemoni 2, Kras 1, Treviso 0.

Katarina Milič v ligi B v Zgoniku

FOTODAMJ@N

SKIROLL - V dolini Ledro 7. tekma za državni pokal

Za ŠD Mladina nekaj stopničk in društveno skupno 6. mesto

V prelepi dolini Ledro (Trento) je bila na vrsti v nedeljo 7. preizkušnja italijanskega pokala v klasični tehniki. Štart je za absolutne kategorije bil v kraju Ampola, cilj pa na nadmorski višini 1.695 metrov. Višinska razlika je merila 900 metrov in najboljši čas - 48 minut - je dosegel član športnega oddelka italijanske vojske Sergio Bonaldi. Na skupni društveni lestvici so člani ŠD Mladina dosegli šesto mesto, zmagalo pa je društvo Montebelluna.

Dean Tence je v kategoriji začetnikov dosegel prvo mesto pred sotekmovalcem iz Montebellune. Luka Sedmak in Jernej Antonič sta dosegla peto oziroma sedmo mesto v ka-

tegoriji dečkov. Nik Košuta je v kategoriji naraščajnikov zasedel šesto mesto. Tairin Tence se je v kategoriji naraščajnic uvrstila na dobro tretje mesto, na peto mesto pa Petra Antonič. Jan Sedmak se je moral tokrat zadovoljiti s četrtem mestom med junijorji. Tudi Enzo Cossaro ni imel dobrega dne in je zasedel šesto mesto med člani over 60. Na drugo mesto med damami se je tokrat povzpela Chiara di Lenardo, ki je sicer dama iz Rezijske, ampak tekmuje za kriško društvo.

Naslednji konec tedna sta v bližini Trenta še zadnji dve tekmi za italijanski pokal. V soboto bo na vrsti 100 metrski sprint, v nedeljo pa tekma v reber v klasični tehniki.

ZSŠDI - Predstavitev knjige o Južnem Sokolu

»Naša pot« je tudi naša pot

Od leve Ivan Peterlin, Tomaž Paulin in Milan Pahor

FOTODAMJ@N

Prejšnji četrtek je bila v dvorani Zadrudne kraške banke skupščina predsednikov športnih društev, včlanjenih v ZSŠDI. V prvem delu je predsednik Združenja Ivan Peterlin prisotne seznanil z vsebinskimi programi in projekti, ki jih namerava odbor udejanjiti do konca svojega mandata (aprila 2015 bodo namreč člani izvolili nov odbor naše krovne športne organizacije), drugi del srečanja pa je bil posvečen predstavitvi knjige »Naša pot - 150 let ustanovitve Južnega Sokola in sokolskega gibanja«.

Knjigo sta predstavila urednik Tomaž Pavlin, profesor na ljubljanski Fakulteti za šport ter Milan Pahor, dolgoletni ravnatelj odseka za zgodovino pri Narodni in študijski knjižnici v Trstu.

Na zelo prijeten in navdve zanimiv način sta navzočim razpletla zgodbo »naše poti«: Južni Sokol je bil ustanovljen na osnovi telovadnega ljubiteljskega ljubljancanov in ne po češkem vzoru, kot prevečkrat napačno poudarjamo. Češkemu »bratu« je sicer Južni Sokol poslal pozdrav in z njim navezal stike.

Slovensko telovadno društvo Južni Sokol so v Ljubljani ustanovili leta 1863, pet let kasneje se je društvo preimenovalo v Ljubljanski Sokol. Leta 1869 je prišlo do ustanovitve Slovenskega telovadnega društva Južni Sokol v Trstu. 65 članov se zbere na ustanovnem občnem zboru ter izvoli odbor, starosto in potrdi pravila, ki jih pa, žal, cesarsko-kraljevo namestništvo ni odobrilo z utemeljitvijo, da »novo društvo bi utegnilo pri sedanjih okoliščinah javni mir kaliti«. Uradna ustanovitev Tržaškega Sokola nosi datum 23. julija 1882, vsekakor pa pomeni letnica 1869 začetek telovadnega, telesnovzgojnega in športnega gibanja pri nas.

Tako Tomaž Pavlin kot Milan Pahor sta zelo natančno opisala razvojno pot sokolskega gibanja v Evropi, Jugoslaviji in pri nas in seveda tudi različne okoliščine, v katerih se je gibanje razvijalo. Ne glede na območje, na katerem so delovali Sokoli, pa je bilo povsod prisotno močno narodnostno sporočilo, ki je, kot je poudaril Tomaž Pavlin, še kako aktualno tudi danes v dobi evropeizacije.

V Trstu je 25 let delovalo društvo Tržaški Sokol, od leta 1908 so začeli v posameznih mestnih in primestnih četrtih nastajati odseki Sokola, ki so kasneje postali samostojna sokolska društva, tako da je kmalu nastala potreba po krovni povezovalni organizaciji. Leta 1909 je pri nas nastala Primorska sokolska župa, ki se je dve leti kasneje razdelila v Tržaško in Goriško sokolsko župo.

Sokoli so se množično dobivali na zletih - slavnostnih prireditvah, na katerih so nastopali člani telovadnih društev. Pri nas je bil najbolj množičen zlet na Opčinah leta 1913, ki se ga je po poročanju časopisa Edinost udeležilo kar 10.000 ljudi.

Po prvi svetovni vojni so se stvari pri nas bistveno spremenile, saj je bil Sokol trn v peti fašistični oblasti, ki je v njen videla svojega velikega nasprotnika. Požigi Na-

rodnega doma leta 1920 in ostalih treh domov leto kasneje so v bistvu povsem ohromili delovanje Sokola že pred njegovo uradno nasilno ukinitvijo iz leta 1928. Namesto sokolskih društev so nastajala druga: telovadna, športna, mladinska, prosvetna in druga. Leta 1924 je nastalo Udruženje slovenskih športnih društev v Italiji - idejni predhodnik današnjega ZSŠDI. Zvonimir Miloš je bil član rojanskega športnega društva, Ferdinand Bidovec mestnega, Franjo Marušič je bil aktiven pri Svetem Ivanu in v Rocolu.

Po nasilni ukinitvi vseh slovenskih organizacij so vsi mladinci, ki so bili aktivni v raznih društvih, prešli v ilegalo. Nastale so tajne organizacije Borba, TIGR, Štempiharji, Magnamonti in druge, ki so se po letu 1941 seveda vključile v oborožen odpor. Sokoli so bili tudi med ustanovitelji Osobodilne fronte in postali nje sestavni del.

Po drugi svetovni vojni se sokolsko gibanje ni obnovilo ne v matični Sloveniji ne pri nas. V Sloveniji je po sokolskem zgledu nastalo Telovadno društvo Partizan, v zamejstvu pa zveza ZDTV-UCF do leta 1953. Nekaj let zatem je nastalo Športno združenje Bor, za njim vsa ostala zamejska športna društva in ZSŠDI, ki predstavlja enotno slovensko športno gibanje v Italiji.

Kot je poudaril Milan Pahor, so nam od Sokola ostali tradicija, ponos, narodna zavest, športno povezovanje, ne nazadnje športno društvo z imenom Sokol.

O knjigi bi lahko še veliko napisali, saj gre za izredno dragocen dokument našega športnega gibanja. Vsem, ki bi jo želeli поблиže spoznati, je na voljo na sedežu ZSŠDI. Toplo jo priporočamo v branje vsem našim športnikom in ne športnikom, saj - kot je na predstavitvi poudaril predsednik Peterlin - če spoznaš svoje korenine, veš, kdo si, kaj si in iz svoje sedanjosti lahko načrtuješ prihodnost.

Obvestila

AŠD MLADINA organizira tečaj smučanja na plastični stezi v Nabrežini, s pričetkom v ponedeljek, 10. novembra. Tečaj se bo nadaljeval 17., 24. novembra, in 1. decembra, od 17. do 19. ure. Za ostale info na tel. št.: 3470473606.

SK DEVIN prireja tečaj smučanja na plastični progi v Nabrežini ob sobotah popoldne. Začetek 2. izmene v soboto, 1. novembra 2014, od 15. do 17. ure. Informacije na info@skdevin.it ali na tel. 3358416657 - 3358180449.

ŠD SOKOL sporoča da se bo danes, 13. oktobra, ob 20.00 v šolski telovadnici v Sesljanu začel tečaj zumbe. Za informacije kličite številko (3474347604, Giancarlo).

AŠK KRAS organizira vadbene ure za starejše občane/občanke v telovadnici v Zgoniku ob torkih in petkih od 8.30 do 9.30. Vadbena bo potekala pod vodstvom prof. Martine Milič.

ŠD KONTOVEL sporoča, da se je začel tečaj body mind tehnike v telovadnici na Kontovelu. Srečanja bodo ob torkih in petkih od 20. do 21. ure. Za dodatne informacije 3384563202 (Katja).

33 V PRIPRAVI

- 1. Sem popolnoma predan odbojki, ker ...**ko sem bil star 15 let me je prijatelj povabil v Štandraž na trening odbojke h OK Val. Tedaj sem bil član lokostrelske ekipe Našega Praporja. Kmalu sem opustil lokostrelstvo in se predal odbojki, ki je s časom postala moj edini šport. Imam toliko funkcij, ker je premalo odbornikov, da bi lahko predal drugim nekaj zadolžitve, ki jih pač nekdo mora opraviti.
- 2. Kateri je vaš najboljši športni dosežek?** Kot igralec je bila to sezona 1987/88, ko sem igral pri OK VAL v ligi C1. Kot trener in športni vodja je gotovo 6. mesto v Italiji na državnem prvenstvu U19 v sezoni 2013/14 (ko pišem in se o tem spominjam, mi še sedaj prihajajo solze v oči).
- 3. Kaj ste želeli postati kot otrok?** Ko sem se šolal, sem vedno želel, da bi se zaposlil v banki.
- 4. Česa vas je v življenju najbolj strah?** Kaj bo v prihodnosti, saj si je v sedanjih časih težko zamisliti, kaj nas čaka.
- 5. V kaj verjamete?** Verjamem, da prej ali slej pravica zmaga in da je delo vedno poplačano.
- 6. Kaj najbolj skuhate?** Karbonaro, sladice (palačinke).
- 7. Katero pijačo največkrat naročite?** Pivo.
- 8. Katero glasbo (CD, MP3) poslušate trenutno v avtu?** Narodno zabavno in slovenske kantavtorje (Mlakar).
- 9. Kateri avtomobil vozite?** Audi A4.
- 10. Kateri mobilni telefonček imate?** iphona 4.
- 11. Kdaj ste bili nazadnje na počitnicah in kje?** Letos v Grčiji (Halkidiki).

12. S kom največkrat nakupujete oblačila? Z ženo.

13. Domača žival. (katera žival, ime)... Lahko dodam še kaj ... živim v stanovanju v 2. nadstropju, žal za živali ni prostora.

14. Kaj največkrat počnete po treningu? Grem na pijačo z odborniki ali igralci.

15. Zadnja knjiga, ki ste jo prebrali? Nekropola (Pahor).

16. Katere jezike govorite? Slovensko, italijansko, hrvaško (šolsko tudi nemško in angleško).

17. Na kateri športni prireditvi ste bili kot gledalec v zadnjem letu? Odbojarska tekma lige B2 v Repnu.

18. Facebook, twitter, google+, instagram. Jih ne uporabljam, čeprav imam na facebooku svoj profil.

19. Država, v kateri bi radi živeli. Grčija.

20. Potovanja: za mesec, te-

24. Če bi imel na razpolago 1 milijon evrov, bi ... se posvetil samo odbojki, ker mi je v življenju ogromno dala osebno in športno.

25. Koga bi izbrali za voditelja manjšine? Športnika (ker je konkreten, se zna prilagajati in si postavlja vedno nove cilje).

26. Študij/šport: ali je kakemu sošolcu iz višje srednje šole res uspelo? V moji generaciji ne, čeprav je Simon Terpin, ki je bil moj sošolec, imel ponudbe za igranje v višjih ligah.

27. Oseba, ki vam je v športni karieri, zapustila največji pečat. Julio Velasco trener, s katerim sem se tudi osebno srečal. Povezal in podal je nekatere koncepte, ki ne veljajo samo za športnike, ekipe ipd., ampak so koristni za življenje in službo.

28. Oseba, ki vam je v šolski karieri, zapustila največji pečat. Pokojni profesor Joško Šavli. Bil je profesor trgovske tehnike knjigovod-

stva, kjer je bila moja povprečna ocena 9/10, a med urami smo večkrat prevajali iz italijanščine v slovenščino članke iz časopisov. Vcepil nam je zavest o pomenu slovenskega jezika in kulture.

29. Katera slovenska ustanova v Italiji ne sme propasti? Slovenska višja srednja šola v Gorici in ZSSDI.

30. Kateri italijanski politik vam je najbližji? Trenutno Renzi, čeprav se s politikom bolj malo ukvarjam.

31. Najljubši šolski predmet/izpit. Matematika, številke in račune sem vedno imel raje kot pisanje in branje.

32. Ste imeli v otroštvu najljubšo igračo. Katero in kdo vam jo je podaril? Vedno me je spremljala žoga. Najprej sem jo brcal, kot vsi otroci, nato sem igral namizni tenis, prešel k nogometu in nato vzljudil odbojko.

33. Imate kakšno razvado? Vedno delam vse prehitro in sem neučakan in nestrpen, tako vsaj pravi drugi. Gledam televizijo, kjer sledim predvsem športnim programom.

den,
dan.

Mesec v Argentino, teden v Grčijo, za dan ali dva v toplice v Slovenijo.

22. Najljubša ekipa ali športnik na mednarodni ravni. Nogometna Juventus, odbojarska Olympia, Barcelona.

23. Tri slovenske (zamejske) ekipe, ki jih spremljate v tej sezoni. Sloga, Govolley Soča, OK Val.

Andrej Vogrič

OSEBNA IZKAZNICA:

Kraj in datum rojstva Gorica, 30.8.1966
Kraj bivanja: Gorica
Študij, služba Finančni svetovalec pri Banca Mediolanum
Stan Poročen, dva otroka
Športna panoga: Odbojka (začel z namiznim tenisom, lokostrelstvom, nogometom)
Matično društvo: OK VAL
Sedanje društvo: SZ Olympia

SLIKOVNA KRIZANKA - naši športniki in športni delavci

SESTAVIL LAKO	NAJVIŠJA GORA V TURČIJI	JE LAHKO LEVO ALI DESNO USMERJEN	ZAKLJUČEK MOLITVE	ŽIVINOREJSKA FARMA ALI PRISTAVA V ZDA	ALESSANDRO NESTA	BEVKOVA MLADINSKA POVEST	LADJA ZA PREVOZ AVTOMOBILOV IPD.	RICHARD OWEN	Z EVO V RAJU	BIKOBORC NA KONJU	BERI ŠPORTNO PRILOGO PD	OTILJA (KRAJŠE)	DELAVEC S SRPOM	ANGLEŠKI PESNIK (THOMAS STEARNS)	KDOR S KOM NEPOŠTENO SODELUJE
STROJ ZA KAKO OPRAVILO							NEUMNEŽ, BEDAK PAVLETIČ BOJAN				POLGRMIČEK IZ DRUŽINE USTNATIC, IZOP				PALICA PRI ČIŠČENJU PLUGA, OTKA
NEKDANJI ITALIJANSKI PREMIER											OBLEKA DUHOVNIKOV FONTANA ŽELJA V RIMU				
NAŠ NOGOMET. CARLI SPRETNOST, IZURJENOST					AM. PROF. KOŠARKARSKA LIGA IAN RUSH			KORALA ČEŠKA PRITRILNICA							
							SPELEOLOG BIOLOŠKA ALI MALA					NEMŠKI FILOZOF ZAČETEK VEČERA			
POŽELENJE, STRAST, SLA				PREDSEDNIK NK KRAS (GORAN)	NAŠA VAS NA KRASU ANGL. SVETLO PIVO				NAŠ KABARETIST ŠP. NOGOM. (SERGIO)						
NAUK O LETALSTVU						POLETOV PREDSEDNIK DAN. IGRALKA NIELSEN									ŠALA NA POL
SLOVENSKA PEVKA (MARJETKA NECA)				AFR. TROP-SKO DREVO RIMSKI BOG LJUBEZNI				TINA TURNER ALDO RUPEL		FINSKI RELIST VATANEN ASKERČEVA PESEM					
IZBRANA DRUŽBA				NAŠA ATL. TRENERKA (BISERKA) OČKA					ACE MERMOLJA JUTRANJA ZARJA, SVIT		RIBIŠKA MREŽA	PROSTOR ZA PRODAJO IN NAKUPE			
PORAZ V BOKSU				VERSKI POGlavAR MU-SLIMANOV IGOR TUTA		PREUDARNOST, RAZSODNOST POL ŽAGE									
PLETENINA, PLETILNI IZDELKI								ŠPORTNIK KOT NINO BENVENUTI							
PRVA SLOVENSKA FILMSKA IGRALKA								BERI PRIMORSKI DNEVNIK DOLGOREPA PAPIGA			KILOGRAM (KRAJŠE)				

Kdo je na sliki?

Naš športni delavec se je rodil v Gorici leta 1947. Kot študent je obiskoval Dijaški dom v Trstu, kjer se je začel ukvarjati s športom, predvsem z odbojko in košarko. Bil je član prve Borove košarkarske ekipe (1965). Po končanem študiju v Trstu se je vrnil v Gorico, kjer so mu pri Domu zaupali ustanovitev košarkarske sekcije. Zato ga lahko upravičeno imamo za ustanovitelja slovenske košarke na Goriškem. Bil je dolga leta odbornik SZ Dom in nato funkcionar pri ZSSDI. Plodno je tudi njegovo publicistično delo.

GORICA - Odpravili bodo problem smradu in preprečili poplave

Dolina Korna bo postala park

21.174.732 evrov. Toliko je vreden projekt, ki bo popolnoma spremenil podobo doline Korna v Gorici, kjer bodo Goričani čez nekaj let dobili lepo urejen park. Goriški občinski odbor je na zadnjem zasedanju sprejel načrt za sanacijo in izboljšanje hidravličnih razmer potoka Koren, na podlagi katerega ne bodo le zaščitili hiš pred nevarnostjo poplav in rešili problem onesnaževanja, ampak bodo območje, ki je danes zanemarjeno in sprehajalcem skoraj nedostopno, olepšali in ovrednotili.

Postopek za ureditev doline Korna je goriški občini že pred leti zaupala dežela Furlanija-Juljska krajina. Načrt predvideva ureditev struge, gradnjo odvodnega kanala, izboljšanje kanalizacijskega sistema v severnem delu mesta ter ovrednotenje doline Korna, kjer bodo betoniranim bregovom vrnil naravnejši videz, uredili pešpoti in kolesarske steze, zgradili nekaj mostičkov in obnovili kamniti most v Ulici Boschetto, ki je bil zgrajen v 18. stoletju. Park bo opremljen z informativnimi tablam, ki bodo opozarjale obiskovalce na zgodovinske zanimivosti ter na rastlinske in drevesne vrste, ki so značilne za tamkajšnji gozdiček.

Državni denar za izvedbo del je bil že zdavnaj na voljo. Prve projekte so izdelali ob koncu 90. let, načrt pa so morali v času večkrat spremeniti in ga prilagoditi novim okoliščinam, predvsem gradnji čistilne naprave v Sloveniji. Pred dvema letoma je goriški občinski odbor končno sprejel predhodni projekt, v katerem so načrtovalci - naveza podjetij

Potok Koren pri Ulici Guado v Gorici

BUMBACA

Causero, Protecto, Guaran in Naturstudio - upoštevali tudi zaključke slovensko-italijanske komisije za vodno gospodarstvo: na njenem zasedanju, ki je potekalo aprila 2012 v Trstu, je bilo namreč zagotovljeno, da bo naprava za čiščenje odpadnih voda občin Nova Gorica, Šempeter-Vrtojba in Miren-Kostanjevica kljub zamudam le zgrajena. Dela, kot poročamo v spodnjem članku, so v polnem teku in se bodo predvidoma zaključila ob konca prihodnjega leta.

Medtem bo občina Gorica objavila razpis in izbrala izvajalca, ki bo poskrbel za sanacijo Korna na italijanski strani meje; dela naj bi se začela leta 2015, trajala pa bodo približno dve leti in pol.

V okviru sanacije bodo s tehniko »mikrotuneliranja« speljali ob potoku podzemno cev, ki bo služila za odvajanje odvečne vode v primeru obilnih padavin in poplav. Strugo in obstoječe podzemne cevi bodo očistili, obnovili pa bodo tudi bregove in poskrbeli, da se odpadne vode severnega dela Gorice ne bodo več izlivala

v Koren. Ob tem bodo gozdno območje v dolini Korna - med telovadnico Valletta del Corno in Ulico Poggio - očistili, zasadili z novimi drevesi in ovrednotili. Goričani bodo tako v samem mestnem središču dobili še eno zeleno površino, kjer bodo lahko preživljali prosti čas, se sprehajali in srečevali. Neprijeten smrad, ki se

danes širi iz čezmejnega potoka, bo takrat le spomin. »Cilja načrta, ki je nastal pred mnogimi leti, sta bila predvsem rešitev problema čezmejnega onesnaževanja in poplav, po novem pa nam bo sanacija tudi omogočila, da ovrednotimo zanimivo območje, kot je dolina Korna,« pravi goriški župan Ettore Romoli. (Ale)

NOVA GORICA - Čistilna naprava nared do konca leta 2015

Brez večjih odstopanj

Na gradbišču postavljajo pomožne objekte in pripravljajo infrastrukturo, obenem potekajo dela za zemeljske objekte

Dela za izgradnjo centralne čistilne naprave za Novo Gorico, Šempeter, Vrtojbo in Miren po zadnjih informacijah potekajo brez večjih odstopanj. Projekt naj bi bil dokončan po terminskem planu, do konca leta 2015. Na gradbišču čistilne naprave pri Vrtojbi postavljajo pomožne objekte in pripravljajo infrastrukturo, obenem potekajo dela za zemeljske objekte. Na več koncih v omenjenih občinah potekajo dela za izgradnjo kanalizacijskih vodov in druge infrastrukture. V Novi Gorici bo do konca februarja delna zapora lokalne ceste od križišča z Erjavčevo in Prvomajsko ulico, v bližini mejnega prehoda. Tam namreč gradijo kanalizacijsko omrežje.

Na čistilno napravo nestrpno čakajo tako na slovenski strani meje kot tudi na italijanski. Na območju mesta Nova Gorica, Solkana in Kromberka je namreč delno vzpostavljen mešan kanalizacijski sistem, ki odvaja odpadne vode

nekontrolirano v okolje. Novogoriške odplake, ki se tik pred mejo z Italijo stekajo v Koren, naprej pa v Sočo in morje, so tako že dolgoletni kamen spotike v slovensko-italijanskih odnosih. Nova Gorica je zadnje mesto v Sloveniji, ki nima urejenega čiščenja komunalnih voda, odplake se, kot rečeno, samo nekoliko mehansko očiščene zlivajo v Koren in to tik pred mejo s sosednjo Gorico.

V okviru projekta »Odvajanje in čiščenje odpadne vode v porečju Soče«, ki ga skupaj izvajajo občine Nova Gorica, Šempeter-Vrtojba in Miren-Kostanjevica, bo zgrajena centralna čistilna naprava s kapaciteto 50.500 populacijskih enot, kanalizacijsko omrežje s pripadajočimi objekti v skupni dolžini 18,739 kilometrov v vseh treh omenjenih občinah. Po zaključku projekta bo dosežena predpisana 95-odstotna priključitev na javno kanalizacijo in na čistilno napravo. (km)

Dela pri Vrtojbi

Obnovili bodo tudi most iz 18. stoletja

BUMBACA

GORICA - Šotorišče se prazni, problem ostaja

Brez strehe 60 beguncev

Odbornica Ilaria Cecot išče pomoč županov: »Prebežnike je treba bolje razmestiti po teritoriju«

Šotorišče za prebežnike v Ulici Brass v Gorici, ki ga je pred nekaj tedni dala urediti goriška pokrajina, se postopoma prazni. Včeraj je v šotorih na športnem igrišču nasproti nekdanje gluhonemnice ostalo samo še enajst afganistanskih državljanov, ki jih bodo v kratkem - morda že danes ali jutri - odpeljali drugam. »Že pred postavitvijo šotorov smo pojasnili, da bo tabor v Ulici Brass le začasna rešitev. O tem ni bilo najmanjšega dvoma. Ko bodo odpeljali še zadnje begunce, bomo šotorišče zaprli, problem pa žal ne bo rešen,« pravi goriška pokrajinska Ilaria Cecot, po kateri je v Gorico v zadnjih tednih prislo na desetine novih pro-

silcev za azil, ki nimajo strehe nad glavo, saj so center CARA v Gradišču, hotel Internazionale in stavbe, ki jih upravlja Karitas, že nabito polni. »Pri Soči oz. goriškem sejemskem razstavišču jih spi vsaj 38, po podatkih kvesture pa naj bi v Gorici bilo že okrog 60 prosilcev za azil, ki nimajo zagotovljenega prenočišča,« pojasnjuje Cecotova.

Odbornica je zato včeraj sklicala sestanek, na katerega je povabila predstavnike vseh občinskih uprav na Goriškem. Odziv je bil skromen, saj so se srečanja udeležili le župani občin Krmin, Zagraj, Romans, Koprivno, Medea in Turjak, goriško občino pa je zastopal poveljnik mestnih redarjev.

»Problem prebežnikov je treba začeti reševati drugače. Če tega ne storijo institucije, ki so za to pristojne, se ne pomeni, da moramo mi ostati križem rok. Preprečiti je treba, da pride do izzrednih situacij, kot se je zgodilo konec avgusta,« pravi Cecotova in nadaljuje: »Zato smo sestavili osnutek protokola, na podlagi katerega bi občine združile moči in sodelovale pri reševanju tega vprašanja. Prebežnike bi bilo treba bolje in programirano razmestiti po teritoriju pokrajine. Prefekturi bi denimo lahko predlagali uvedbo konvencij s posameznimi občinami, ki bi bile pripravljene sprejeti nekaj prosilcev za azil,« pravi Ce-

Delovnega srečanja na pokrajini so se udeležili le redki župani

BUMBACA

cotova, ki bo osnutek protokola poslala vsem občinam v upanju, da se bo razprava nadaljevala in da bo ob koncu dokument soglasno sprejet.

Danes se bo odbornica srečala z goriškim prefektom Vittorio Zappalortom. Tema sestanka bo predvsem problem uslužbencev centra za pro-

silce azila CARA v Gradišču, ki so že pet mesecev brez plače in še niso prejeli denarja iz dopolnilne blagajne. »Problem plač bo glavna tema pogovora, upam pa, da se bova lahko lotila tudi drugih vprašanj, ki so povezana s problemom prebežnikov na Soči,« napoveduje Ilaria Cecot.

KRMIN - Na deželni cesti

Štirje ranjeni, avta uničena

Štiri ranjene osebe, med katerimi je tudi dvehletni otročič, in dva uničena avtomobila. To je obračun prometne nesreče, ki se je pripetila včeraj dopoldne v Krminu in v kateri je bila najhujše poškodovana 73-letna voznica iz Romansa. Žensko so odpeljali v bolnišnico na Katinari, kjer so jo sprejeli na zdravljenje. Njeno zdravstveno stanje je resno, po včeraj razpoložljivih informacijah pa ženska ni v smrtni nevarnosti.

Nesreča se je zgodila okrog 10. ure na deželni cesti št. 305, nedaleč od mosta nad reko Idrijo. 73-letna P.L.B. iz Romansa se je s svojim avtomobilom znamke Renault twingo peljala proti Villanovi, v nasprotni smeri pa je vozil 34-letni Senegalec I.T., ki je sedel za volanom avtomobila Peugeot 3800. V avtu sta bila tudi njegova žena, 31-letna A.B., in njun dvehletni sinček. Družina živi v Pradamanu.

Prometna policija še ni pojasnila okoliščin nesreče, lahko pa ugibamo, da je eden izmed dveh voznikov v trenutku nepazljivosti (ali zaradi nenadne slabosti) zapeljal na nasprotni voznik pas. Drugi se mu je poskušal izogniti, a zaman: trčenje je bilo silovito, kakor pričča tudi prednji del obeh avtomobilov, ki je bil v nezgodi popolnoma uničen.

Reševalce so poklicali mimoidoči. Na kraj nesreče so takoj prišli služba 118 z rešilnim vozilom in prometni policisti iz Gorice. V bližini je pristal rešilni helikopter, ki je 73-letno žensko odpeljal v bolnišnico na Katinari. Dobila je zelo hude telesne poškodbe, kljub temu naj ne

bi tvegala življenja. Resne poškodbe je dobila tudi 31-letna državljanka Senegala A.B., ki so jo z rešilnim vozilom odpeljali v videmsko bolnišnico, njenega moža in sinčka, ki nista bila hujše ranjena, doživela pa sta šok, so odpeljali na pregled v goriško splošno bolnišnico.

V avtomobilu Renault twingo je 73-letna ponesrečenka prevažala tudi svojega psa. Mešanec ni bil poškodovan, bil pa je zelo prestrašen. Ker so njegovo lastnico odpeljali v bolnišnico, so policisti žival začasno zaupali službi, ki skrbi za zapuščene in potepuške pse. (Ale)

Avtomobila so odpeljali z avtovleko

BUMBACA

NOVA GORICA Okno popustilo, 25-letni delavec padel s strehe

V zasebnem podjetju iz širše okolice Nove Gorice se je pri delovni nesreči včeraj hujše poškodoval 25-letni delavec, državljan BiH. Po sedanjih ugotovitvah je opravljal dela na strehi objekta, ko pa je stopil na okno, je to popustilo pod njegovo težo. Delavec je padel približno petnajst metrov v globino na betonska tla in pri tem utrpel hude telesne poškodbe.

Novogoriška policija je bila o delovni nesreči v naselju Lokovec obveščena včeraj nekaj čez 9. uro. Na kraju so bili poleg policistov tudi reševalci Zdravstvenega doma, ki so poškodovanemu nudili zdravniško pomoč. Pozneje so delavca s helikopterjem odpeljali na zdravljenje v ljubljanski klinični center. Okoliščine delovne nesreče policisti še preiskujejo in bodo na podlagi zbranih obvestil in ugotovljenih dejstev ustrezno ukrepali. (km)

GORICA-SOVODNJE - Nesreča

Trije v avtomobilih, le eden v bolnišnici

Na državni cesti št. 55 med goriško in sovodnjsko občino se je v nedeljo zvečer zgodila prometna nesreča, zaradi katere je bil promet dlje časa oviran. V bližini vojašnice goriške finančne straže sta silovito trčila avtomobila tipa VW golf in Mercedes c200, na katerih je nastala večja materialna škoda. V avtomobilih so sedele tri osebe, le eno pa so zaradi lažjih poškodb odpeljali na urgenco goriške bolnišnice.

Nesreča se je zgodila okrog 19.15. 52-letni F.C. iz sovodnjske občine je se-

del za volanom avtomobila VW golf, v drugem avtomobilu pa se je ob vozniku - 66-letnem B.Z. iz Sovodenj - peljala še njegova žena T.D. Oba voznika sta vozila proti Mirnu, v še nepojasnjenih okoliščinah pa sta nekaj metrov pred vojašnico finančne straže silovito trčila. 52-letnega F.C. je rešilna služba 118 odpeljala na pregled v bolnišnico, B.Z. in T.D. pa se nista poškodovala. Zaradi nesreče je bil promet dlje časa oviran, na prizorišču je ob rešilni službi prišla tudi goriška prometna policija.

TRŽIČ - A2A Izsledke preučuje tudi CRO

Dežela FJK pozorno spremlja problematiko termoelektrarne družbe A2A pri Trziču. V minulih dneh se je deželna odbornica Sara Vito v Trstu sestala s predsednikom goriške pokrajine Enricom Gherghetto in trziško županjo Silvio Altran. Predmet pogovora so bili izsledki, ki jih je pokrajinska komisija izvedencev oblikovala po enoletnem delu z namenom presmeritve centrale od sedanje tehnologije na okoljsko bolj sprejemljivo.

»Raziskavo bo podrobno preučil observatorij za okolje in zdravje, ki ga je dežela ustanovila marca letos in predstavlja pomembno novost. Njegova naloga je povezati podatke, ki zadevajo zdravje in okolje, na podlagi česar bo mogoče določiti prioritete in učinkovitejše posegati,« je po srečanju izjavila Sara Vito. Omenjeni observatorij deluje v sklopu deželne okoljske agencije ARPA, sodeluje pa z Univerzo v Vidmu, zdravstvenimi ustanovami, deželno centralno direkcijo za zdravje in onkološkim centrom CRO v Avianu.

»Observatorij, ki mu je bilo naročeno, naj opravi epidemiološke analize med prebivalstvom območja v Trziču, kjer stoji centrala, zlasti, kar zadeva težke kovine, bo natančno preučil izsledke strokovne komisije, ki se je s termoelektrarno ukvarjala po naročilu goriške pokrajine,« je zagotovila odbornica in napovedala, da bo ugotovitve o zdravstvenem stanju prebivalcev zaobjela študija, ki pravkar poteka pri observatoriju in bo zaključena v prihodnjem letu.

GORICA - Nesreče pri delu Krivulja spet rahlo navzgor

Občinstvo na sedežu fundacije

BUMBACA

V Italiji se je število nesreč pri delu v minulem letu znižalo za 7,8 odstotka. V primerjavi z letom 2012, ko je bilo v državi prijavljenih okrog 657.000 nesreč, so lani zabeležili 52.000 vrstnih nezgod manj. Do upada nesreč je lani prišlo tudi v deželi FJK, izjema pa je goriška pokrajina, kjer se je krivulja ponovno obrnila rahlo navzgor; čeprav ostaja krepko pod pragom 3000 nesreč iz leta 2010. Leta 2012 so na Goriškem registrirali 2.352 nesreč na delovnem mestu, leta 2013 pa 2.385. Po drugi strani je upadlo število smrtnih nesreč (lani ena, predlanskim tri), kot drugod v deželi pa se je povišalo število ljudi, ki so zboleli za poklicnimi boleznimi. Te in druge podatke so v nedeljo predstavili na sedežu Fundacije Goriške hranilnice v Gosposki ulici v Gorici, kjer je goriška zveza delovnih invalidov ANMIL obeležila 64. dan žrtev nesreč na delovnem mestu. Dogodek je potekal pod pokroviteljstvom občin Gorica in Trzič. Fundacije Goriške hranilnice, pokrajine Gorica in deželne zveze ANMIL, med udeleženci pa so bili trziška županja Silvia Altran, goriška občinska odbornica Silvana Romano in pokrajinska odbornica Ilaria Cecot. Beseda je tekla o raznih problematikah, kot so odškodnine za delavce, ki so bili žrtev nesreč, in ponovna zaposlitev delovnih invalidov, v središču pozornosti pa je bila tudi trziška ladjedelnica. Goriški predsednik ANMIL Marino Tusset je opozoril, da so podatki o upadu števila nesreč na deželni in državni ravni lahko zavajajoči, saj bi lahko bili povezani bolj z gospodarsko krizo in delom na črno kot pa z izboljšanjem varnostnih razmer.

ŠEMPETER - Slovenski električni avtomobil

Pečjakov rekord

Z eno samo polnitivjo premagal 726 kilometrov med Bledom in Dubrovnikom

Slovenski inovator in konstruktor električnih vozil Andrej Pečjak; Metron 7 poganja 50-kilovlatni motor, ki ga je razvilo šempetersko podjetje Letrika

FOTO K.M.

Električni avtomobil slovenskega inovatorja Andreja Pečjaka je minuli konec tedna brez vmesnega polnjenja premagal 726 kilometrov med Bledom in Dubrovnikom. Gre za svetovni rekord v normalnih pogojih vožnje - ta naj bi doslej znašal manj kot 600 kilometrov. »Nihče na svetu ni v normalnih prometnih razmerah opravil take poti,« je dejal Pečjak.

Podobni preizkusi po navadi potekajo na testnih poligonih, ki ne dajejo realne slike o sposobnostih vozila. Pečjak pa je pot prevozil po jadranski magistrali, s povprečno hitrostjo okoli 65 kilometrov na uro. Ob tem je poudaril, da niso vozili tako, da bi ovirali promet in varčevali z električno energijo. Kot pravi Pečjak, je namen projekta postaviti nov izziv za avtomobilske proizvajalce. »Da temu sledijo in naredijo neki avto, ki je električen, ki bo imel malo več dometa, kot ga imajo sedaj,« je pojasnil. Razdaljo je pre-

magal z vozilom Metron 7 - gre za predelano, bolj aerodinamično Mazdo 5 s 50-kilovlatnim motorjem šempeterskega podjetja Letrika, ki se ponaša s kar 94-odstotnim izkoristkom.

Pečjak uspeh pripisuje kombinaciji zelo učinkovitega motorja, lahke baterije in aerodinamiki vozila. »Med drugim je en del skrivnosti tudi v tem, da uporabljamo menjalnik, medtem ko ga drugi ne,« je poudaril in dodal, da so že nekajkrat poskušali dokazati, da menjalnik ni izguba na električnih avtomobilih, kot trdijo nekaterih, ampak v bistvu prednost.

Avtomobil so razvili na inštitutu za električna vozila Metron, za katerim stoji le petčlanska ekipa. Pečjak z avtomobilom zaenkrat še nima konkretnih načrtov, so pa v inštitutu pripravljene na sodelovanje z morebitnimi partnerji. V primeru množične izdelave bi se cena vozila Metron 7 lahko gibala okoli 50.000 evrov.

ŠTEVERJAN - V organizaciji Slovenskega planinskega društva

Kostanj in dobra volja

Tradicionalna »kostnjada« v organizaciji Slovenskega planinskega društva Gorica (SPDG) je običajno uvod v jesensko obdobje, družabnost, ki je potekala v nedeljo, pa je zaznamovalo pravo poletno vreme, ki je na Štekarjevo domačijo na Valerišču privabilo lepo število ljudi, zlasti seveda prijatelje in člane SPDG.

Pred običajnim druženjem ob kostanju, rebuli in palačinkah je planinsko društvo priredilo izlet z gorskimi kolesi, pri katerem je sodelovalo okrog trideset kolesarjev; med njimi je bilo tudi nekaj članov goriške sekcije planinskega društva CAI in delegacija prijateljev iz Avstrije. Vzporedno je potekal še pohod, ki se ga je udeležilo kar osemdeset pohodnikov z

lepim odstotkom mladih planincev. Za osnovnošolce so med izletom organizirali posebno nagradno igro, s pomočjo katere so spoznavali naravne znamenitosti in floro, ki so jo srečevali po poti.

Na Štekarjevi domačiji je nato vse udeležence pričakala »paštašuta«, ki so jo pripravili društveni odborniki, družini pa so postregli tudi z odličnimi palačinkami, ki so jih »v živo« pekle odbornice Tatjana, Danja in Sara, ter seveda s kostanjem. Kot se spodobi, so ob jedeh točili novo in staro vino. K veselemu razpoloženju je prispevala tudi glasbena spremljava, za katero je poskrbel Mihael Lavrenčič. Tudi letos je prijetno druženje trajalo do poznih večernih ur. (av)

Najmlajši udeleženci »kostnjade«, kolesarji, kostanj in palačinke

FOTO L. PRINČIČ

SPDG NAPOVEDUJE**Znova na Kekčevo pot**

Nedeljski pohod v okviru »kostnjade« je bil nekakšen začetek novega ciklusa Kekčevih poti oz. pohodov za najmlajše, ki jih bo SPDG po krajšem premoru priredil v prihodnjem letu. Družabnost na Valerišču je bila nato odlična priložnost za predstavitev programa izletov, med katerimi je tudi niz nezapornih pohodov, ki so posebej namenjeni otrokom. Te bo vodila društvena odbornica Fanika Klanjšček, potekali pa bodo v pomladnem času in septembra. V nedeljo, 8. marca, bo izlet na vrh Malega Golaka (1495 metrov), 12. aprila tura Slap Kozjak-Tolminska Korita, pred poletnim premorom bo 10. maja izlet Sveta Trojica-Krpanova dežela, 13. septembra pa se bodo odpravili na Volnik (546 metrov). (av)

GORICA - Abonmajška sezona v centru Lojze Bratuž

Z »Vžigalnikom« se je začel gledališki Vrtiljak za otroke

V dvorano Kulturnega centra Lojze Bratuž se je včeraj ob 9.30 in s ponovitvijo ob 10.45 vrnil Goriški vrtiljak - gledališka abonmajška sezona za otroke, ki obiskujejo slovenske vrtnice in osnovne šole. Gre že za osemnajsto sezono v organizaciji centra Bratuž.

Na včerajšnji, prvi predstavi iz abonmaja Veliki polžek, ki je namenjen otrokom od drugega do petega razreda, so si učenci ogledali igro »Vžigalnik« Hansa Christiana Andersena v izvedbi Lutkovnega gledališča iz Ljubljane. Med šolskim letom bodo za otroke vrtcev in osnovnih šol uprizorili še predstave »Roka« (Maja in Miha Nemeč), »Juri Muri v Afriki« (Tone Pavček) in »Rdeča kapica za znoret« (Miha Brajnik, Gorazd Žilavc).

Lutke in publika včeraj v centru Bratuž

BUMBACA

GORICA - Na gradu »Oživljajo« srednji vek

Niz pobud združenja Nuovo Lavoro

Združenje Nuovo Lavoro, ki ima sedež v Raštelu, se že od svoje ustanovitve zavzema za oživetje goriškega mestnega središča. To svoje poslanstvo bo nadaljevalo tudi v prihodnjih mesecih, ko bo na goriškem gradu priredilo niz dogodkov, s pomočjo katerih želi prispevati k poznavanju goriške zgodovine in privabiti v grajsko naselje čim več obiskovalcev. Pobudo »Gorizia al declinar dell'Evo Medio« (Gorica ob zatonu srednjega veka) so v soboto predstavili v grofovi dvorani na gradu. O programu sta spregovorila predsednik združenja Nuovo lavoro Francesco Mastroianni in Marialuisa Cecere, v imenu goriške občine in Fundacije Goriške hranilnice, ki pobude podpirata, pa sta pozdravila župan Ettore Romoli in predsednik Gianluigi Chiozza.

Prvi dogodek bo potekal že prihodnjo nedeljo, 19. oktobra. V grofovi dvorani bo ob 11. uri srečanje s profesorjem Angelom Floramom, ki bo predaval o duhovnosti in vernosti v času srednjega veka, ob 17. uri pa bodo predstavili knjigo »Opusculum de saporibus« avtorice Marialuise Cecere. Predstavitve se bodo udeležili profesorji Euro Ponte, Alberto Vidon in Fabio Cavalli, ob zaključku bo potekala pokušnja vin.

Drugi dogodek, ki ga prireja združenje Nuovo Lavoro, bo na vrsti spomladi. Dne 26. aprila bodo v Raštelu in v grajskem naselju priredili likovni ex tempore in pesniško srečanje, predavanje o življenju graščakov s profesorico Giado Agazzi, voden ogled razstave antičnih glasbil v spremstvu Giuseppeja Paola Cecereja in koncert gregorijanskega korala, ki bo potekal v cerkvi sv. Ignacija na Travniku. Predvsem mladini pa bo posvečena pobuda, ki bo potekala 7. junija: v dopoldanskem času bodo organizirali lov na zaklad, v okviru katerega bodo udeleženci odkrivali sledi srednjega veka v grajskem naselju. Istega dne bodo potekali tudi delavnica tkanja, tržnica v Raštelu in sprevod v srednjeveških kostumih. Popoldne bodo na vrsti predavanje o zadnjem goriškem grofu Leonardu, gledališka igra in pokušnja jedi, pripravljenih po srednjeveških receptih.

Zadnji dogodek načrtujejo 6. septembra prihodnjega leta. Priredili bodo posvet o zdravniku Pietru Andrei Mattioliju, ki je v 16. stoletju obiskal Gorico (po njem je poimenovana tudi ulica v mestnem središču), za zaključek pa bodo pripravili gledališko igro. (Ale)

Udeleženci novinarske lekcije na osnovni šoli Frana Erjavca v Štandrežu

Primorski dnevnik vsak dan roma na slovenske šole vseh stopenj, želja nas, ki ga s svojim delom sooblikujemo, pa je, da bi po njem segali tudi najmlajši, zato da bi pod mentorstvom učiteljic odkrivali svojo okolico in svet ter da bi se že od mladih nog navezovali na dnevnik. V veliko veselje nam je zato bilo sporočilo, ki so nam ga poslali učenci 3.A in 3.B razreda na osnovni šoli Frana Erjavca v Štandrežu: »Učenci 3. razreda šole Frana Erjavca večkrat z zanimanjem listamo po Primorskem dnevniku, radi prebiramo kakšne novice in se priložitno še sami oglašamo. Pred kratkim nam je o novinarskem poklicu spregovoril prijazen Danjel Radetič. Dogodek smo "zapečatili" s fotografijo.« In še voščilo: »Želimo vam veliko časnikarskih užitev in uspehov.« Prisrčna hvala!

GLEDALIŠČE KOPER - Začetek sezone 2014-2015

Izseki iz življenja v dvoje kot zaživijo v angleškem pubu

Za mali oder so pripravili uprizoritev Dva angleškega dramatika Jima Cartwrighta

Dva, pravzaprav v dvoje. Drama živečega angleškega avtorja Jima Cartwrighta Dva govori o parih, ki se s težavo ali rutinsko utečeno prebijajo skozi življenje v severno angleškem mestecu. In tam je pub, ki je tudi nekakšen socialni center, saj se vanj steka krajeno dogajanje. To je kraj srečevanja, možnosti navezovanja stikov z drugimi ali pa vsaj bežnega klepeta, začasno zatočišče pred vsakodnevnimi težavami ... Upravlja ga par, mož in žena, ki sta par postala prav s »posredovanjem« puba. In Gostilničar in Gostilničarka sta tudi nosilna, ali bolje povezovalna lika odrskega dogajanja. Naslov Dva namiguje tudi na dejstvo, da v dramati nastopata samo dva igralca, pa čeprav je zarisanih veliko več likov. Tako je izrecno predvidel Jim Cartwright, ki je dramo Dva – kot svoje tretje gledališko delo – napisal leta 1989. Premierno so uprizoritev z znanima interpretoma odigrali v avtorjevem rojstnem mestu Bolton, kamor je avtor dramo tudi postavil. Precej zvesto po originalu so dramo za dva pripravili v Gledališču Koper, ki s to predstavo na malem odru tudi začelja sezono 2014-2015.

Na slovenskih odrih je bila iz precej obsežnega in z nagradami potrjenega opusa Jima Cartwrighta zaenkrat odigrana samo na intimnih človeških doživljanjih zastavljena drama Dva. Avtor je namreč zaslovel z deli, ki so načelnjati socialne in politične teme, značilne za Veliko Britanijo za časa Margaret Thatcher. V prevodu Srečka Fišerja je delo dramaturško obdelal Blaž Rejec, režiral pa Luka Martin Škof. Dogajanje je, kot rečeno, postavljeno v

pub, v katerem mož in žena, ki se sicer med seboj besedno obdelujeta, dan na dan prijazno strežeta gostom. Z zvestimi strankami tudi rada poklepetata, predvsem ona, ko se naval poleže. Pogovarjata se z navideznimi ljudmi, saj sta na odru sama, kot je navidezna tudi pijacha, ki jo strežeta. Zelo resnične in doživete pa so zgodbe, ki jo posamezniki pripovedujejo. Tako ostarela ženska z bolnim možem prihaja sama v pub, da za kratek čas odmisli svoje domače življenje in se zasanja. Ostareli možki pa se z vrčkom piva v roki spo-

minja svoje umrle žene in rad v mislih ostaja z njo. Mlajši pari, prikazani v dramati, so morda še bolj kruto potopljeni v stvarnost: ekonomsko boljše situiran par srednjih let je snobovsko klišejski; neporočen par, ki se nekako na odru zaroči, sestavljata malce naivna mladenka, ki si zelo želi življenja v dvoje, in ostareli šarmer brez denarja; najbolj tragičen par sestavljata nasilen mož in njegova noseča žena, ki se mu ne zna upreti. Neodločena je tudi večna ljubica, ki svojega moškega deli z drugo, njegovo zakonito soprogo, elegantno oblečena

sledi paru v pub, vendar ne stori ničesar. In potem je tu še fantek, ki med pivci išče svojega očeta. Prav fantek, ki najde svojega očija, sproži čustveno trd obračun v paru za točilnim pultom. Dan opisanega dogajanja v pubu je namreč tudi sedma obletnica smrti njunega sinka, umrlega v prometni nesreči, v kateri je bila hudo poškodovana tudi mati-voznica. Končno v sebi najdeta moč, da izpovesta svojo žalost, kar jima da možnost, da manj odtujeno nadaljujeta svoje skupno življenje. Avtorjev credo, da je treba prebiti pasivnost in odtujenost, najbolj izrazito pride do izraza v sklepnem prizoru, ko par po še enem napornem delovnem dnevu zapira lokal, vendar odpira pot drugačnemu, manj zagrenjenemu in bolečemu sožitju.

Kot že rečeno, se je odčitava avtorjev koprski postavitev dokaj zvesto držala izvirnika. V ženskih likih nastopa Mojca Fatur, v moških pa Vojko Belšak. Uprizoritev, pri kateri so sodelovali še Mirko Vuksanović (avtor glasbe), Nac Žuber (scenograf), Jaka Varmuš (oblikovalec svetlobe), Leo Kulaš (kostumograf) in Irena Androjna Mencinger (lektorica), učinkuje umirjeno, včasih malce enolično, predvsem zaključek ni prežet z emocionalnim nabojem. Zanimiva je odločitev, da v vseh vlogah nastopata samo dva igralca, kar je zanj naporno, gledalcem pa nudi možnost zavedanja nenehnega prehajanja stvarnosti in odrsko iluzijo in obratno. Otvoritvena predstava koprškega gledališča doživlja več premier, vsekakor pa je v mali dvorani v tem mesecu večkrat na sporedu. (bip)

GLEDALIŠČE - Kranj Objavili razpis za nagrado Slavka Gruma

Prešernovo gledališče Kranj je kot organizator 45. tedna slovenske drame objavilo razpis za nagrado Slavka Gruma 2015 in razpis za nagrado za mladega dramatika 2015. Vodstva gledališč in strokovno javnost pa poziva, da predlagajo kandidate za Grün-Filipičevo priznanje za dosežke v slovenski dramaturgiji.

Za nagrado Slavka Gruma tekmujejo slovenska dramska besedila, predložena strokovni žiriji v letu 2014, in besedila, nominirana na 44. tednu slovenske drame. Za nagrado za mladega dramatika konkurirajo nova slovenska dramska besedila avtorjev, starih do 30 let, so sporočili iz gledališča.

Kot določajo razpisni pogoji, mora biti dramsko besedilo namenjeno gledališki uprizoritvi za odraslo občinstvo, avtor, ki konkurira za nagrado za mladega dramatika, pa istočasno z istim besedilom ne more sodelovati na razpisu za nagrado Slavka Gruma. Rok za oddajo dramskih besedil za omenjeni nagradi je 30. november.

Do istega datuma zbirajo tudi prijave za Grün-Filipičevo priznanje za dosežke v slovenski dramaturgiji. Vodstva gledališč in strokovna javnost lahko za priznanje, ki bo podeljeno v okviru 45. tedna slovenske drame, predlagajo dramaturge ali dramaturško ekipo, ki se je v zadnjih dveh letih izkazala s posebnimi dosežki na tem področju, so še sporočili iz gledališča.

Na letošnjem Tednu slovenske drame je Grumovo nagrado za najboljšo novo dramsko besedilo prejel Vinko Möderndorfer za dramsko besedilo Evropa, nagrado za mladega dramatika pa Tjaša Misljaj za dramsko besedilo Panj. (STA)

LJUBLJANA - MGL Švejk kot simbol vsega človeškega

V Mestnem gledališču ljubljanskem (MGL) so v koprodukciji z Gledališčem Koper na oder postavili komedijo irskega dramatika Colina Teevana Švejk po romanu Jaroslava Haška. Režijo prve slovenske uprizoritve je prevzel Jaka Ivanc. Kot je dejal na včerajšnji novinarski konferenci, uprizoritev sledi temu, da je življenje velika radost.

Kot je uvodoma spomnila direktorica in umetniška vodja MGL Barbara Hieng Samobor, so si v MGL v letu, ko mineva 100 let od pričetka 1. svetovne vojne, zadali nalogo pogledati na 20. stoletje, vendar ne na tako "moški način", ampak predvsem na fenomene in ljudi, ki so ga zaznamovali. Haškov roman Prigode dobrega vojaka Švejka v svetovni vojni po njenih besedah "zapopade vse, kar bi človek o tem stoletju hotel povedati". Kot je dejala, je že prerasel v metaforo, Švejk pa je postal predstavnik vseh nedolžnih ljudi, ki so vstopili v prvo ali drugo vojno.

Režiser je izpostavil, da danes o Švejkju že vsi nekaj vemo, tudi roman je tako napisan, da ga ni treba brati od začetka do konca, taka oblika pa je za dramaturgijo zelo zahtevna. Poleg tega Švejk od začetka do konca ves čas ostaja isti, konstanta je pravzaprav tisto, kar je zanj najbolj imanentno.

Premiera predstave bo jutri ob 20. uri na velikem odru MGL.

BENETKE - 58. Mednarodni festival sodobne glasbe

Na Bienalu opera o priseljevanju

Gre za delo albanskega skladatelja Admirja Shkurtaja, ki je uglasbil libreto Alessandra Leograndeja po reportažnem romanu Brodolom

S plovbo med specifičnimi projekti in kompilacijskimi koncerti je 58. Mednarodni festival sodobne glasbe v Benetkah prispel do konca s precejšnjim zadovoljstvom tudi na področju obiska; kljub temu, da so se koncerti zredčili in da so imeli enodnevni obiskovalci večkrat na voljo le en dogodek na dan, je Bienale ohranil jedro mednarodne publike. Zadnji konec tedna so se zvrstili nastop simfoničnega orkestra de Euskadi s prikazom sodobnega obraza baskovske narodne kulture, matineja v gledališču La Fenice z izvedbami Daria Savrona in Francesca Prodeja, v soboto še priznani Ensemble Intercontemporain, stalni gost Bienala, ki je ob precej neprodorni noviteti Amirja Shpilmana zaigral še vrsto med seboj zelo različnih skladb iz zadnjega desetletja (ironični duet za violončelo in kontrabas Ondreja Adameka, barvito impresijo Denysa Boulianeja, skladbo v prostoru Daja Fujikure) in klasično mojstrovino 20. stoletja kot je komorni koncert Gyorgyja Ligetija.

Glasbeni Bienale, ki se je odvijal v znamenju koncepta »meje«, se je moral poleg teh idealnih potovanj med izrazi skladateljev različnih narodnosti, obvezno soočiti tudi s temo priseljevanja. Zato je umetniški vodja Ivan Fedele naročil novo opero na to temo albanskemu skladatelju Admirju Shkurtaju, ki je uglasbil libreto Alessandra Leograndeja po reportažnem romanu Brodolom (2011). Zgodba ni sicer vezana na migracije zadnjih let, saj pripoveduje o bro-

dolomu albanskega čolna Katër i Radës marca leta 1997. Nastala je štiridesetminutna, skrbno dodelana opera, v kateri so vsi ustvarjalci našli skupno, koherentno govorico. V osrčju uglasbitve je glas, ki izhaja iz govorjene besede, ko posnema z besedami in zlogi nemir albanskega ljudstva pred odhodom sredi politično napete situacije, telegrafske komunikacije italijanskih vojakov, ki zasledijo prihod čolna, krik žrtev. Zvočno barvito osnovo uglasbitve pomenljivo dopolnjuje ljudska nota moškega vokalnega kvinteta Violinat e Lapardhase, ki se v sodobnem glasbenem kontekstu pojavlja s svojo brezčasno, narodno za-

znamovano oznako. Integracija glasov in glasbil je totalna, saj je instrumentalna skupina delovala kot podpora zboru človeških glasov z zanimivimi kombinacijami naravnega in umetnega, elektrone in lesenih cevi. Nadpovprečno tesna je tudi povezava glasbe z režijo Salvatoreja Tramacereja: scenski elementi so se na svoj način vključili v glasbeno pripoved, s cviljenjem kovinaste in lesene strukture simboličnega čolna, na koncu tudi s sugestivnim dodatkom k finalu a cappella, ko se na poti nazaj v tišino oglasi kapljanje vode iz visečih, mokrih oblek, ki simbolizirajo trupla brodolomcev. Instrumentalno skupino je

vodil Pasquale Corrado. Ker gre pretežno za tragedijo žensk in otrok, je pevska zasedba pretežno ženska in solistke so se odrezale s solidnim obvladanjem pevske tehnike, predvsem v prehajanju iz ritmično in uglašeno recitirane besede v petje in krik. Avtor je črpal mnoge elemente raznoliškega obravnavanja pevske snovi iz albanskega ljudskega zaklada, kot je po uspešni praznovdvi opere dokazal krajši nastop moške skupine Violinat e Lapardhase, ki je ponudila prikaz artikulirane tradicije z zanimivo paleto specifičnih vokalnih izrazov in polifonskih zakonitosti.

ROP

Prizor iz opere albanskega skladatelja Admirja Shkurtaja

ZDRAVJE - Nekaj informacij in praktičnih nasvetov

Kako naj se zaščitimo pred epidemijo ebole

Center za nadzor nalezljivih boleznih opozarja, naj zdravstveni delavci nosijo dolga oblačila, rokavice in zaščito za obraz, da bi odpravili stik s telesnimi tekočinami bolnikov in s potencialno okuženimi površinami, vključno z oblačili in posteljnino

ANSA

TRST - Ameriški bolnik, ki se je okužil z ebolo, je umrl. Bil je prvi, ki so mu diagnosticirali bolezen izven Afrike, in čeprav je Center za nadzor in preprečevanje boleznih (CDC) skušal pomiriti prebivalstvo z nizko stopnjo tveganja okužbe v Združenih državah Amerike, dvom, ali se je vse izteklo popolnoma pravilno, ostaja. Screening za tiste, ki prihajajo iz Zahodne Afrike, je videti nezanesljiv, tako da se je ameriška vlada odločila, da bo letalskim potnikom, ki prihajajo v ZDA iz Liberije, Gvineje in Sierre Leone začela meriti telesno temperaturo. Postopek bo potekal na petih letališčih, kamor prispe 94 odstotkov vseh potnikov v ZDA iz omenjenih držav. Direktor Centra za nadzor nad boleznimi in preventivo (CDC) Thomas Frieden je dejal, da bodo temperaturo merili z napravami, ki lahko to opravijo brez telesnega stika z osebo.

Toda mimo ameriškega primera je še bolj zaskrbljujoča prva okužba, ki se je zgodila izven Afrike. To je primer španske bolniške sestre, ki je v svoji državi pomagala pacientu z ebolo (ta se je komaj vrnil iz Sierre Leone). Očitno se je okužila, ko se je dotaknila svojega obraza z rokavicami, ki jih je poprej uporabljala z bolnikom.

Bolezen ebolavirusa (EVD) ali hemoragična mrzlica ebola je bolezen ljudi, ki jo povzroča ebolavirus. Simptomi se običajno pojavijo dva dni do tri tedne po okužbi z virusom in so vročina, boleče grlo, bolečine v mišicah in glavoboli. Običajno sledijo slabost, bruhanje in driska, skupaj z zmanjšanim delovanjem jeter in ledvic. Na tej točki se pri nekaterih osebah začnejo težave s krvavenjem. Do okužbe z virusom lahko pride pri stiku s krvjo ali telesnimi tekočinami.

Za določitev diagnoze se običajno najprej izloči druge bolezni s podobnimi simptomi, kot so malarija, kolera in druge virusne hemoragične mrzlice. Diagnozo potrdijo s testom vzorcev krvi za ugotavljanje prisotnosti virusnih protiteles, virusne RNA ali samega virusa. V dokumentaciji raziskav preteklih izbruhov ebrole niso opazili, da bi se virus prenašal po zraku. Vsi pretekli primeri okužb so se po razpoložljivih podatkih zgodili prek neposrednega stika z bolnikom, ki je že kazal simptome.

Preventivnih cepiv in zdravil za to bolezen ni, strokovnjaki Svetovne zdravstvene organizacije (WHO), Centra za nadzor nalezljivih boleznih (CDC) in mnogi drugi, vključeni v svetovno mrežo za obvladovanje tovrstnih epidemij, si prizadevajo z radikalnimi

ukrepi preprečiti njeno širjenje. Iz centra opozarjajo, naj zdravstveni delavci nosijo dolga oblačila, rokavice in zaščito za obraz, da bi odpravili stik s telesnimi tekočinami bolnikov in s potencialno okuženimi površinami, vključno z oblačili in posteljnino.

Ministrstvo za zdravje je znova spomnilo na ustrezne ukrepe upravljanja osebne varovalne opreme za delavce v zdravstvu, z okrožnico z dne 1. oktobra, v kateri beremo: "Če se izvajajo dejavnosti z visokim tveganjem za okužbo, je potrebno uporabiti dvojni par rokavic, kapo in čevlje. Rokavice, je treba zamenjati vsakič, ko sumimo, da so se poškodovale ali pretrgale. Preden si nadenemo nov par rokavic, si umijemo roke. Izogibajmo se, kolikor je to mogoče, vsem postopkom, ki povzročajo aerosol."

Kako pa se moramo obnašati v primeru, da potencialno okužen pacient pride v našo bolnico? Tudi o tem nas izučijo navodila o ravnanju z bolnikom. Ko se v bolnišnici predstavi pacient s temperaturo nad 38° C, ki je običajno ogroženo državo ali prišel v stik z ebolo v zadnjih 21 dneh (čas inkubacije virusa), bo najprej treba poskrbeti za izolacijo le-tega. Takoj si mora nadeti masko in si z alkoholnim gelom dezinficirati roke. Takoj zatem bo zdravstveno osebje poklicalo oddelek za nalezljive bolezni ter uredilo prenos pacienta (z vsemi previdnostnimi ukrepi, predvidenimi za prevoz z rešilnim avtomobilom, kot so nošenje mask in dekontaminacija vozila na koncu prevoza) v primerno strukturo. Bolniku bodo tam poskusili olajšati težave z vzdrževanjem primerne hidracije, elektrolitskega ravnotežja, nadomeščanjem izgubljenih krvi in dovajanjem kisika ter lajšanjem bolečin.

Ker ni specifičnega zdravljenja in ker velik delež bolnikov z ebolo umre, Nacionalni inštitut za javno zdravje kot edini smiseln ukrep priporoča, da se izognemo krajem, v katerih je bolezen izbruhnila. Če se pa vračamo s potovanja iz ogroženih krajev, moramo biti še tri tedne pozorni na morebitni pojav bolezenskih znakov. V primeru letih je pomembno, da zdravnika pokličemo in povemo, da smo bili na območju, kjer je v teku epidemija ebrole. Pred odhodom v zdravstveno ustanovo po telefonu obvestimo osebje, da se zaposleni pred sprejemom ustrezno zaščitijo. Kljub temu, da se je ebola pred kratkim pojavila tudi v Španiji, ostajata oceni tveganja za Slovenijo in Italijo še vedno nizki.

Helena Pertot

VREME - Agencija RS za okolje

Letošnje poletje izstopalo po izredni količini padavin

LJUBLJANA - Letošnje poletje je izstopalo po nadpovprečni količini padavin, tako kot padavin pa je bilo tudi dni s padavinami povsod po Sloveniji nadpovprečno veliko, ugotavljajo na Agenciji RS za okolje. V obdobju od 15. junija do 15. septembra je bilo na primer v Julijskih in Kamniško-Savinjskih Alpah ter Karavankah okoli 30 dni brez dežja.

Na agenciji so v poročilu o padavinah med 15. junijem in 15. septembrom zapisali, da so padavine povzročale nevšečnosti in škodo ter poplave, zaradi njih pa so se sprožili tudi številni zemeljski plazovi. Po njihovih podatkih je v tem obdobju na severovzhodu in jugovzhodu Slovenije padlo več kot 400 milimetrov padavin, na severozahodu in severu države več kot 900 milimetrov, velik del države pa je prejel med 550 in 700 milimetrov padavin.

"Izmerjena višina padavin je bila po vsej Sloveniji nadpovprečna," so zapisali

SLOVENIJA - Poskusno obratovanje

Pri Razdrtem zagnali drugo vetrno elektrarno

Proizvedena energija naj bi zadostovala za potrebe 500 gospodinjstev

RAZDRTO - Pred dnevi so pri Razdrtem le začeli poskusno obratovanje druge vetrne elektrarne v Sloveniji. Vetrnica naj bi proizvajala 1,8 GWh letno, proizvedena energija pa bo zadostovala za potrebe 500 gospodinjstev. Idejni vodja Aleš Pučnik je za Slovensko tiskovno agencijo povedal, da bi brez krajanov vetrnica ostala le na papirju. Gradbeno dovoljenje za vetrno elektrarno pri Razdrtem je postojnska upravna enota izdala že konec leta 2012, a so gradnjo zaradi pritožbe ustavili. Malo vetrno elektrarno so letos spomladi nato le postavili, zdaj pa je začela tudi obratovati.

Glavni razlog za zamik začetka obratovanja je bil v tem, da vetrnica ni ustrezala vsem pogojem Elektre Primorske. Čeprav gre za malo vetrno elektrarno, so mere vseeno spoštovanja vredne: stebel je visok 55 m, premer elis pa je 44 m. Obratovna moč elektrarne je 910 kW. Izpostaviti je treba tudi okoljski vidik, saj bo z obratovanjem male vetrne elektrarne za 920 ton CO2 manj emisij na leto. Naložba je vredna 1,3 milijona evrov, Pučnik pa računa, da se bo povrnila v roku sedmih let. (ok)

PISMA UREDNIŠTVU

Sprenevedanje?

Za glavobol aspirin, za vnetje slepiča nož.

Tržaškega prvega moža, ki je izjavil ob izvolitvi leta 2011, da je po očetu Istran (kar je geografska oznaka in ne nacionalna, narodnostna ali etnična) in po materi Slovenec, sprašujem, če se mogoče ne bi lahko že enkrat za vselej izjasnil glede tega, ali slovenščino obvlada ali so njegovi roditelji, tako kot mnogi, mislili, da je slovenščina odveč.

Pa še eno vprašanje: kdo krije stroške prevajanja v evropskih institucijah, kajti tudi prevajalci v Evropskem parlamentu in komisijah so za svoje delo plačani.

Če si lahko dovolim še nasvet: denar, ki bi ga porabili za prevajanje, ki nikogar ne obogati razen izvajalca dela, bi po tržni logiki Občina lahko namenila za jezikovno usposabljanje svojih svetnikov in odbornikov. Na tak način bi občinska

li na agenciji in pojasnili, da je višina padavin v omenjenem obdobju od dolgoletnega povprečja med leti 1981 in 2010 najbolj odstopala na jugu in vzhodu države ter v Polhograjskem hribovju. Tam je padlo 1,8-krat in tudi več kot dvakrat toliko padavin kot povprečno. Najmanjše odstopanje so zabeležili na skrajnem severozahodu.

V obdobju od 15. junija do 15. septembra so bila po podatkih agencije tudi obdobja zelo intenzivnih padavin. "Dnevna višina padavin je bila mnogokrat prav visoka, nekajkrat smo izmerili najvišjo dnevno višino padavin za posamezen mesec, na postajah letališče Cerklje in Murska Sobota pa smo izmerili celo novo najvišjo dnevno višino padavin v obdobju delovanja postaj," so zapisali v poročilu.

Tako kot padavin je bilo tudi dni s padavinami v letošnjem poletju povsod po Sloveniji nadpovprečno veliko, so pojasnili na agenciji. V omenjenem obdobju je bilo na Krasu, v Primorju, Posavju in v okolici Lendave od 93 dni najmanj 40 dni s padavinami. V Julijskih in Kamniško-Savinjskih Alpah ter Karavankah je bilo do 63 deževnih dni, drugod po Sloveniji pa od 44 do 56.

"Število padavinskih dni obravnava obdobja je dolgoletno povprečje 1981-2010 presegalo vsaj za 1,3-krat pa tudi do dvakrat," so še zapisali na agenciji in dodali, da so največje odstopanje zabeležili na jugu države, še posebej v južnem delu slovenske Istre, najmanjše pa na severozahodu države, delu Koroške in vzhodnem delu Posavskega hribovja. (STA)

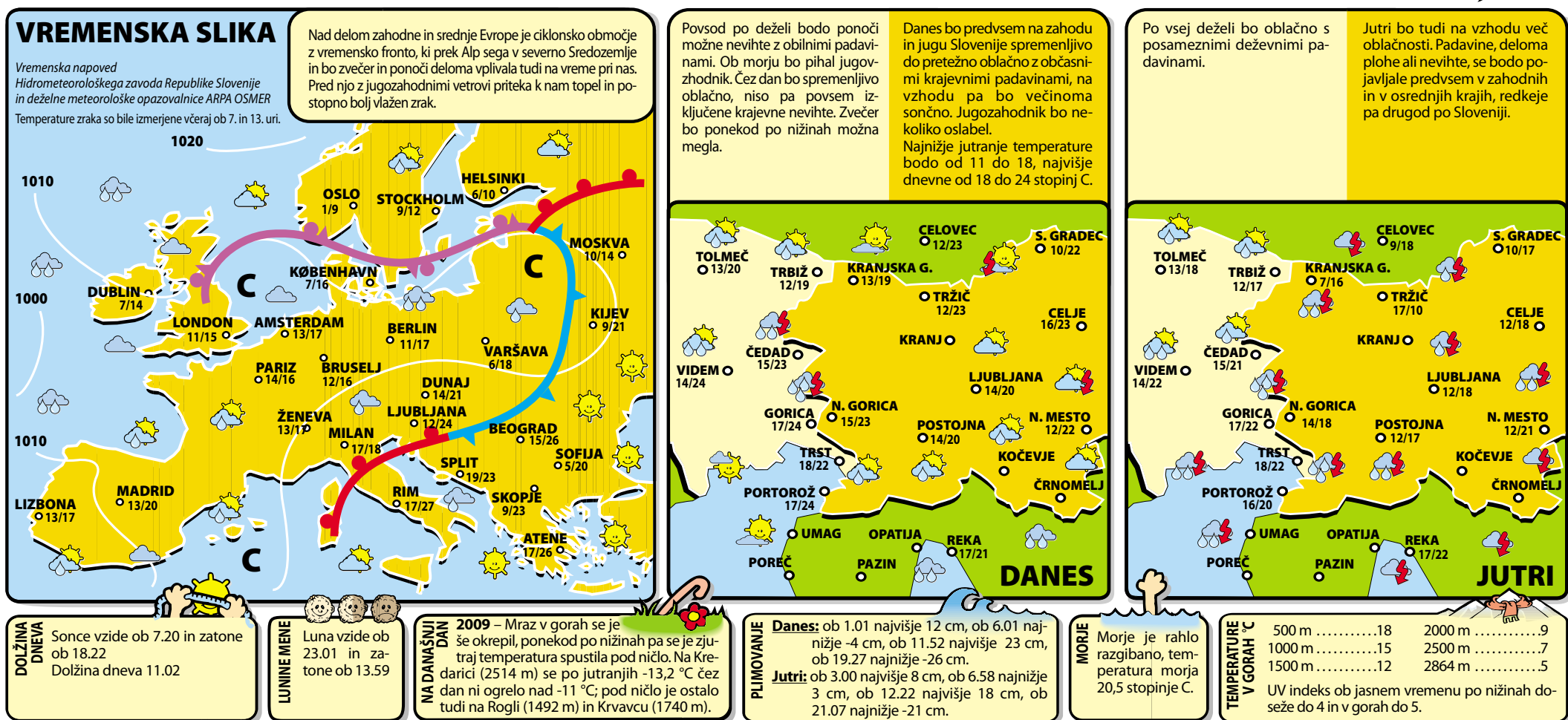

uprava pridobila na ugledu, ker bi njeni izvoljeni predstavniki obvladali jezik več. Odpravila bi nepotrebno trošenje javnega denarja za prevajanje, ker bi enostavno vsi prisotni na sejah obvladali jezik someščana, soseda in nenazadnje svojega prednika, kar bi odpravilo marsikatero nevšečnost. Občinski svet bi lahko tako bil za zgled javni šoli v Trstu.

Mislim, da čeprav z enojezičnim obrazcem poravnani davki, prihajajo tudi iz slovenskih žepov.

Hvaležna mu za odgovor,

občanka Magdalena Pahor

»Ekshibicionist« zmagal na maratonu

BUENOS AIRES - Le malo je manjkalo, da bi argentinski tekač Mariano Mastromarino ostal brez prestižne zmage na maratonu v Buenos Airesu. Ko je na 37. kilometru prehitel lanskega zmagovalca, Kenijca Juliusa Karingo, so ga namreč sodniki hoteli izločiti z dirke, ker so mislili, da gre za ekshibicionista, željnega slave. "Umakni se. To je tekma," so mu vpili. "Mislim, da sem skočil na progo. Zato so me hoteli umakniti," je še dejal Mastromarino za televizijo ESPN. A na srečo so prireditelji še pravočasno ugotovili, da gre vendarle za pravega tekača, ki je v življenjski formi in ki je na koncu slavil s časom 2:15,28. S tem je Mastromarino postal prvi argentinski zmagovalec maratona v Buenos Airesu po Oscarju Cortinezu leta 2004. (STA)

Clooneyeva žena svetuje Atenam za vrnitev delov friza s Partenona

ATENE - Odvetnica Amal Alamuddin, novopečena soproga hollywoodskega zvezdnika Georgea Clooneya, bo svetovala Grčiji, ki želi, da ji Velika Britanija vrne dele friza s Partenona. Alamuddinova se bo v sredo na to temo sešla s premierom Antonisom Samarasom, že danes pa je predvideno srečanje z vodstvom ministrstva za kulturo. Alamuddinova že od leta 2011 svetuje Grčiji. Po ocenah analitikov pa je prav njena poroka s Clooneyem Atenam prinesla odlično priložnost, da opozorijo na svojo zahtevo po vrnitvi delov friza s Partenona. (STA)

NOBELOVA NAGRADA ZA EKONOMIJO - Kraljeva švedska akademija Priznanje Francozu Tirolu za regulacijo industrij s peščico dominantnih podjetij

STOCKHOLM - Letošnjo Nobelovo nagrado za ekonomijo prejme Francoz Jean Tirole za prispevek na področju regulacije industrij, v katerih dominira peščica močnih podjetij, je včeraj v Stockholmu sporočila Kraljeva švedska akademija.

Tirole, ki predava na univerzi v francoskem Toulousu, je eden najbolj vplivnih ekonomistov našega časa. "Pomemben prispevek v obliki teoretičnih raziskav je dodal na številnih področjih, še posebej pa je razjasnil, kako razumeti in regulirati industrije s peščico močnih podjetij," v sporočilu za javnost navaja akademija.

V številnih panogah prevladuje manjše število velikih podjetij ali pa ima ena družba monopol. Če niso ustrezno regulirani, takšni trgi pogosto ustvarjajo družbeno neželene rezultate - cene so višje od tistih, ki jih narekujejo stroški, ali pa neproduktivna podjetja preživijo zgolj s preprečevanjem vstopa novih in bolj produktivnih tekmecev na trg.

Od 80. let prejšnjega stoletja naprej je Tirole "vdihnil novo življenje" raziskavam tovrstnih tržnih nepravilnosti, navaja obrazložitev. Njegova analiza podjetij z velikim vplivom ponuja enotno teorijo s pomembnim prispevkom k odgovoru na vprašanje, kako bi morale vlade upravljati z monopoli in kako ravnati v primeru združitve oziroma kartelov.

Pred Tirolom so raziskovalci in odločevalci večinoma zasledovali idejo enotnih načel za vse industrije. Zagovarjali so enostavna pravila, na primer omejevanje najvišjih dovoljenih cen za monopoliste in prepoved sodelovanja med konkurenti, medtem ko so dovoljevali sodelovanje med podjetji z različnimi položaji v verigi dodane vrednosti.

Tirole je teoretično dokazal, da takšna pravila pod določenimi pogoji lahko

Jean Tirole

ANSA

delujejo dobro, v drugih primerih pa povzročijo več škode kot koristi. Tako lahko na primer omejevanje cen močnim podjetjem predstavlja motiv za zniževanje stroškov, kar je za družbo pozitivno, lahko pa tudi omogoči pretirane dobičke, kar je slabo.

Drugi tak primer je primer sodelovanja med tekmeči, saj je dogovarjanje o cenah skoraj vedno slabo, sodelovanje na področju patentov pa je lahko v korist vsem. Na drugi strani lahko združitve podjetij z njegovim dobaviteljem spodbujajo inovacije, a hkrati izkrivljajo konkurenco.

Nagrajeni 61-letni ekonomist je tako med drugim opozoril, da bi morali regulacijo oziroma politiko pozorno prilagoditi specifičnim pogojem v vsaki industriji. V seriji člankov in knjig je predstavil splošni okvir za zasnovane takih politik, ki ga je tudi apliciral na številne industrije - od telekomunikacij do bančništva. Na podlagi njegovega dela lahko vlade bolje spodbujajo močna podjetja v smeri krepitve konkurenčnosti, hkrati pa jim preprečijo škodovanje tekmecev in strankam, še navaja sporočilo za javnost.

Tirole je v prvem odzivu po razgla-

sitvi poudaril, da je "zelo počaščen" in "ganjen". "Sam vedno težko ocenim lastno delo, zato na to nisem računal," je Tirole povedal za francosko tiskovno agencijo AFP. Agencija izpostavlja tudi, da je bila nagrada Tirolu podeljena v obdobju, ko so politiki in javnost vse bolj kritični do moči velikih multinacionalk, kot sta Amazon in Google.

Tirole je bil rojen 9. avgusta 1953 v francoskem mestu Troyes. V Parizu je študiral inženirstvo in matematiko, doktorat pa je zaključil v ZDA, na slavni univerzi MIT v bližini Bostona. Tam je tudi osem let deloval kot profesor. Napisal je 11 knjig in okoli 200 strokovnih člankov. Ima sedem častnih doktoratov z univerz po vsem svetu.

Nobelova nagrada za ekonomijo tehnično gledano sicer ni "prava" Nobelova nagrada, saj za razliko od ostalih petih - za medicino, fiziko, kemijo, književnost in mir - ni bila del izvirnega sklopa nagrad. Za razliko od omenjenih petih, ki jih je v svoji oporoki omenil Alfred Nobel, so namreč nagrado za ekonomijo začeli podeljevati šele leta 1969 na pobudo švedske centralne banke.

Vse Nobelove nagrade bodo slavno podelili 10. decembra, na obletnico Nobelove smrti. Tako kot ostale je tudi Nobelova nagrada za ekonomijo vredna osem milijonov kron (870.000 evrov).

Lani so bili nagrajenci trije - Eugene F. Fama, Lars Peter Hansen in Robert J. Shiller. Priznanje so si prislužili z empirično analizo cen premoženja, ki je bila koristna predvsem pri analizi finančnih trgov.

Nobelova nagrada za ekonomijo sicer gre najpogosteje v roke ameriških ekonomistov. Doslej jo je osvojila le ena ženska, Tirole pa je tretji Francoz, ki si jo je prislužil. (STA)

ŠPANIJA - Na nacionalni praznik Tisoči v Kataloniji proti neodvisnosti

BARCELONA - Na ulicah Barcelone se je v nedeljo, na španski nacionalni praznik, zbralo približno 40.000 ljudi, ki so protestirali proti prizadevanjem za izvedbo referendumov o neodvisnosti Katalonije. Regionalne oblasti so za njegov datum določile 9. november, a je špansko ustavno sodišče izvedbo nedavno zadržalo do odločitve o ustavnosti glasovanja.

Manj kot mesec dni pred predvidenim referendumom je zborovanje proti njemu pod geslom "Španija za vse" organizirala skupina Katalonska civilna družba. Množica v Barceloni je pozivala katalonskega premierja Artura Masa, ki je razpisal glasovanje, k odstopu. "Hodimo končati do delitev in ta konflikt," je dejal organizator Ramon Bosch. Po njegovem bi Katalonci z osamosvojitvijo postali "revnejši in manj pomembni". Gre za zadnje zborovanje v nizu protestov in srečanj, ki jih glede zgočega vprašanja organizirajo tako zagovorniki kot nasprotniki referendumov.

Špansko ustavno sodišče je konec septembra zadržalo izvedbo referendumov za obdobje, ko odloča o njegovi ustavnosti. Pritožbo glede tega je na sodišče vložila španska vlada, ki je vseskozi ostro nasprotuje glasovanju. Katalonska regionalna vlada je po tem začasno že prekinila kampanjo pred referendumom in napovedala, da bo do te srede sprejela odločitev, ali naj s pripravami nanj nadaljuje kljub odločitvi sodišča. Javnomenjska raziskava je pokazala, da le 23 % Kataloncev podpira izvedbo referendumov v danih okoliščinah, 45 % pa jih želi, da regionalne oblasti upoštevajo odlok ustavnega sodišča o zadržanju.

Na španski nacionalni praznik, ki ga obeležujejo na dan, ko je Kristof Kolumb odkril Ameriko, se je na Katalonci obrnil tudi premier Mariano Rajoy. V katalonski izdaji časnika El País je poudaril "skupne korenine", ki jih Katalonci delijo z drugimi Španci. Dodal je, da je njegova vlada v pogajanjih s Katalonci pripravljena graditi mostove. (STA)

Nov obraz v naši politiki

SANDOR TENCE

Ksenija Dobrila bo torej v novem mandatu predsedovala paritetnemu odboru za slovensko manjšino. Člani in članice odbora so izbrali osebnost, ki je doma v šolski stvarnosti, in ki je po ustaljenih merilih »naši-vaši« ni mogoče uvrstiti v noben »manjšinski predal«. S tega vidika gre za nov obraz, kar na vodilnih mestih naše in širše skupnosti ni ravno vsakdanji pojav.

Predsedniška kandidatura ni žela odobravanja vseh članov odbora, ki se prepoznavajo v Svetu slovenskih organizacij, Slovenski kulturno-gospodarski zvezi in strank, za katere glasujejo Slovenci. To je odraz slabih političnih odnosov v manjšini, na katere smo žal navajeni in na katere stalno opozarjamo.

A tudi izvolitev Rada Raceta in Bojana Brezigarja ni šla tako gladko, oba pa sta bila zelo dobra predsednika. Racetu je pet let močno nagajala desna sredina, Brezigar pa je moral »skozi rešeto« še kar trde začetne konfrontacije z Ivom Jevnikarjem. Še najmanj težav je glede tega imela Iole Namor.

Razpoloženje na včerajšnji seji ni bilo idilično, a tudi ne napeto in naelektreno. Politična situacija v slovenski manjšini je, kot rečeno, takšna kot je, paritetni odbor pa ni organ za merjenje odnosov (in političnih ali strankarskih strasti) med Slovenci, temveč institucijsko telo, ki ima točno začitane pristojnosti. Prve izjave nove predsednice gredo v to smer. Dela je na pretek. Zanj in za ves odbor.

SLOVENC V ITALIJI - Na včerajšnji umestitveni seji

Ksenija Dobrila predsednica novega paritetnega odbora

Giuseppe Marinig podpredsednik - Na seji tudi podtajnik Bressa

SIRIJA, IRAK IS nadzoruje polovico mesta Kobane

BAGDAD - Skrajna Islamska država beleži nove uspehe pri osvajanju kurdskega mesta Kobane na severu Sirije, kjer so njeni borci včeraj prodrli v središče mesta. Džihadisti so poleg tega v Iraku zasedli pomembno vojaško bazo v mestu Hit v zahodni provinci Anbar.

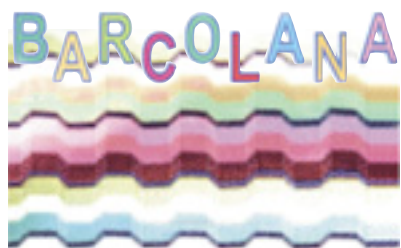
Na 2. strani

TRST - Ksenija Dobrila (na sliki - Fotodamj@n) je predsednica novega paritetnega odbora za slovensko manjšino, popredsednik je nekdanji špeterski župan Giuseppe Marinig, ki je bil v odbor imenovan v »kvoti« članov italijanske narodnosti. Predsednica (v odbor jo je imenovala Renzi-jeva vlada) je v tajnem glasovanju dobila 12 glasov, pet glasov je dobil Marco Jarc, ena glasovnica je bila bela.

Nova predsednica je za naš dnevnik povedala, da se ima za levicarko, ki pa ne pripada nobeni politični stranki. Izrazila je upanje, da bo paritetni odbor deloval složno. Umestitvene seje se je udeležil tudi vladni podtajnik Gianclaudio Bressa.

Na 3. strani

BARCOLANA - Množično na morju in kopnem

Praznik morja

Posebna priloga
v Športni prilogi

Skoraj 1900 jadrnic na morju, prava gneča na kopnem, napet konec regate z zamejskim pridihom. Barcolano 2014 si bomo zapomnili

FOTODAMJ@N

Načrt za razvoj
podeželja 2014-2020

Na 4. strani

V Mačkoljah 40-letnica
postavitve spomenika

Na 5. strani

Gibanje Svobodni Trst
se je razbilo še drugič

Na 5. strani

V čelnem trčenju
štirje poškodovani

Na 22. strani

GORICA - Sanacija Zelena luč za preobrazbo doline Korna

GORICA - Dolina Korna se bo v prihodnjih letih spremenila v pravi park. »Preobrazbo« območja, ki je danes zanemarjeno, umazano in sprehajalcem neprijazno, bo omogočil načrt za sanacijo in izboljšanje hidravličnih razmer potoka Koren, ki ga je odobril gorški občinski odbor. Projekt je vreden 21.174.732 evrov, predvideva pa ureditev struge, gradnjo odvodnega kanala, ureditev kanalizacijskega sistema v severnem delu mesta ter ovrednotenje doline Korna, kjer bodo betoniranim bregovom vrnilo naravnejši videz, uredili pespoti in zgradili nekaj mostičkov.

Na 21. strani

... poročni prstani
Laurenti Stigliani
18. in 19. oktobra bomo prisotni
na sejmu SPOSAEXPO v Gorici

BIBIGI
CUMMENC
Salvini
DonnaOro
UNOARRE
COMETE
Rocarlo
CARLO PENNITELLI

Pridi v
naše prodajalne
in najdi svoj
poročni prstan

Trst - Ul. Ginnastica 7 - Tel. 040/774242
L. Santorio 4 - Tel. 040/772770

BRITISH
SCHOOL
CAMBRIDGE ENGLISH
Language Assessment
Authorised Centre

LET'S START!

Trst Ulica Torrebianca 18
040-369.369
Tržič Ulica Duca d'Aosta 16
0481-411.868
Gorica Korzo Italia 17
0481-33.300
Videm Vico Pulesi 4
0432-50.71.71

DŽIHADISTI - Kljub bombardiranju ZDA in njihovih zaveznic

Islamska država vztrajno napreduje v Siriji in Iraku

Po najnovšem vojaškem uspehu sedaj nadzoruje polovico Kobaneja

BAGDAD - Skrajna Islamska država beleži nove uspehe pri osvajanju kurdskega mesta Kobane na severu Sirije, kjer so njeni borci včeraj po srđitih spopadih s kurdske silami prodrli v središče mesta, so sporočili iz Sirskega observatorija za človekove pravice. Džihadisti so poleg tega v Iraku zasedli pomembno vojaško bazo v mestu Hit v zahodni provinci Anbar.

Po najnovšem vojaškem uspehu Islamska država sedaj nadzoruje polovico Kobaneja, ki ga je začela oblegati pred skoraj mesecem dni. Čeprav jih z napadi poskušajo ustaviti letala ZDA in njihovih arabskih zaveznic, pa džihadistom doslej niso preprečila napredovanja. Po navedbah nevladnega Sirskega observatorija za človekove pravice so džihadisti prodrli do središča mesta in kurdske sile potisnili v severno polovico mesta proti Turčiji.

Politik iz Kobaneja Fejza Abdi, ki se trenutno nahaja v izgnanstvu v Turčiji, je povedal, da so borci IS Kobane obkolili z južne, zahodne in vzhodne strani. Posvaril je pred pokolom, če obkolijo še sever mesta. "Če jim uspe prevzeti nadzor nad tem ob-

Džihadisti so kurdske sile potisnili v severno polovico mesta Kobane proti Turčiji

ANSA

močjem, bodo zaprli vse poti do mesta in začeli pokol," je povedal Abdi.

Zaskrbljujoča poročila prihajajo tudi iz Iraka, kjer je Islamska država prav tako na pohodu. V zahodni provinci Anbar so v mestu Hit po spopadih z iraškimi silami borci IS zavzeli pomembno vojaško bazo. Zasegli so vojaška vozila, med drugim tanke, ter

oporišče nato požgali. Zaradi napredka džihadistov iraškim varnostnim silam grozi, da bodo v Anbaru ostale odrezane od preostale države. Zaradi spopadov v in okoli Hita je poleg tega z domov zbežalo že okrog 180.000 ljudi, so opozorili Združeni narodi. Bežeči civilisti pa so se večinoma odpravili proti vzhodnemu mestu Ramadi. (STA)

ITALIJA - Napoved premierja Matteo Renzija

»Največje znižanje davkov vseh časov«

BERGAMO - Premier Matteo Renzi je na včerajšnji skupščini Confindustrie v Bergamu napovedal »največje znižanje davkov vseh časov« v Italiji. »Z novim zakonom za stabilizacijo javnih financ bomo skrčili davke za 18 milijard evrov,« je dejal. Pri tem je neposredno izzval industrijce: »Podjetnik, ki bo od prihodnjega leta dalje zaposlil nekoga za nedoločen čas, bo za tri leta oproščen plačevanja davkov na njegov račun.« Renzi je tudi napovedal, da bo zakon za stabilizacijski zakon »težak« 30 milijard evrov. Javne izdatke naj bi skrčili za 16 milijard evrov.

Sicer pa so premierja pred skupščino v Bergamu izžvižgali delavci, ki so

MATTEO RENZI

ANSA

protestirali pred kongresnim središčem. Premierja je tudi ostro napadla voditeljica sindikata CGIL Susanna Camusso, češ da ne ve, kam naj bi vodil Italijo. Potrnila je splošno stavko 25. t. m.

ITALIJA - Vodna ujma zlasti v Parmu

Hudi nalivi in poplave v Lombardiji in Piemontu

PARMA - Vremenska ujma je tudi včeraj pustošila po Italiji. Tokrat je prizadela zlasti Piemont in Lombardijo. Posebej se je znesla nad Parmo, kjer je reka Baganza prestopila bregove ter poplavila ulice in nižje prostore (na sliki, foto ANSA). Razširila se je novica, da naj bi vode odnesle mlajšega moškega, vendar je govorico župan Federico Pizzarotti naposled demantiral. Sicer pa so zaprli vse mostove nad reko Baganzo; podivjane vode so enega porušile.

Slabo vreme je včeraj bičalo tudi Genova, ki se ni še opomogla po petkovih nalivih in poplavah. K sreči pa je najhujši včerajšnji naliv trajal približno četrto ure, tako da nove škode ni bilo.

Morales bo še tretjič predsednik Bolivije

LA PAZ - Bolivijski predsednik Evo Morales je razglasil zmago na nedeljskih predsedniških volitvah. Glede na rezultate vzporednih volitev je Morales dobil skoraj 60 odstotkov glasov, njegov najpomembnejši izzivalec, magnat Samuel Doria Medina pa okoli 25 odstotkov. To bo že tretji zaporedni mandat Moralesa. Uradnih rezultatov sicer še ni, vendar to ni ustavilo Moralesa, da je na podlagi rezultatov vzporednih volitev že razglasil zmago. Posvetil jo je pokojnemu venezuelskemu predsedniku Hugu Chavezu in kubanskemu voditelju Fidelu Castru. "Ta triumf demokracije bolivijskega ljudstva je posvečen tistim, ki nasprotujejo kapitalizmu in imperializmu. Posvečen je vsem anti-imperialističnim predsednikom," je dejal z balkona predsedniške palače v La Pazu, ki jo imenujejo Palacio Quemado oz. požgana palača.

KATOLIŠKA CERKEV - Obračun prvega tedna razprav

Na sinodi v Vatikanu o potrebi po pogumnih korakih glede družine

VATIKAN - Škofje z vsega sveta, ki v Vatikanu sodelujejo na sinodi o družini, so se po prvem tednu razprav strinjali, da je treba pri vprašanih družine v katoliški cerkvi narediti pogumne korake, je včeraj sporočil budimpeški kardinal Peter Erdő. Ko gre za glavno jabolko spora, dovoljenje obhajila za vnovič poročene ločence, pa soglasja za zdaj ni.

Izredna sinoda, na kateri škofje in cerkveni strokovnjaki razpravljajo o tem, kako naj se Cerkev odzove na spremenjeno življenjsko stvarnost družin in parov, se je začela 5. oktobra. Udeleženci sinode se na njej lotevajo kočljivih vprašanj obravnave vnovič poročenih ločencev, sestavljenih družin, homoseksualnosti, umetne oploditve, splava, podpore materam samohranilkam, nasilja in spolnih zlorab v družinah.

Erdő je včeraj, ko je sinoda vstopila v drugi teden, predstavil vmesno poročilo s srečanja. To prinaša obnovo skoraj 200 mnenj, izmenjanih na sinodi, in naj bi bilo temelj sklepnega dokumenta. O njem bodo odločali konec tedna, škofje, kardi-

nali in laiki - slednji nimajo glasovalne pravice - pa ga bodo sedaj pripravljali v ločenih delovnih skupinah. "Kar je jasno odmevalo ..., je bila nujnost pogumnih pastoralnih izbir," je izpostavil budimpeški kardinal.

V času pred sinodo so se pokazala huda razhajanja med konservativnimi in naprednejšimi kardinali v Cerkvu, ki so se grenko prepirali predvsem okoli vprašanja, ali bi bilo treba zrahljati prepoved dostopa do obhajila za vnovič poročene ločence.

Kot je izpostavil Erdő, glede na reformne predloge ne bi bilo "splošne" odprave te prepovedi, temveč bi se o tem odločalo od primera do primera, "v skladu z zakonom o postopnosti". Prepoved bi si bilo tako, na odgovornost škofa, mogoče zamisliti "po poti pokore". "Vsega ali ničesar" pa ne sme biti, na to temo še izpostavlja poročilo.

Kardinal Erdő je razkril še, da so "različni" udeleženci spregovorili v prid temu, da bi bila cerkvena razveljavitev zakona danes drag in naporen postopek - do-

stopnejša in bolj prilagodljiva.

Sicer poročilo prinaša tudi priznanje "pozitivnih vrednot" civilnih porok in bolj naklonjen pogled do drugih stabilnih zvez, tudi homoseksualnih. Ko gre za homoseksualce, poročilo navaja, da imajo ti "sposobnosti in vrednosti, ki jo lahko ponudijo krščanski skupnosti". Kako to sprejeti, "ne da bi pod vprašaj postavljali doktrine o družini in zakonu", pa je bo besedah Erdőja za Cerkev izziv.

"Brez zanikanja moralne problematike, ki je povezana s homoseksualnimi zvezami, se zavedamo, da obstajajo pri-

meri, kjer medsebojna podpora, vse do žrtvovanja, predstavlja dragoceno pomoč za življenje partnerja. Cerkev poleg tega posebno pozornost posveča otrokom, ki živijo z istospolnimi pari," dodaja dokument. A istospolna zveza ne more biti enaka zakonu med moškim in žensko. Popolno partnerstvo v veri pa je le tisto, ki ima zakrament zakonske zveze.

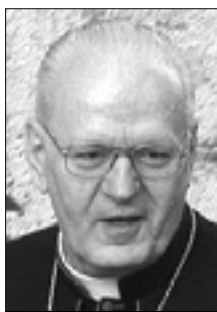
Udeleženci sinode si v tej luči želijo boljše predstavljana katoliške zakonske zveze, da se te ne bi več razumelo zgolj kot del kulturne tradicije ali družbene zahteve. V tej luči je izpostavljena potreba po "misijonarski spremembi" in "spremembi govornice".

Predvsem mlade pa bi bilo treba na zakon bolj pripraviti in okrepiti njihovo spremljanje tudi po poroki, menijo udeleženci sinode.

Družino pa dokument označuje za "šolo humanosti". A tej neobhodno potrebni celici družbe grozijo številne nevarnosti, ki jih poročilo vidi predvsem v pretiranem individualizmu in hedonizmu, revščini, vojni, nasilju in migracijah. (STA)

KARDINAL PETER ERDŐ

ANSA

ZLATO (999,99%) za kg	
31.224,47	+255,75
SOD NAFTE (159 litrov)	
88,68\$	-2,10
EVRO	
1,2679\$	+0,30

EVROPSKA CENTRALNA BANKA
13. oktobra 2014

valute	evro (povprečni tečaj)	13. 10.	10. 10.
ameriški dolar	1,2679	1,2638	
japonski jen	135,95	136,27	
bolgarski lev	1,9558	1,9558	
češka krona	27,545	27,493	
danska krona	7,4493	7,4435	
britanski funt	0,7880	0,7882	
madžarski forint	305,51	306,84	
litovski litas	3,4528	3,4528	
poljski zlot	4,1916	4,1835	
romunski lev	4,4008	4,4058	
švedska krona	9,1103	9,1506	
švicarski frank	1,2007	1,2097	
norveška krona	8,2205	8,2580	
hrvaška kuna	7,6515	7,6465	
rubi rubel	51,3027	51,0952	
turška lira	2,8822	2,8836	
avstralski dolar	1,4480	1,4511	
brasiljski real	3,0303	3,0580	
kanadski dolar	1,4216	1,4151	
kitajski juan	7,7684	7,7484	
mehiški peso	17,0317	17,0161	
južnoafriški rand	14,0093	14,0640	

MAGIC ILLYTECA - Presenečenje regate s slovenskimi jadranci

Naenkrat so postali medijske zvezde

Med plovo zbrani, po cilju srečni. Uspel jim je res lep podvig

FOTODAMI@N

Na krovu presenečenja 46. Barcolane sta se znašla spet dolgoletna znanca, ki sta pred samim startom opazovala brezvetrne pogoje in se odločila, da bosta premec jadrnice usmerila proti levemu delu regatnega polja. Maurizio Benčić in Jaro Furlani že več let nista več vezana v razmerju učitelj-učenec, saj je bil ravno Benčić dolgo let Furlanijev trener, najprej na optimistu, nato v razredu 420, vendar sta skupaj odlično zavohala edinstveno priložnost. Zmagovalca olimpijskih odličij Vasilij Žbogar, tokrat v vlogi taktika, in Nemeč Schumann na Esimitu ter marsikateri bolj izkušeni jadralci, so izbrali desni del.

Na krovu Magie-Ilytece pa nihče ni pričakoval, da jih bo poteza ponesla le nekaj metrov stran od zmage. »O takem rezultatu nismo sploh razmišljali. Največji uspeh bi za nas pomenila uvrstitev med petim in desetim mestom. Jadranje pa je lahko ne-

predvidljivo. Z Mauriziem sva se spomnila, da se je taka izbira večkrat obrestovala tudi v prejšnjih izvedbah, zato smo ves čas prepričano pluli v tej smeri,« pravi Jaro Furlani, ki pa je šele tretjič upravljal krmilo jadrnice RC44 v lasti miljskega ladjarja Marina Quaiata. Prvič je v taki vlogi nastopil na lanski Barcolani, ko mu je uspel preboj v prvo dvajseterico, drugič pa šele na letošnjem pokalu Bernetti, ko je bil vedno drugi, seveda za Simiččevim Esimitom.

Furlani je priznal, da je posadka doživela pravo evforijo, ko je za nekaj časa Ilyteca prešla v vodstvo: »Nismo popustili na zbranosti, tudi napak ni bilo, zmanjkalo je le sunek vetra. Razmere so bili za manjše dimenzije našega plovila v primerjavi z orjakoma, kot sta Esimit in Jena-NO-borders team idealne, ob močnejšem vetru se jim sploh ne bi mogli približati.« Približali so se jim tudi po intuiciji,

ki je sledila drugemu mestu pokala Bernetti. Quaiatova posadka si je priskrbelo posebno sprednje jadro, sicer rabljeno, tipa »code0«, ki je z večjo površino idealno orožje v boju proti brezvetrju in valovju, ki ga povzročajo gledalci na ladjah in sami tekmovalci.

Kdor pa najbolje pozna RC44 Magia-Ilyteca je član TPK Sirena Sandi Šuc. Kot komandant posadke skrbi za plovilo pred nastopih in po njih. »Za uro plovo potrebuje naš RC44 vsaj dve uri vzdrževanja,« je med drugim razkril 26-letni Šuc, ki že vrsto let nastopa na posadkah miljskega ladjarja, sam pa tudi razmišlja, da bi podobno kot Furlani resno stopil v svet poklicnega jadrnanja. Med sezono tekmuje tudi na večdnevih regatah, predvsem v Sredozemlju. Šuc pa je tudi zaslužen, da je spravljal dolgoletnega prijatelja Furlanija na Ilyteco, kjer

so člani posadke ob Benčiću tudi Gabriele Zoppi, Maurizio Benčić, Giulio Trani, Michele De Genaro, Marco Pustiani in sam Marino Quaiat, medtem ko je tretji član Sirene Matija Ugrin nastopil na drugi jadrnici.

Po izredno negotovem zaključku je vsa posadka bila izredno navdušena nad sprejemom pred Velikim trgom in presenečena nad medijsko pozornostjo. »Vsi so nam hoteli čestitati, intervjuji, sprejemi, res je bilo nepozabno,« je še dejal Šuc, ki nam je razkril, da je neuradno ime drugo uvrščene jadrnice »Magia Nera« (Črna magija). Verjetno pa je bilo na letošnji Barcolani res nekaj uročenega v korist črnega RC44, saj bo v zbornikih ob vnovični zmagi evropsko-ruskega Goljata ostal zapečaten uspeh magičnega tržaškega Davida.

Andrej Marušič

PESTRO TUDI NA NABREŽJU

Čarovnija Barcolane ali dnevi, ko Trst ni videti Trst ...

Nepregledna množica ljudi, ki jo Barcolana vsako leto zvabi na mestno nabrežje, v okoliške ulice in na trge, vsakič znova preseneča. Ta regata je res pravi magnet tako za domačine kot za vse večje število turistov: dnevi, ko se jadranci veselijo nedeljskega tekmovanja sredi Tržaškega zaliva, so za vse ostale predvsem priložnost za praznično vzdušje. No, ob tem so Tržčanini prejšnja leta tudi radi oblekli jadrnalne jopiče (najraje znamke North Sails, obvezno s povzdignjenimi ovratniki), da je imel človek občutek, da so se vsi prebivalci kar čez noč prelevili v jadrnalce in prave »morske volkove« ... letos pa je bilo vreme prevročje, tako da so vetrovke povečini ostale v domačih garderobah. Vzdušje pa je bilo kljub temu praznično, masa ljudi, ki se je prerivala med stojnicami in posedala po okoliških barih, pa res imponantna. Ob pogledu na gnečo, ki se je na primer kar naprej ustvarjala na prehodu za pešce v višini Kanala, človek sploh ni imel občutka, da je v Trstu!

Ta občutek je bil še stvarnejši v nočnih urah, saj je bilo mesto polno življenja. Ne samo na nabrežju in Velikem trgu, kjer je v soboto nastopil Mario Biondi. Mimogrede: kioskom pred trgov bi bili morali prepovedati predvajanje glasbe, ko je na odru pel ta Sicilijanec s šarmantnim črnim glasom, odrsko ozvočenje pa bi bilo moralo biti močnejše ... Tudi v okoliških ulicah je bilo zelo živahno, marsikateri upravitelj bara ali restavracije je zunanost opremil z mizami, klopni in manjšimi pulti ter poskrbel za glasbo v živo. Celó po Mazzinijevi ulici, ki se ob vikendih spremeni v dokaj prazno peščono, se je sprehajalo veliko ljudi, na Republiškem trgu pa so animatorji delili

otrokom barvice, s pomočjo katerih se je velika temno siva asfaltna površina spremenila v živobarven domišljjski svet.

Najbolj »netržaško« je bilo vzdušje v Ulici Torino. Ravno v višini muzeja Revoltella so pred kratkim odprli novo vinoteko, tako v petek kot soboto ponoči pa je bil na veliki ploščadi pred njo pravi žur. Glasbeno podlago so mu dajali didžeji, ki so se zvrstili na balkonu lepe neoklasične palače, pod njimi je nekaj sto ljudi pilo, se pogovarjalo, morda celo zaplesalo. Ob pogledu na to sceno je marsikdo pripomnil, da bi kaj takega pričakoval v Barceloni ali Berlinu, nikakor pa ne v Trstu. Žal je bilo že čez nekaj minut, ko so na množico zlili vedro vode in varenke, jasno, kje smo. Zabava se je nato nadaljevala v nekdanji ribarnici, kjer so baje zadnje pesem zavrteli ob za Trst skoraj nepredstavljeni 7. uri zjutraj ...

In tako je marsikdo prespal start 46. jesenskega pokala. Tisti, ki so se v sončnem nedeljskem jutru podali na nabrežje, pa so se med stojnicami spraševali, kaj se dogaja tam sredi zaliva. Iskanje informacij je bilo kot vedno težko oziroma prepuščeno prisluškovanju radijskim novinarjem, ki so oddajali z nabrežja, twitterju in drugim socialnim omrežjem. Organizatorji Barcolane bi najbrž morali zadevi posvetiti več pozornosti. Množice se prerivajo med stojnicami, okušajo hrano in pijačo, se prepuščajo »burji« v stojnici deželne turistične agencije, stopajo v oklepna vozila italijanske vojske (mimogrede: so vojaška vozila na Barcolani nujno potrebna?), si morda privoščijo jadrnalni jopič (v upanju, da bo prihodnje leto nekoliko hladneje) ali nov sesalec ... o regatnem dogajanju pa ne duha ne slu-

ha. Na nabrežju bi najbrž potrebovali komentatorja in zvočnike, ki bi obiskovalce seznanjali s potekom regate in jim tako dajali občutek, da so tudi oni del velikega praznika sredi zaliva. V nasprotnem primeru postane regata za tisoče ljudi, ki vsako leto napolnijo vse mestne pomole in nabrežje, zanimiva le v trenutku, ko jadrnice priplujejo pred Veliki trg. Še takrat pa ni vedno jasno, kdo je zmagovalec, katere jadrnice so se najboljše uvrstile: seveda, Esimita ni težko prepoznati, z Maxi Jeni in drugimi manj znanimi jadrnicami pa je imel v nedeljo marsikdo težave. V dvomu, smo z nabrežja zaploskali vsaki jadrnici, ki je priplula v našo bližino ... najbrž tudi takim, ki regate niso zaključile. A nič zato. Tudi to je Barcolana.

Poljanka Dolhar

DOLHAR, FOTODAMI@N

Desno: na Ulici Torino kot v Barceloni ali Berlinu; spodaj: koncerti privabili na Veliki trg veliko število ljubiteljev glasbe

SESLJAN - Podpredsednik dežele Sergio Bolzonello predstavil načrt za obdobje 2014-2020

Za razvoj podeželja skoraj 300 milijonov, a koliko za Kras?

Levo (z leve) Stefano Cosma, Stefano Bolzonello, Serena Cutrano in Paolo Fedele; desno udeleženci srečanja v Sesljanu

FOTODAMI@N

Skoraj 300 milijonov evrov, toliko je vreden Načrt za razvoj podeželja Furlanije-Juljske krajine za obdobje 2014-2020. Točneje 296,1 milijona evrov, kar je dobrih 30 milijonov več kot za prejšnje obdobje 2007-2013, ko je vrednost ukrepov v korist posegov na podeželju znašala 265,7 milijona evrov.

»Uspelo nam je povečati sklad za več kot 10 odstotkov, kar je eden od največjih porastov v vsedržavnem merilu,« je zadovoljno ocenil podpredsednik dežele uprave in odbornik za proizvodne dejavnosti Sergio Bolzonello na včerajš-

nji predstavitvi načrta v sesljskem Centru za promocijo tržaškega ozemlja.

Srečanje, ki ga je vodil izvedenec za zgodovino vina Stefano Cosma, je bilo razdeljeno v dva dela. Uvodoma je bil podan obračun sedanjega načrta. Doslej je bilo od predvidenih 265,7 milijona predvidenih sredstev izkoriščenih 178,7 milijona evrov (dobrih 67 odstotkov). Preostalo bo treba izkoristiti do konca prihodnjega leta, sicer bo treba sredstva vrniti.

Raziskovalec podjetniškega gospodarstva na videmski univerzi Paolo Fedele

je predstavil vrsto tako imenovanih »dobrih praks«, posegov, ki so jih znala podjetja dobro izkoristiti za njihov razvoj. Rezultati so bili v nekaterih primerih zavidljivi, kar sta potrdila tudi števerjanski vinogradnik Evangelos Paraschos, kornistnik prispevka, in predstavnik podjetja Villa Russiz Giordano Fiegl. Iz predstavljenih primerov pa je bilo razvidno, da se jih je večina nanašala na območje Furlanske nižine, čeprav je bil načrt namenjen predvsem goratim območjem, niti eden od primerov »dobrih praks« pa ni »pripadal« tržaški pokrajini.

Deželna uprava je začela pripravljati nov načrt za razvoj podeželja že lani; julija letos ga je odobrila in poslala Evropski komisiji. Ta bi morala do 21. oktobra izreči svoje mnenje z morebitnimi pomisleki.

Ob odborniku Bolzonellu je smernice načrta in podrobne postavke predstavila odgovorna za službo podeželskega razvoja Serena Cutrano. Razpoložljiva sredstva bodo porazdeljena namensko. Določeni so bili nekateri prioritetni posegi, med temi tudi prispevek za izdelavo in izpopolnitev upravnih načrtov ev-

ropsko zaščitene območij in »odškodnine« za omejitve na zaščitene območjih Natura 2000 (a te bodo lahko koristili le na tistih območjih, na katerih že veljajo upravni načrti, kar pomeni, da bo tržaško-goriško kraško območje ob pomankanju upravnih načrtov izvzeto teh prispevkov ...).

Na srečanju - ki so se ga udeležili tudi številni kraški vinogradniki in predstavniki srenj - je bil govor tudi o težavah, s katerimi se že desetletja spopriemajo kraški pridelovalci. Uvodoma je devinsko-nabrežinska odbornica za kmetijstvo Marija Breclj omenila neuresničene obljube znanega protokola o penini prosecco Doc. Tajnik Kmečke zveze Erik Masten pa je na podlagi dosedanjih izkušenj menil, da gledajo tržaški kmetje na nov načrt za razvoj podeželja »z zaskrbljenostjo«. Spomnil je na velikanske birokratske zamude, ki hromijo delovanje vinogradnikov (»Tri leta morajo čakati, preden jim so izdana vsa dovoljenja za nov vinograd.«); poudaril je, da so večino sredstev iz sedanjega načrta izkoristili v ravninskem delu, ne pa na goratih območjih; opozoril je, da je tako imenovani masterplan za razvoj kmetijstva na Krasu ostal na papirju.

Odbornik Bolzonello je odgovoril, da predstavlja masterplan »teorijo«, potrebna pa je »praksa«, »s podjetniki in konzorciji, ki naj uresničijo konkretne razvojne načrte.« Omenil je nadalje, da je bilo kraško območje deležno pomembnega prispevka v višini skoraj 2 milijonov evrov (milijon 900 tisoč), ki ga je bila deležna Lokalna akcijska skupnost Kras. Deželna uprava se je - kljub težavam - odločila za nadaljnje delovanje Las-Kras. Odbornik je nadalje omenil še en ukrep, ki ga bo lahko koristilo tudi kraške območje. Uprava bo v finančni zakon vključila tudi postavko 10 milijonov evrov letno za dobo treh let (torej skupno 30 milijonov evrov) za posege za okrepitev namakalnih sistemov. K tem sredstvom naj bi pridali še kakih 8 milijonov evrov državnih prispevkov.

Ob tem je Bolzonello izrecno omenil poseg, ki ga bo Konzorcij za sanacijo Posočja v kratkem opravil na kraškem območju pod Prosekom. Škoda le, da ga bodo - zaradi omejitve zaščitene območja - lahko izvedli le od oktobra do konca februarja, kar pomeni, da se bo - deset let po zamisli - že spet zavlekel v nedogled.

M.K.

TRŽAŠKI OBČINSKI SVET - Sinočnja avdicija z vodstvom teatra

Stalno gledališče FJK bo v vsakem primeru ohranilo deželno razsežnost

Sinočnja avdicija v tržaškem občinskem svetu je bila dejansko prva javna izmenjava mnenj o korenitem preustroju gledališč, ki jo v imenu Renzijeve vlade namerava izvesti kulturni minister Dario Franceschini. Doslej je šlo za medijske odmeve in odzive, kot je priznal Miloš Budin, predsednik Stalnega gledališča Furlanije-Juljske krajine, kateremu je bila avdicija namenjena. Zahtevala jo je opozicijska desna sredina, ki jo skrbi, da ne bi Rossetti tako ali drugače po novem bil preveč pod vplivom Vidma oziroma Furlanije.

Budin je v uvodu pojasnil, da gre v tem primeru za ministrski in ne za vladni dekret, ki mora obvezno pod »rešeto« parlamenta. Odlok še ni dokončen, zato upravni svet teatra preverja razne možnosti in hipoteze, ki jih odpira Franceschinijev ukrep. Slika je še precej nejasna in nedorečena, odvisno tudi od tega koliko in katerim gledališčem bo Rim priznal pravni položaj nacionalnega gledališča.

V vsakem primeru bo Rossetti ohranil svojo dosedanjo vlogo v Trstu in na deželni ravni, ne glede, če bo na koncu dobil ali ne videmskega partnerja in tamkajšnje gledališko šolo Nico Pepe. Budin je izpostavil zelo pomembno vlogo Dežele, ki mora tudi na tem področju

Sinočnja avdicija o prihodnosti Stalnega gledališča FJK sta uvedla ravnatelj Franco Però in predsednik Miloš Budin

FOTODAMI@N

uveljaviti vlogo avtonomne dežele. Po Budinu je spregovoril direktor gledališča Franco Però, v avdiciji pa so se med drugim oglašili tudi predstavniki sindikatov uslužbencev Rossettija.

Soočenje v mestni skupščini je po začetnih posegih zdrknilo v izra-

zito politično soočenje; slišati je bilo tudi stare in zguljene fraze o Vidmu in Furlaniji, ki hočeta »pogoltniti« Trst in njegovo osrednjo gledališko hišo. Po pričakovanju je glavno besedo v razpravi imela opozicija. Slišati je bilo tudi pikre pripombe na račun predsednice deželne odbora

Debore Serracchiani, češ da daje prednost Vidmu na škodo Trsta ter njegove pokrajine.

Bolj previdni in zmerni so bili svetniki leve sredine. Alessandro Carmi (Demokratska stranka) se je zahvalil predsedniku Budinu »za uravnotežena in trezna razmišljanja«.

MAČKOLJE - Slovesnost ob 40-letnici postavitve spomenika padlim v NOB

Za domačine, ki so umrli v bližnjih in oddaljenih krajih

Slavnostna govornica Marta Ivašič o preteklosti in sedanjosti - Program pripravilo SKD Primorsko

Leta 1974 so v Mačkoljah postavili spomenik 29 domačinom, padlim v narodnoosvobodilnem boju. To so bili pretežno mladi fantje, ki so izgubili življenje v boju proti okupatorju (deset jih je umrlo v nemški zasedi v Zazidu) ali v koncentracijskem taborišču. Njim je bila posvečena nedeljska slovesnost ob 40-letnici postavitve spomenika, ki sta jo priredila SKD Primorsko iz Mačkolj in združenje VZPI-AN-PI (sekcija Dolina, Mačkolje in Prebened). Slovesnost, ki je v sončnem vremenu potekala najprej pred spomenikom in nato v srenjski hiši v Mačkoljah, je privabila veliko ljudi, prapore raznih borčevskih organizacij, navzoči so bili dolinski župan Sandy Klun in drugi predstavniki občine.

Prvi del programa, ki je potekal pri spomeniku, sta s petjem in glasbo sooblikovala Nonet Primorsko (pod vodstvom Aleksandre Pertot so zapeli pesmi Prečuden cvet in Na oknu) in Godba na pihala Breg (Žrtvam). Napovedovalka je bila Maja Smotlak, recitator pa Emanuel Martini, za častno stražo so poskrbeli taborniki Rodu modrega vala. Predsednik SKD Primorsko Miloš Tul je opisal družbeni kontekst, v katerem je nastala zamisel o postavitvi spomenika ter ljudi, ki so pri tem sodelovali. Tul pa je opozoril, da vsakoletno snidenje pred spomenikom ni in ne more biti dovolj, če hočemo ohraniti in gojiti naše vrednote. To moramo poudarjati z rednim udeleževanjem v društvenem in podobnih okoljih, skozi vse leto.

Slavnostna govornica je bila profesorica Marta Ivašič, ki poučuje zgodovino in filozofijo na znanstvenem liceju Franceta Prešerna v Trstu. V srenjski hiši se je najprej spomnila domačinov, katerih imena so vklesana na vaškem spomeniku. Najmlajši je umrl pri 15 letih (rojen je bil leta 1929), najstarejši pri 46 (letnik 1897); nekateri so umrli blizu doma, drugi v oddaljenih krajih na Dolenjskem, Hrvaškem in v Bosni, eden v Rižarni, trije v taborišču Mauthausen. Ivašičeva je dejala, da je v vaških partizanskih spomenikih »zaobjeta vsa naša novejša

Nedeljska svečanost pri spomeniku v Mačkoljah

FOTODAMJAN

zgodovina - od narodnega preporoda, velikega truda duhovnikov in učiteljev in začetkov delavskega gibanja dalje: zato stojijo tu na spomeniku Gregorčičevi verzi iz pesmi, ki jo je pesnik še v 19. stoletju posvetil Kmetški hiši: 'da dni nam pribore jasneje ter naše proslavé ime'.

Spomnila je, da so Mačkolje že kmalu po koncu prve svetovne vojne doživele prve požige hiš, fizične napade in strele. V fašističnem napadu je bil takrat ranjen osopski župnik Franc Malalan. Prišlo je do prvih aretacij in tudi tu mimo so vodile ilegalne poti, ki so jih uporabljali antifašisti. Govorila pa je tudi o sedanjosti, o »oblastnih krogih, ki nemoteno uveljavljajo svojo moč, da bi uničili socialne pridobitve«. Pri nas pa se spet uveljavljajo težnje k podrejanju slovenskega dela Trsta, je dejala.

Dekliška vokalna skupina Primorsko je zapela Zašumele so vrbe žalobne ter Bilečanko, slovesnost je sklenilo občuteno skupno petje Vstajenja Primorske.

GOLJUFIJA - Najprej žrtev, potem osumljenec Policija ovadila udeleženca Barcolane

Policija je v nedeljo ob robu Barcolane kazensko ovadila enega od udeležencev velike regate. Neapeljčan, ki živi v Rimu in je bil s svojo jadrnico med 1878 vpisanimi, se je odpravil na tržaško kvesturo in prijavil rop. Povedal je, da sta se mu sredi mesta z motornim kolesom približala zakrinkana moška ter mu iz rok iztrgala teleobjektiv, vreden tisoč evrov, ki ga je bil kupil s kreditno kartico.

Preiskovalci so ugotovili, da Neapeljčan res nima sreče. V zadnjih letih so ga okradli in oropali najmanj dvajsetkrat - na cesti, na domu in v avtomobilu. Vsakič so tatovi ali roparji odnesli pravkar kupljeno blago. Izkazalo se je, da je moški zavarovan: v primeru kraje mu zavarovalnica prek kreditne kartice izplača znesek v vrednosti ukradenega blaga. Dovolj je, da žrtev predloži prijavo o tatvini.

Domnevni okradenec se je prelevil v »kradljivca«. Policija je v dogovoru z državnim tožilcem preiskala njegovo jadrnico in na krovu našla »ukradeni« teleobjektiv, ki ga seveda ni ukradel nihče. Moški je osumljen goljufije na račun zavarovalnice in lažne prijave, vse njegove pretekle prijave pa so zdaj prav tako predmet preiskav.

SVOBODNO TRŽAŠKO OZEMLJE - Drugi upor proti Giurastanteju v šestih mesecih; v nedeljo z Evo Klotz na Brennerju

Svobodni Trst se drobi na prafaktorje

Gibanje Svobodni Trst, ki se zavzema za obuditev Svobodnega tržaškega ozemlja, razpada na prafaktorje. Po spomladanskem notranjem sporu ter izključitvi nekaterih članov vodstva, ki je privedla do ustanovitve drugega gibanja (Svobodno ozemlje), se je Svobodni Trst zadnji konec tedna razbil še drugič. Prav v času 60-letnice londonskega memoranduma, ki je za nostalgike Svobodnega tržaškega ozemlja zelo pomembna, se je sedem od devetih članov upravnega sveta gibanja uprlo predsedniku Robertu Giurastanteju in mu v odstopni izjavi (ponovno) očitalo, da ne ravna transparentno in demokratično. Enake kritike so mu spomladi namenili izključeni člani prejšnjega vodstva.

Na strani »TLT Territorio Libero de Trieste« na socialnem omrežju Facebook je uporabnik v nedeljo objavil sporočilo o odstopu sedmih članov upravnega sveta Svobodnega Trsta: »Zaradi rednih kršitev statuta, ki so hudo načele osnovne principe transparentnosti in demokracije v gibanju Svobodni Trst ter škodile njegovemu ugledu in ciljem, so sledeči člani upravnega sveta odstopili: Darko Jermanis, Massimo Meneghini, Martina Matarrese, Roberta Kosmazh, Roberto Moratto, Erika Tozon in Mario Comuzzi, torej 7 od 9 članov (julija sta že odstopili Desiree Marcucci in Maria Luisa Bressan).« Odstopno pismo

Tržaški novinar in »ideolog« gibanja Svobodni Trst Paolo G. Parovel z mikrofonom na nedeljskem shodu južnotirolske stranke Südtiroler Freiheit na Brennerju; Parovel in Giurastante sta v sklopu tržaškega gibanja, katerega sedež je na Borznem trgu, vse bolj osamljena

GOINFO.IT

so podpisali v četrtek in poslali v petek, predsedniku Giurastanteju so v soboto poslali še elektronsko sporočilo.

Giurastante, ki mu njegovi somišljeniki še drugič v šestih mesecih očitajo nedemokratično ravnanje, se je odzval kriti-

čno in bojevito. Na Facebooku je zagrozil, da bo italijanskim pristojnim organom (kot običajno) prijavil osebe, ki so prehitro objavile novice o odstopih. »Svobodni Trst je doletel drugi notranji napad v šestih mesecih,« je napisal v tiskovnem sporočilu in

napovedal, da bo v skladu s statutom z izredno upravo ohranil predsedniško mesto do februarске redne skupščine. »Svobodni Trst ocenjuje, da oba poskusa notranjega 'udara' vodi ista zunanja roka, ki hoče zaustaviti vse učinkovitejšo mednarodno

Vilma Purič v Kopru

Tržaška pisateljica Vilma Purič bo nočoj ob 20. uri v gledališki kavarni Gledališča Koper predstavila svoja romana Burjin čas in Brez zime. Z gostjo se bo pogovarjala koprška slovenistka Jasna Čebtron.

Zanimanje za Trst 1914

Tržaška pokrajina se veseli obiska razstave Trst 1914 o mestu v času pred prvo svetovno vojno. Zgodovinska razstava je postavljena v Skladišču idej. Ob Barcolani si jo je ogledalo 600 obiskovalcev, od odprtja pa že več kot 2400. Precej je bilo tudi šolskih skupin, ki so izkoristile vodene ogledne v dopoldanskem času.

Predstave v Rossettiju

Gledališče Rossetti napoveduje tri nove predstave, za katere bodo vstopnice na prodaj od četrta, 16. oktobra (že danes in jutri jih lahko rezervirajo abonenti). Od 6. do 9. novembra bodo ponovno predstave Simoneja Cristicchija Magazzino 18, 11. novembra bo angleški ansambel Ballet Black odprl sezono baletnih predstav, od 9. do 14. decembra pa bo spektakel Let It Be (v ekskluzivi za Italijo) pričaral vzdušje live koncerta slovitih Beatlesov.

Ovrednotenje Marconijeve jahte

Včeraj se je v Trstu zaključilo tridnevno praznovanje 140-letnice rojstva fizika, »očeta radia« in nobelovca Guglielma Marconija. Na univerzi je bil posvet, na katerem sta bila navzoča tudi rektor Maurizio Fermeglia in izumiteljeva hči, kneginja Elettra Marconi. Komisija, ki ji je predsedoval Roberto Vitale, pa je podelila denarno nagrado društva Cinzia Vitale za najboljšo zamisel za ovrednotenje prema legendarne Marconijeve jahte Elettra, ki se že 14 let nahaja v znanstvenem parku na Padričah. Nagrado v višini tisoč evrov so si prislužili študentje arhitekture na tržaški univerzi Andrea Marinò, Marco Schmid, Alexandra Deganutti in Matteo Verazzi, posebne omembe pa je bil deležen Davide Capaldi.

dejavnost našega gibanja,« je prepričan Giurastante. Maja naj bi se prvi 'uporniki' po Giurastantejevih besedah zoperstavili njegovi akciji proti povezavam med politiki in organiziranim kriminalom v Trstu (»zdaj se s svojim novim gibanjem ukvarjajo z manjšimi pobudami, da bi nastopili na italijanskih volitvah«), drugi upor pa naj bi bil povezan z razširitev dejavnosti Svobodnega Trsta na Dunaj. Nepokorni člani vodstva naj bi odstopili, ker so prejeli nezaupnico aktivistov, ki so podprli predsednika. Giurastante je še napisal, da bo »energično ukrepal proti provokatorjem in neodgovornim«, ki pomagajo »skorumpiranim italijanskim oblastem«.

V nedeljo je delegacija Svobodnega Trsta s transparentom »Trieste ist nicht Italien« sodelovala na demonstraciji stranke Südtiroler Freiheit na prelazu Brenner. Okoli 200 pripadnikov stranke, ki jo vodi Eva Klotz, je ob 95-letnici priključitve Južne Tirolske Italiji s »človeško verigo« zahtevalo pravico do samoodločbe. Eva Klotz je dejala, da je meja med Italijo in Avstrijo krivična, udeleženci pa so vzklikali polemična gesla proti Italiji. Med gosti so bili poleg Tržačanov tudi predstavniki združenja, ki si prizadeva za samoodločbo Furlanije in njene obale. Škotska in Katalonija sta namreč zelo v modi, še posebno na »mikro lokalni« ravni. (af)

PRAPROT - Vrhunsko vino nagrajeno pretekli teden v Firencah

Zidaricheva vitovska 2009 v vodniku Guide de l'Espresso

Na mizi ob vohodu v vinotoč Benjamina Zidaricha v Praprothu se od konca preteklega tedna smehlja najnovejšo priznanje, ki ga je bil praprovski vinogradnik deležen na vsedravnih ravni: pergament enogastronskega vodnika tednika L'Espresso z imenom elitnega Zidarichevega vina Vitovska Collection 2009. To kraško vino (na pergamentu je omenjen tudi vinski okoliš Carso) so vinski izvedenci italijanskega tednika uvrstili med najboljšo italijansko vinsko kapljico. Dodelili so ji oceno 18/20 s petimi stekleničkami.

Benjamin Zidarich je priznanje prejel konec preteklega tedna na vsedravnih podelitvi nagrad vodnika Guide de l'Espresso 2015, ki je bilo v Firencah, in sicer v tisti Stazione Leopolda, ki je bila za Mattea Renzija odsokočna deska za prodor na italijansko politično sceno. »Zbranih je bilo več kot tisoč italijanskih vinogradnikov, proizvajalcev najboljših italijanskih vin, skupaj z gostinci, ki v svojih lokalih ponujajo najboljša vina,« je pojasnil Zidarich. Priznanje so podpisali direktor vodnika Enzo Vizzari ter urednika Ernesto Gentili in Fabio Rizzari.

Praprovski vinogradnik je »razkril«, kako je vino nastalo. »Ob najboljših letnikih sortiramo najboljše grozdje in ga - v manjših količinah - izberemo, da bi iz

njega nastalo čim boljše, vrhunsko vino. Tak je bil na primer letnik 2006, podobno kakovosten je bil nato še letnik 2009. Izbrano vino zori štiri leta v lesenem sodu, nato še eno leto v steklenici. Nagrajeno vino smo ustekleničili letos poleti. Vsega je bilo ustekleničenih le 1.300 steklenic.«

Vinogradnik iz Praprotja je predvsem zadovoljen, ker je nagrado prejela vitovska, to je najbolj pristen vinski izraz Krasa. »S tem pridobi vse naše kraško območje,« je ocenil.

Njegovo vinogradniško podjetje je v vodniku Guide de l'Espresso 2015 omenjeno na strani 368. Ob imenu sta natisnani dve rdeči zvezdici, znak kakovosti kmetije. Nagrajena izbrana vitovska 2009 si je prislužila oceno 18/20 s petimi stekleničkami, ki pričajo o vrhunski kakovosti kapljice. Ob vinu je omenjena proizvodnja (1.300 steklenic) in cena (od 75 do 80 evrov).

Vodnik l'Espresso svetuje nadalje še tri Zidaricheva vina: vitovsko 2012 (17,5/20 in štiri stekleničke), malvazijo 2012 (16,5/20 in štiri stekleničke) ter Prulke (15,5/20 in tri stekleničke).

Na isti strani je zabeleženo tudi vinsko podjetje Vodopivec iz Koldrovice (z eno rdečo zvezdico). Njegova vitovska 2010 si je z 17/20 prislužila štiri stekleničke.

M.K.

Benjamin Zidarich s priznanjem za vrhunsko vitovsko 2009

FOTODAMJ@N

SINDIKATI Skupščini o pravičnosti pri davkih in pokojninah

Sindikalne zveze CGIL, CISL in UIL prirejajo jutri v Miljah in v četrtku v Trstu javni skupščini o davkih in pokojninskem zavarovanju. Jutri bo srečanje v dvorani ACLI v Miljah, Ul. Frausin 9, od 9. do 11. ure, v četrtku pa v dvorani CRAL tržaške pomorske postaje, pomol Bersaglieri, prav tako od 9. do 11. ure.

Na skupščinah nameravajo sindikati predstaviti svojo platformo za enakopravnost in socialno pravičnost, ki temelji na zahtevi po spremembi zakona Fornero in odpravi nepravilnosti. Mladim je treba zagotoviti pokojninsko prihodnost, omogočiti fleksibilnost pri dostopu do pokojnine, priznati težka in zdravju škodljiva dela, zagotoviti kupno moč pokojnin in ukiniti nesprejemljivo zamrzitev njihovega izenačenja, trdijo sindikati, ki se tudi zavzemajo nižje količnike obdavčevanja dela in pokojnin. Nadalje zahtevajo, naj bo bonus 80 evrov strukturalen in naj ga prejemo tudi upokojeanci in manj premožni osebki. V ta namen je potrebno pridobiti sredstva iz utajenih davkov, kar lahko zmanjša davčni pritisk na poštene državljane.

PROMOCIJA - Obisk angleške novinarke Lise Williamson

Kraška vina na Ryanair

V decembrski številki letalskega magazina Let's go tudi prispevek o Krasu, Trstu in okolici

Kraška vina bodo decembra poltela visoko, zelo visoko, in širom po vsej Evropi. V sinje višave jih bodo ponela letala irskega nizkocenovnega prevoznika Ryanair.

Ne, ne gre za kako novo revolucijo premetenega Michaela O'Learyja. Na njegovih letalih ne bodo uvedli priložnostnega prigrizka, ki naj bi ga zalili s kraško kapljico. Potniki bodo še nadalje prileteli tešči do cilja, dana pa jim bo priložnost, da obogatijo svojo osebno kulturo z znanjem o Krasu, njegovih vinih, pa tudi o Trstu in bližnji slovenski okolici.

Decembra bodo namreč na vseh letalih družbe Ryanair ponudili potnikom v ogled revijo Let's go, v kateri bo objavljen tudi prispevek o tem kančku evropske zemlje. Nastal bo izpod peresa angleške novinarke Lise Williamson, ki se te dni nahaja v naših krajih, da bi jih na lastne oči spoznala in jih nato verno predstavila letčemu bralcu. Williamsonova je dobila v Trstu

pravnega vodiča: generalnega menedžerja tržaškega hotela Savoia Excelsior Palace Riccarda Zanellottija. Njemu je Kras zelo pri srcu, o čemer na najlepši način pričata lanska prireditev Terranum s pokušnjo najboljših teranov

z obeh strani nekdanje meje in letošnje zasedanje o »ekstremnem« vinogradništvu, ki sta se odvijali prav v prostorih hotela na tržaškem nabrežju.

Zato ne čudi, da je Zanellotti popeljal angleško novinarko tudi na Kras. Včeraj sta se pripeljala v Praprot, na domačijo Benjamina Zidaricha, kjer si je Williamsonova ogledala v kraški kamen izkopano klet in iz ust praprovškega vinogradnika slišala, kako se tu vino pridelava. Izvedela je še za mnoge druge značilnosti tega edinstvenega sveta, naposled pa je s svojim vodičem tudi okusila pridelek kraške zemlje.

Vse to bo popisala v svojem prispevku, predstavila bo mesto in tudi njegovo ostalo italijansko in slovensko zaledje, vse do slovenske obale, kamor jo bo te dni napotil vodič Zanellotti.

Tako bosta dobila Kras in Trst z decembrsko številko magazina Let's go novo, lepo reklamno vizitko, ki bo gotovo od vseh dosežanih ... »najvišja«. M.K.

GLEDALIŠČE - V mali dvorani SSG 23. t.m.

Savinina zgodba bo zaživela na odru

SAVINA
Einundneunzigtausend dreihundert neunundzwanzig Zgodba matere deportiranke v koncentracijskem taborišču

Gledališka predstava za igralce in harmonikašice

Približno pred dvema letoma je umrla Savina Rupel, ki se je rodila leta 1919 na Proseku, in je med drugo svetovno vojno delala kot cvetličarka pri Svetem Jakobu v Trstu. Leta 1944 so jo nacisti internirali v koncentracijskem taborišču Ravensbrück v Nemčiji. Giorgio Amodeo je njeno zgodbo prenesel na oder, tako je v sodelovanju SKD Tabor nastala predstava v italijanščini, ki jo bodo v četrtku, 23. oktobra, ob 20.30 uprizorili v mali dvorani SSG ul Petronio 4 v Trstu.

To ni le zgodba o njenem izgnanstvu a tudi njenega sina Daniela, ki se je v taborišču rodil in tudi umrl. Obstajajo številna pričevanja o realnosti taborišč, toda gledališka

pripoved, ki je bila sestavljena iz različnih intervjujev s Savino, se dotakne ene skrajnih točk. Deportiranci se v večini primerov s smrtjo soočajo ravnodušno, tako da jo celo rotijo. A smrt sina, rojenega med grozotami taborišča, postane neznozna bolečina za vse, ki so bili žrtve nasilja in poniževanja.

Savina je imela dovolj moči, da je lahko obudila svojo težko preteklost in pri tem jo je spodbujal spomin na sina Daniela, ki je v taborišču preživel le dva tedna, obenem je občutila moralno in civilno dolžnost, da nam zapusti pričevanje o svoji tragični usodi. Sedaj, ko Savine ni več med nami, imamo dolžnost, da njeno pričevanje prenašamo na mlade rodove, da ohranimo spomin na tiste grozote.

V igri nastopa Tatiana Malalan, glasbo je prispevala Neva Kranjec, tekst in režijo Giorgio Amodeo. Info: tel +393474916437 e-mail: tatianna-malalan@gmail.com

Levo letalo Ryanair, zgoraj platnica magazina Let's go, ki ga Ryanair ponuja potnikom v ogled na svojih letalih

PRAPROT - Uspešen Kraški oktoberfešt

Na pohodu po Krasu kar 600 udeležencev, na muzikfeštu pa 14 skupin

Na muzikfeštu se je v prireditvenem šotoru predstavilo štirinajst ansamblov

FOTODAMJ@N

Pravijo, da dober glas seže v deveto vas. Da stari pregovor še kako drži, so se lahko minuli vikend prepričali člani šempolajškega kulturnega društva Vigred, ki že 19 let zapored prirajajo priljubljeni jesenski praznik Kraški oktoberfešt. Letošnje tridnevno dogajanje, ki ga vsako leto zaznamuje bogat kulturno-zabavni program, je namreč ob neobičajno mlilih oktobrskih temperaturah v praprovske gozdčike privabilo res veliko obiskovalcev in radovednežev.

Višek je praznovanje doseglo nedvomno v nedeljo s pohodom Na Krasu je krasno in Kraškim muzikfeštom. Štiriurnega sprehoda od Tubelj pri Komnu do Praprota se je letos udeležilo rekordno število pohodnikov - nad 600 - tako iz naših krajev kot tudi iz sosednje Slovenije (z avtobusi so se pripeljali celo udeleženci iz Sevnice, z Jesenic in iz Slovenj Gradca ter posamezniki iz Celja in Ljubljane).

Pohodniki so jo po domačem prigrizku mahnili po gozdnih poteh mimo kraških vasic in si med potjo ogledali Zidaričevo pejco, ki so jo ob tej priložnosti razsvetlili mavhinjski jamarji. Pohod, ki ga SKD Vigred prireja v sodelovanju z jamarskim društvom Grmada, razvojnim društvom Pliska, vaško skupnostjo Tublje in planinskim odsekom SK Devin, je dokazal, da sloni uspeh zlasti na sodelovanju med društvi, na vzajemni in nesebični pomoči pri snovanju in uredništvu skupnih projektov.

Še isti popoldan pa je energija vela iz šotora, kjer je štirinajst glasbenih skupin nastopilo na 19. Kraškem muzikfeštu - srečanju amaterskih ljudskih godcev in pevcev. Naj zabeležimo, da si je nagrado občinstva (najdaljši aplavz) v kategoriji do 14. leta starosti zagotovil ansambel Mlad, medtem ko so med odraslimi slavili Vrhovski muzikanti. Žirija je kot najboljšo med mladimi nagradila duo Kraška harmonika, med starejšimi pa je prvo mesto dodelila zamejski skupini Dve bjrce al pej tri, ki je nastala ravno za Muzikfešt.

Dobra glasba je sicer na šempolajškem prazniku vsak večer odmevala pozno v noč in vabila na plesišče, kjer so odmevali dalmatinske melodije Klape Semikanta, balkanski ritmi Kraških ovčarjev, poskočne viže ansamblov Ne bojsega ter Kraških muzikantov. Veliko zanimanja med

obiskovalci so pozele tudi številne spremljevalne pobude - od delavnic plesa do turnirja v briškoli in šahu, ex tempore-ja za najmlajše, razstave gob (gobarsko društvo Sežana) in pa

suhih zidkov in pastirskih hišic na Krasu (COŠ Gruden in park Škocijanskih jam), kotička tabornikov Rodu modrega vala ter sila prikupnega prikaza obdelovanja kamna.

NABREŽINA - Projekt Umivanje rok lahko prepreči številne okužbe

Ob zaključku projekta Zdravje iz roke v roko, namenjenega otrokom italijanskih in slovenskih vrtcev, vabita Občina Devin Nabrežina in zdravstveni dom Pineta del Carso na srečanje, ki bo v četrtek, 16. oktobra, ob 10. uri v konferenčni dvorani Vile Nemeč v Nabrežini - Nabrežina Postaja št. 26 (vhod je na nasprotni strani glavnega vhoda zdravstvenega doma Pineta del Carso).

Projekt Zdravje iz roke v roko so zasnovali ob ugotovitvi, da se po podatkih Svetovne zdravstvene organizacije (WHO) z umivanjem rok lahko prepreči 30 odstotkov okužb na želodcu in črevesju in 40 odstotkov okužb na dihalih. Zaradi tega je pomembno, da se te higienske navade navzamejo vsi in to še posebno pri nekaterih dejavnostih (po obisku stranišča) ali občasno med dnevom (ob prihodu domov, pred uživanjem hrane, itd).

Cilj projekta je zato bil priučiti pravilno higieno rok med občani, začeni s otroki. Posebna ciljna skupina so bili malčki v otroških vrtcih na območju devinsko-nabrežinske občine in vzgojiteljice. Otroke so nagovaljali preko igre, saj se tako hitreje navzamejo zdravih življenjskih navad. Če naučimo otroke, pa lahko sprememimo navade celotne družine. Malčki namreč lahko posredujejo doma to, kar so se novega naučili o higieni rok.

V vsakem vrtcu so izvedli vzgojni poseg (sodelovali so vodja bolničarjev in dve zdravstveni asistentki, od katerih je ena Slovenka). Zatem so malčki s pomočjo vzgojiteljic pripravili risbiče in jih nalepili na poster z geslom, ki poziva k umivanju rok.

UNIVERZA - V četrtek

Luigi Ciotti bo govoril o dolžnosti poguma

ARHIV

Luigi Ciotti se vrača v Trst, kjer je pred dvema letoma sodeloval pri odprtju razstave na kvesturi ob 20-letnici mafijskega atentata v Ul. D'Amelio v Palermo, v katerem so ubili sodnika Borsellino

Duhovnik Luigi Ciotti, ustanovitelj skupine Abele in združenja Libera, ki je že dolgo let v prvi vrsti v boju civilne družbe proti lovkam mafijskega organiziranega kriminala, bo v četrtek popoldne gost Tržaške univerze na drugem pogovoru niz o človekovih dolžnostih. Srečanje bo v univerzitetni predavalnici v pritličju v Ul. Androna Baccocchi 4 (stranka ulica pri Ul. Lazzaretto Vecchio 12).

Podobno srečanje je Tržaška univerza priredila pred dvema letoma, de-

NABREŽINA - V spomin

Danilo Mihelič, cenjen kovaški mojster

Danilo Mihelič, rojen l.1922, je bil sin kovača Ninota ter domačinke Johance Trugerjeve in je kot zadnji otrok ostal doma in vodil kovačijo v Nabrežini. Kolikor vem, je bil zadnji, ki je poznal umetnost kaljenja špic in punčotov, tako da so tudi starejši štancarji nosili k njemu špice in na splošno delovno orodje, ki ga je znal Danilo mojstrsko »osvežiti«.

Miheličeva kovačija je pripadala tistemu »nabrežinskemu mozaiku« delavnic, trgovin, ki so takratno Nabrežino (1903-1915) povzdignili na Evropsko raven. Temu sklopu so pripadale Radovičeva kamnoseška delavnica, Koalarjeva delavnica za obnovo vozov in na splošno oklepni koles, Miheličeva kovačija, mlin družine Okretič z lastno »tišlerijo«, kamnoseška delavnica Štefana Zandomenija s prključeno gostilno, trgovina in skladišče na debelo lesa in gradbenega materiala Marko Caharija, druga kovačija družine Doria (ta je nastala tik pred prvo svetovno vojno leta 1914) in trgovina železnin Terčon. Od vseh teh je ostala in se razvila samo trgovina Terčon. Ves ta »mozaik« domačih dejavnosti je stal ob pokrajinski cesti št. 1 (od današnje osnovne šole pa tam nekje do današnje pošte).

Pri Mihelčevih je bila menda poslednja kovačija za konje in splošno za krave, saj so takratni domačini v glavnem rabili krave za vprego.

S pravo umetnostjo ročne obdelave železa pa si je Danilo pridobil z leti veliko spoštovanje in njegovo delo so cenili po vsem Krasu.

Danilo Mihelič je eden zadnjih Nabrežincev, ki je moral služiti vojsko v posebnih bataljonih v južni Italiji. Po razpadu leta 1943 se je pridružil partizanom v prekomorskih brigadah in se po raznih borbah srečno vrnil domov.

Tu je deloval vedno v naprednih strankah in upal bi si reci, da je bil steber takratnega socializma v Nabrežini. Prosti čas je dajal na razpolago domačim društvom: v prvi vrsti je bil nogomet, kasneje pa se je kulturno udeleževal pri pevskem zboru Igo Gruden, pri ŠD Sokol kot balinar in sograditelj športnega centra - skratka do konca svojih dni je bil aktiven v nabrežinskih društvih.

Življenje mu ni bilo lahko: v prometnih nesrečah je izgubil kar dve soprogi, vedno pa si je znal zavihati rokave in drugim ni nikoli kazal grenkobe, ki mu jo je dodelilo življenje.

Tako se te bomo spomnili - počivaj v miru v domači zemlji.

Včeraj danes

Danes, TOREK, 14. oktobra 2014

VESELKO

Sonce vzide ob 7.20 in zatone ob 18.22 - Dolžina dneva 11.02 - Luna vzide ob 23.01 in zatone ob 13.59.

Jutri, SREDA, 15. oktobra 2014

TEREZIJA

VREME VČERAJ: temperatura zraka 24 stopinj C, zračni tlak 1014 mb ustaljen, vlaga 80-odstotna, veter 5 km na uro jugovzhodnik, nebo oblačno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 20,5 stopinje C.

Turistične kmetije

OSMICA KOSMINA Brje pri Komnu
odprta od 10.10. do 19.10.2014

Osmice

BORIS IN MARGARET MIHALIČ z družino, vabita v prenovljene prostore osmice na Katinari pri Nadliškovih. Tel. št.: 335-6067594.

DRUŽINA MERLAK je odprla osmico v Ul. San Sabba 6, v bližini Rižarne. Toči belo in črno vino z domačim prigrizkom. Tel.: 329-8006516.

DRUŽINA SLAVEC je v Mačkoljah št. 133 odprla osmico. Tel. št.: 040-231975. Pristrčno vabljeni!

DRUŽINA ŠUC je odprla osmico, Brišički 18. Tel.: 339-2019144.

JADRAN je odprl osmico v Ricmanjih. Tel.: 040-820223.

OSMICO sta odprla Nini in Stano v Medji vasi št. 14. Tel. 040-208632.

PAOLO IN MARINKA sta v Mavhinjah na Punkišči odprla osmico. Tel. št. 040-299985.

PRI DAVIDU v Samatorci št. 5 je odprta osmica. Vabljeni! Tel. št.: 040-229270.

PRI KUSU Ul. Commerciale št. 180 je odprta osmica. Tel. št.: 040-414307.

Mali so lahko veliki

RC44 Illyteca (na sliki desno)
grenil zmago velikanu Esimitu Europi 2
Jaro Furlani pa je dosegel
med zamejskimi krmarji
doslej najboljši rezultat na Barcolani

Točke
v Bazovico

19

Na »boj
s kilogrami«
se mora
Jadran
še privaditi

14

POGLLED ZVEJE

10

KRIŽANKA

20

33
VPRAŠANJ

20

TA JE
PA DOBRA

10

Slovinci spet v boju za
nogometni Euro 2016

Na 10. strani

Marko Kalc »za nas«
analiziral SP v odbojki

Na 11. strani

Rolkarji ŠD Mladina
uspešni v Trentu

Na 17. strani

Naša pot o Sokolih

Na 17. strani

Za uvod boljše
kot so pričakovale

17

Primorski mobile

Spletne novice
Primorskega
dnevnik
vedno s sabo

Snami
aplikacijo
iz spletne trgovine

»Svetovne prvakinja bodo postale Američanke.«

Tako je v nedeljo pred začetkom finala napovedal tržaški odbojarski strokovnjak in trener Kopra v 1. slovenski ligi Marko Kalc. Ni se zmotil, saj so varovanke Karcha Kiralyja zasluženo premagale mlade Kitajke, čeprav je v končnici četrtega seta že z gledalca, da bo nov prvak znan šele po tie-breaku. Slovenskega trenerja, ki je bil v svoji dolgi karieri tudi selektor slovenske ženske reprezentance, ni presenetila niti zmaga ZDA proti Braziliji.

»Nisem pa pričakoval, da bodo Američanke zmagale tako gladko. Sicer pa so bile na mreži tako v napadu kot v bloku po mojem boljše,« je povedal Kalc.

Kakšno pa se ti je zdela to svetovno prvenstvo?

»Na zelo visoki ravni. Najboljše štiri ekipe so bile dobre, razlike med njimi so bile minimalne, tako da so na tekmah odločale malenkosti. Zanimivo je, da sta se od prve četverice v finale uvrstili mlajši ekipe, medtem ko ponavadi na takih preizkušnjah in predvsem v rally point sistemom prevladajo izkušnje. Američanke so vsekakor zelo dobre, Kiraly pa je itak fenomen. Prepričan sem, da bodo tudi čez dve leti na olimpijskih igrah odlično pripravljene. Tudi Kitajke bodo zelo kompetitivne in bodo lahko s tako ekipo dolgo časa v svetovnem vrhu. Imajo odlično trenerko, igralke so talentirane, so pa tudi tehnično zelo dobro pripravljene, kar pa vsekakor ne čudi, saj ima Kitajska tradicionalno zelo dobro šolo, in to ne samo pri odbojki. Brazilija ima zelo uigrano in izkušeno ekipo, glavne igralke pa se bližajo koncu svoje kariere, vsaj reprezentančne. Tu mislim na Sheillo, Jacque, mogoče tudi Thaiso. Sicer pa bi lahko vztrajale še do naslednjih olimpijskih iger, drugače pa bo morala Brazilija ekipo pomladiti. Podobno velja za Italijo, ki je tu nastopila z mešano ekipo, v kateri pa so pomembno vlogo še vedno imele določene starejše igralke, kot je na primer Antonella Del Core.«

Po zmagah proti Američankam in Rusinjam v tretji fazi je marsikdo pomislil, da se lahko Italija poteguje za naslov...

»Občinstvo je gotovo upalo, da bo tako, prepričan pa sem, da so tudi same igralke vedele, da ne bo lahko. Sicer bi lahko Kitajsko mogoče tudi premagale v polfinalu, če bi jim uspelo zmagati četrti set, ki so ga izgubile 30:28. To pa je bil v bistvu edini njihov 'kiks', če ga sploh lahko tako imenujemo glede na kakovost nasprotnic. Do polfinala so igrale izredno, v zadnjih nastopih pa bolj raztrgano. Verjetno se je pri njih začela poznati tudi utrujenost, poleg tega pa so občutile pritisk. Imajo vsekakor nekaj perspektivnih posameznic, zanimivo pa bo videti, kakšna bo nova skupina. Navsezadnje je v odbojki glaven kolektiv. Sicer pa so Italijanke dosegle odlični rezultat in so vsekakor izpolnile svoj cilj.«

Kaj pa ostale ekipe?

»Povsem me je razočarala Rusija, sicer pa je zanjo itak značilno, da je vse odlično ali pa je pravi polom. Letos Rusinje niso igrale dobro niti na prvih tekmah. Baje pa je imel trener ekipo na razpolago le dvajset dni pred svetovnim prvenstvom, tako da se nanj igralke niso mogle primerno pripraviti. Pred štirimi leti je bilo popolnoma drugače. Med ekipami, ki smo jih videli v Trstu, se mi

ZDA prvič do naslova

MILAN - Za reprezentanco ZDA so naslov svetovnih prvakinj osvojile prvič, na svetovnem prestolu pa so nasledile reprezentanco Rusije. V finalu so 3:1 (25, 20, -16, 24) dvakratne prvakinja Kitajke (1982, 1986). Bron je pripadel Braziliji, ki je s 3:2 (15, 13, -22, -22, 7) premagala Italijo. Brazilija je tako osvojila četrto medaljo na SP, po treh srebrnih iz let 1994, 2006 in 2010. Italija ostaja pri eni osvojeni medalji, zlati iz leta 2002.

Priznanja za posameznice

MILAN - Na ženskem SP so podelili tudi priznanja za najboljše posameznice. Največ točk je dosegla Kitajka Ting Zhu, najboljša tolkačica je Američanka Kimberly Hill, najboljša blokerka Brazilka Thiasa, najboljši center Kitajka JungJung Yang, najboljši libero Italijanka De Gennaro, najboljša podajalka Američanka Alisha Glass, najboljši koordinator Brazilka Sheila in MVP igralka Američanka Beverly Hill (na sliki).

ODBOJKA - Marko Kalc o svetovnem prvenstvu v ženski odbojki

»Na zelo visoki ravni«

Marko Kalc (zgoraj) je napovedal zmago ZDA v finalu, spregovoril pa je tudi o Italiji, ki jo po četrtem mestu čaka prenova ekipe

ANSA

je zdela zanimiva Srbija, ki je na momente igrala zelo dobro, v ključnih trenutkih pa ji je nekaj zmanjkalo. Turčiji se je poznalo, da je bila brez svoje najboljšje igralke, in vsekakor ni na nivoju najboljših ekip. Razlika med prvo osmerico, ki bi jo lahko razdelili še med prve in druge štiri, in ostalimi je bila očitna.«

Bi izpostavil kako posameznico?

»Meni je bila zelo všeč napadalka Zhu. Čeprav je še zelo mlada, je res odlična igralka. Pa tudi kitajska podajalka je po mojem zelo dobra, v tej vlogi mi je bila všeč tudi Nemka Weiss, kljub temu da ni zelo velika.«

Kakšno pa se ti je zdela formula prvenstva?

»Čudna. Po drugi strani pa na tak način res igraš praktično z vsemi in mo-

raš vse premagati. Škoda le, da ni bilo tekmem za razvrstitev od 5. mesta navzdol. Pa tudi to, da so v drugi fazi nekatere ekipe igrale dva dni v enem mestu, dva pa v drugem, mi ni bilo všeč.«

Za konec še mnenje o tržaškem delu svetovnega prvenstva.

»Lepo je bilo videti tu pri nas tako zanimive tekme, upam, da bomo imeli tudi v bodoče še take priložnosti. Navsezadnje smo v Trstu videli v živo tako Brazilijo kot Kitajsko. Vzdušje v dvorani, ko je bila polna, je bilo zelo lepo, odbojkarji so pač prišli gledat tekme, na žalost pa drugod po mestu sploh ni bilo razvidno, da imamo pri nas svetovno prvenstvo in ni bilo tako velikega zanimanja. To so občutile tudi same ekipe.« (T.G.)

KOŠARKA - Pallacanestro Trieste

Prva zmaga, a proti res slabemu Vanoliju

Startalo je tudi prvenstvo A lige, kjer je Pozzeccon Varese zmagal prvi derbi s Cantujem, sicer pa sta slavila tudi lanska finalist Milan in Sassari. Barcolana pa je prinesla srečo obema tržaškima ekipama: Calligaris je premagal Orvieto z 79:66 (Vida 18, Cosby 19, Miccoli 11), takoj za njo pa še Pallacanestro Trieste glavnega kandidata za zadnje mesto Veroli. Tržačani pravzaprav niso imeli večjih problemov, si takoj priigrali zanesljivo prednost in jo obdržali do konca tekme. Veroli ima velike finančne težave in razpolaga le s petimi bolj izkušenimi košarkarji, tako da se bo težko kosal s komerkoli. Vseeno pa je spodbudno dejstvo, da je v napadu tokrat dal dober doprinos tudi Holloway, ki se postopoma vključuje v igro ekipe. Kaj več o realnih možnostih Dalmassonove ekipe pa bomo izvedeli že jutri, ko bo na sporedu 3. kolo: Tržačani odhajajo na gostovanje k Barcellona, kjer bo glavni problem zaustaviti trojico (zelo) visokih centrov Garri-Borra-Da Ros. Če bo Dalmasson našel pravo rešitev, bo to dobra napotnica za nadaljevanje prvenstva. V prvi

tekmi je Trst izgubil boj pod košema in doživel visok poraz, v drugi pa ga zmagal in zlahka osvojil dve točki.

Izid: Pallacanestro Trieste – Basket Veroli 81:62 (25:18, 52:27, 68:41). Pallacanestro Trieste: Coronica 1, Fossati, Tonut 27, Venturini, Grayson 10, Marini, Holloway 25, Prandin 3, Mastrangelo 5, Candussi 6, Carra 4.

Nekaj statističnih podatkov: skoki Veroli 27, Trst 40, pridobljene žoge Casale 7, Trst 13.

Marko Oblak

VRAČA SE - Slovenskega košarkarskega prvotiligaša Senčur je tudi uradno okreplil Hasan Rizvić, ki je nosil dres slovenske reprezentance na svetovnem prvenstvu leta 2010 v Turčiji. Tridesetletni košarkar, rojen v Zenici, ki ima tudi zlato medaljo z evropskega prvenstva do 20 let v Brnu (2004), je v preteklosti igral za Čelik, Zlatorog, Union Olimpijo, Bosno, Azovmaš, Unics, Budućnost, Jenisej, Volgograd in v minuli sezoni za turški Pamukkale.

IZ UL. MONTECCHI

piše Aleksander Koren

Zakaj nam gre dobro

Rezultati tekmovalnih ekip naših društev v najbolj množičnih moških športih, kjer je največja tudi konkurenca, so bili v minuli sezoni presenetljivo dobri. Nogometaši Krasa Repen so se tretjič vrnili v državno ligo D, Jadran je po dolgih letih spet prestopil prag državne lige B, združena ekipa odbojkarjev Olympie, Vala in Soče se je že v prvem letu svojega obstoja v državni ligi B pridružila Slogi Tabor, ki se je v njej že utrdila.

K temu je treba dodati še vrsto napredovanj na deželni ravni, med temi napredovanjem nogometašev Vesne, ki svojo uspešnost že zelo vidno »podaljšujejo« v novi sezoni elitne lige.

Čeprav so si »zgodbe« o teh uspehih med sabo zelo različne in stanje morda tudi ni tako trdno in zakoličeno kot se danes zdi, lahko trdimo, da že dosega ali celo presegajo meje, ki jih lahko objektivno premore takšna skupnost, kakršna je naša. Posebn, o ker za tolikšne potrebe nimamo ustrezno dovolj širokih mladinskih sektorjev.

Vse drugače, tako se zdi, je zdaj v vrhu lokalnega italijanskega športnega sveta. Njegov potencial je, kajpak, sorazmerno bistveno večji, a so rezultati slabi. Stebri tržaškega in goriskega športa so zdaj le še sled spomin. Na (relativno) visoki ravni obstaja le še tržaški košarkarski klub (liga A2 Gold): pametno voden, a finančno slabokrven. A za njim že stoji Jadran. Nogomet je s Triestino in Pro Gorizio zašel v slepo ulico, v Trstu so v težavah tudi amaterske nogometne postojanke. Legendarna Ponziana se je letos celo izpisala iz lige. Juventina je tako v goriški občini po rezultatih na članski ravni klub številka ena, Vesna pa v tržaški klub številka dva. Moška odbojka na Goriškem že leta govori samo slovensko, na Tržaškem je Sloga zgled za druge, ki stopicajo na mestu.

Kako je to mogoče? Kar zadeva poklicni šport, tega je odpihnila gospodarska kriza. Kar zadeva amaterskega so razlogi tudi drugačni. Izpostavil bi vaško dimenzijo našega športa, ki v tem primeru pomeni prednost. Medtem ko so postale mestne četrti, nekdanje organizirane skoraj kot vasi, zdaj neprepoznavni aglomerati, ljudje (tudi Slovenci) pa se med sabo niti ne poznajo, je identifikacijski faktor na vaseh še vedno močan in klubom nudi ustrezno zaledje. Svojo vlogo marsikje odigrava tudi narodnostni naboj, »manjšinski sistem« pa deluje v športu boljše kot na drugih področjih, ker ga ne bremenijo ideološke delitve.

Vaška dimenzija je hkrati lahko tudi zaviralni faktor, ko gre za uveljavitev skupnih projektov višje ravni. A je to že druga zgodba.

GIMNASTIKA ZDA prve s svojo junakinjo

NANNING - Ameriška telovadka Simone Biles (na sliki) je postala najuspešnejša posameznica 45. svetovnega prvenstva v športni gimnastiki v kitajskem Nanningu.

Sedemnajstletnica, ki je prva po ruski zvezdnici Svetlani Horkini ubranila mnogobojski naslov, je skupno osvojila štiri zlate kolajne; poleg mnogoboja je bila najboljša še z ekipo ter na gredi in parterju. Skupno je Bilesova na tem prvenstvu osvojila pet kolajn, saj je bila še srebrna na preskoku. Reprezentanca ZDA je prvenstvo končala kot najuspešnejša država po številu osvojenih medalj, saj jih je skupno osvojila deset, od tega štiri zlate. Na drugem mestu so končali gostitelji Kitajci, ki so pobrali sedem kolajn, od tega tri zlate, med katerimi je tudi sporna moška ekipna, ko so v finalu ekip Kitajci za rekordni šesti naslov zgolj za desetinko točke ugnali Japonce. Slednji so skupaj osvojili šest medalj, edino zlato pa jim je prinesel neverjetni Kohei Učimura, ki je postal najuspešnejši telovadec vseh časov. Pri komaj 25 letih je Učimura namreč kar petkrat zapored osvojil naslov svetovnega prvaka v kraljevski disciplini mnogoboju.

Slovenija čaka na svojo prvo kolajno vse od leta 2007, ko je bil Mitja Petkovšek zlat na bradlji, Pegan pa srebrn na drogu. Tokrat je bil zelo blizu medalje Sašo Bertonec, ki je v finalu na konju z ročaji za tako zelenim odličjem zaostal za vsega 67 tisočink točke.

NAMIZNI TENIS - Prvi krog v ženskih državnih ligah

V ligi A2 presegle začetna pričakovanja

Paradna ekipa namiznoteniškega odseka ŠK Kras je dobro začela z nastopi v državni ligi A2. Z gostovanja v južnotirolskem Traminu se je vrnila s porazom, a tudi z dvema zmagama in presegle začetni načrt ter še posebej zadovoljila najbolj izkušeno igralko ekipe Katjo Milič, ki je v nedeljo na najlepši način praznovala svoj 35. rojstni dan.

Kras je sicer v Traminu izgubil uvodni dvoboj proti Asoli, vendar se je na papirju močnejšemu nasprotniku zelo dobro upiral. Posebej je presenetila Claudia Micolaucich, ki je namučila nekdanjo reprezentantko Stešenko, proti njej celo vodila z 2:0, klonila pa šele v petem setu.

Medtem ko je bila zmaga proti Traminu B pričakovana (a so se morale naše igralko zelo potruditi), so za presenečenje poskrbele proti Zeusu. Tokrat je bila v ospredju tudi Tjaša Kralj, ki je ob krstu v prvotligiški konkurenci pokazala sproščeno in zrelo igro in potrdila, da se garanje na treningih vedno obrestuje. Z zmago proti Ani Šerčer je zamešale načrte nasprotnikovemu trenerju, ki je svojo najboljšo igralko Krisztino Nagy poslal v ogenj šele v tretjem dvoboju, s tem pa ji onemogočil, da bi svoji ekipi priborila več kot eno zmago.

Asola - Kras 4:1

Stešenko - Micolaucich 3:2 (4:11, 8:11, 11:7, 7:11, 11:4); Mescieri - Milič 1:3 (9:11, 11:9, 10:12, 1:11); Dumitrache - Kralj 3:0 (11:9, 11:4, 11:7); Stešenko - Milič 3:1 (4:11, 11:6, 11:6, 11:9); Dumitrache - Micolaucich 3:0 (11:6, 11:5, 11:7).

Kras - Tramin B 4:2

Micolaucich - Eheim 0:3 (7:11, 3:11, 8:11); Milič - Lotti 3:1 (11:6, 10:12, 11:8, 11:7); Kralj - Walter 0:3 (6:11, 6:11, 7:11); Milič - Eheim 3:0 (11:9, 11:4, 11:9); Micolaucich - Walter 3:2 (11:9, 6:11, 11:9, 9:11, 11:6); Kralj - Lot-

ti 3:0 (11:4, 11:5, 14:12)

Kras - Zeus 4:1

Milič - Sarritzu 3:0 (11:4, 11:4, 12:10); Kralj - Šerčer 3:0 (11:5, 16:14, 11:8); Micolaucich - Nagy 0:3 (3:11, 7:11, 7:11); Milič - Šerčer 3:0 (11:6, 11:2, 14:12); Micolaucich - Sarritzu 3:0 (11:6, 11:9, 11:8).

Ostali izidi: Tramin B - Tramin A 0:4; Norbello - Zeus 3:3; Asola - Norbello 4:2; Zeus - Tramin A 1:4; Tramin B - Asola 0:4; Tramin A - Norbello 4:2.

Vrstni red: Tramin A in Asola 6, Kras 4, Norbello in Zeus 1, Tramin B 0.

ŽENSKA LIGA B

Igralke Krasa so na troboju v Zgoniku igralko nekoliko pod pričakovanji. Proti Gemoni so iztržile točko, ki je je botroval predvsem uvodni uspeh Katarine Milič proti izkušeni Lari Posega. Njen podvig je delno izničila nasprotnica Gubiani, ki se je zelo izkazala.

V drugi tekmi je Kras doživel proti ekipi Trieste Sistiani morda pričakovano, a pregladek poraz.

Gemoni - Kras 3:3

Posega - K. Milič 2:3 (10:12, 11:4, 8:11, 11:6, 9:11); Mecchia - Sedmak 0:3 (1:11, 9:11, 6:11); Gubiani - Mosetti 3:1 (11:4, 8:11, 11:7, 11:5); Posega - Sedmak 3:1 (5:11, 11:4, 11:7, 11:5); Gubiani - K. Milič 3:0 (11:7, 11:7, 11:9); Mecchia - Mosetti 2:3 (11:6, 13:15, 16:14, 8:11, 7:11).

Trieste Sistiana - Kras 4:1

Pilotto - K. Milič 3:1 (12:14, 11:7, 11:8, 11:8); Dapretto - Sedmak 3:1 (7:11, 11:7, 11:6, 11:6); Iozzi - Mosetti 3:0 (11:8, 11:6, 11:5); Pilotto - Sedmak 2:3 (9:11, 11:8, 11:8, 6:11, 8:11); Milič 3:2 (11:6, 6:11, 11:8, 5:11, 11:9)

Ostali izidi: Sisitiana - Treviso 4:1; Sarmeola - Gemoni 3:3; Sarmeola - Sisitiana 3:3; Treviso - Sarmeola 2:4.

Vrstni red: Sistiana Trieste 5, Sarmeola 4, Gemoni 2, Kras 1, Treviso 0.

Katarina Milič v ligi B v Zgoniku

FOTODAMJ@N

SKIROLL - V dolini Ledro 7. tekma za državni pokal

Za ŠD Mladina nekaj stopničk in društveno skupno 6. mesto

V prelepi dolini Ledro (Trento) je bila na vrsti v nedeljo 7. preizkušnja italijanskega pokala v klasični tehniki. Štart je za absolutne kategorije bil v kraju Ampola, cilj pa na nadmorski višini 1.695 metrov. Višinska razlika je merila 900 metrov in najboljši čas - 48 minut - je dosegel član športnega oddelka italijanske vojske Sergio Bonaldi. Na skupni društveni lestvici so člani ŠD Mladina dosegli šesto mesto, zmagalo pa je društvo Montebelluna.

Dean Tence je v kategoriji začetnikov dosegel prvo mesto pred sotekmovalcem iz Montebellune. Luka Sedmak in Jernej Antonič sta dosegla peto oziroma sedmo mesto v ka-

tegoriji dečkov. Nik Košuta je v kategoriji naraščajnikov zasedel šesto mesto. Tairin Tence se je v kategoriji naraščajnic uvrstila na dobro tretje mesto, na peto mesto pa Petra Antonič. Jan Sedmak se je moral tokrat zadovoljiti s četrtem mestom med junijorji. Tudi Enzo Cossaro ni imel dobrega dne in je zasedel šesto mesto med člani over 60. Na drugo mesto med damami se je tokrat povzpela Chiara di Lenardo, ki je sicer dama iz Rezijske, ampak tekmuje za kriško društvo.

Naslednji konec tedna sta v bližini Trenta še zadnji dve tekmi za italijanski pokal. V soboto bo na vrsti 100 metrski sprint, v nedeljo pa tekma v reber v klasični tehniki.

ZSŠDI - Predstavitev knjige o Južnem Sokolu

»Naša pot« je tudi naša pot

Od leve Ivan Peterlin, Tomaž Paulin in Milan Pahor

FOTODAMJ@N

Prejšnji četrtek je bila v dvorani Zadrudne kraške banke skupščina predsednikov športnih društev, včlanjenih v ZSŠDI. V prvem delu je predsednik Združenja Ivan Peterlin prisotne seznanil z vsebinskimi programi in projekti, ki jih namerava odbor udejanjiti do konca svojega mandata (aprila 2015 bodo namreč člani izvolili nov odbor naše krovne športne organizacije), drugi del srečanja pa je bil posvečen predstavitvi knjige »Naša pot - 150 let ustanovitve Južnega Sokola in sokolskega gibanja«.

Knjigo sta predstavila urednik Tomaž Pavlin, profesor na ljubljanski Fakulteti za šport ter Milan Pahor, dolgoletni ravnatelj odseka za zgodovino pri Narodni in študijski knjižnici v Trstu.

Na zelo prijeten in navdve zanimiv način sta navzočim razpletla zgodbo »naše poti«: Južni Sokol je bil ustanovljen na osnovi telovadnega ljubiteljskega ljubljancanov in ne po češkem vzoru, kot prevečkrat napačno poudarjamo. Češkemu »bratu« je sicer Južni Sokol poslal pozdrav in z njim navezal stike.

Slovensko telovadno društvo Južni Sokol so v Ljubljani ustanovili leta 1863, pet let kasneje se je društvo preimenovalo v Ljubljanski Sokol. Leta 1869 je prišlo do ustanovitve Slovenskega telovadnega društva Južni Sokol v Trstu. 65 članov se zbere na ustanovnem občnem zboru ter izvoli odbor, starosto in potrdi pravila, ki jih pa, žal, cesarsko-kraljevo namestništvo ni odobrilo z utemeljitvijo, da »novo društvo bi utegnilo pri sedanjih okoliščinah javni mir kaliti«. Uradna ustanovitev Tržaškega Sokola nosi datum 23. julija 1882, vsekakor pa pomeni letnica 1869 začetek telovadnega, telesnovzgojnega in športnega gibanja pri nas.

Tako Tomaž Pavlin kot Milan Pahor sta zelo natančno opisala razvojno pot sokolskega gibanja v Evropi, Jugoslaviji in pri nas in seveda tudi različne okoliščine, v katerih se je gibanje razvijalo. Ne glede na območje, na katerem so delovali Sokoli, pa je bilo povsod prisotno močno narodnostno sporočilo, ki je, kot je poudaril Tomaž Pavlin, še kako aktualno tudi danes v dobi evropeizacije.

V Trstu je 25 let delovalo društvo Tržaški Sokol, od leta 1908 so začeli v posameznih mestnih in primestnih četrtih nastajati odseki Sokola, ki so kasneje postali samostojna sokolska društva, tako da je kmalu nastala potreba po krovni povezovalni organizaciji. Leta 1909 je pri nas nastala Primorska sokolska župa, ki se je dve leti kasneje razdelila v Tržaško in Goriško sokolsko župo.

Sokoli so se množično dobivali na zletih - slavnostnih prireditvah, na katerih so nastopali člani telovadnih društev. Pri nas je bil najbolj množičen zlet na Opčinah leta 1913, ki se ga je po poročanju časopisa Edinost udeležilo kar 10.000 ljudi.

Po prvi svetovni vojni so se stvari pri nas bistveno spremenile, saj je bil Sokol trn v peti fašistični oblasti, ki je v njen videla svojega velikega nasprotnika. Požigi Na-

rodnega doma leta 1920 in ostalih treh domov leto kasneje so v bistvu povsem ohromili delovanje Sokola že pred njegovo uradno nasilno ukinitvijo iz leta 1928. Namesto sokolskih društev so nastajala druga: telovadna, športna, mladinska, prosvetna in druga. Leta 1924 je nastalo Udruženje slovenskih športnih društev v Italiji - idejni predhodnik današnjega ZSŠDI. Zvonimir Miloš je bil član rojanskega športnega društva, Ferdinand Bidovec mestnega, Franjo Marušič je bil aktiven pri Svetem Ivanu in v Rocolu.

Po nasilni ukinitvi vseh slovenskih organizacij so vsi mladinci, ki so bili aktivni v raznih društvih, prešli v ilegalo. Nastale so tajne organizacije Borba, TIGR, Štempiharji, Magnamonti in druge, ki so se po letu 1941 seveda vključile v oborožen odpor. Sokoli so bili tudi med ustanovitelji Osobodilne fronte in postali nje sestavni del.

Po drugi svetovni vojni se sokolsko gibanje ni obnovilo ne v matični Sloveniji ne pri nas. V Sloveniji je po sokolskem zgledu nastalo Telovadno društvo Partizan, v zamejstvu pa zveza ZDTV-UCEF do leta 1953. Nekaj let zatem je nastalo Športno združenje Bor, za njim vsa ostala zamejska športna društva in ZSŠDI, ki predstavlja enotno slovensko športno gibanje v Italiji.

Kot je poudaril Milan Pahor, so nam od Sokola ostali tradicija, ponos, narodna zavest, športno povezovanje, ne nazadnje športno društvo z imenom Sokol.

O knjigi bi lahko še veliko napisali, saj gre za izredno dragocen dokument našega športnega gibanja. Vsem, ki bi jo želeli поблиže spoznati, je na voljo na sedežu ZSŠDI. Toplo jo priporočamo v branje vsem našim športnikom in ne športnikom, saj - kot je na predstavitvi poudaril predsednik Peterlin - če spoznaš svoje korenine, veš, kdo si, kaj si in iz svoje sedanosti lahko načrtuješ prihodnost.

Obvestila

AŠD MLADINA organizira tečaj smučanja na plastični stezi v Nabrežini, s pričetkom v ponedeljek, 10. novembra. Tečaj se bo nadaljeval 17., 24. novembra, in 1. decembra, od 17. do 19. ure. Za ostale info na tel. št.: 3470473606.

SK DEVIN prireja tečaj smučanja na plastični progi v Nabrežini ob sobotah popoldne. Začetek 2. izmene v soboto, 1. novembra 2014, od 15. do 17. ure. Informacije na info@skdevin.it ali na tel. 3358416657 - 3358180449.

ŠD SOKOL sporoča da se bo danes, 13. oktobra, ob 20.00 v šolski telovadnici v Sesljanu začel tečaj zumbe. Za informacije kličite številko (3474347604, Giancarlo).

AŠK KRAS organizira vadbene ure za starejše občane/občanke v telovadnici v Zgoniku ob torkih in petkih od 8.30 do 9.30. Vadbena bo potekala pod vodstvom prof. Martine Milič.

ŠD KONTOVEL sporoča, da se je začel tečaj body mind tehnike v telovadnici na Kontovelu. Srečanja bodo ob torkih in petkih od 20. do 21. ure. Za dodatne informacije 3384563202 (Katja).

33 V PRIPRAVI NA

- 1. Sem popolnoma predan odbojki, ker ...**ko sem bil star 15 let me je prijatelj povabil v Štandrež na trening odbojke h OK Val. Tedaj sem bil član lokostrelske ekipe Našega Praporja. Kmalu sem opustil lokostrelstvo in se predal odbojki, ki je s časom postala moj edini šport. Imam toliko funkcij, ker je premalo odbornikov, da bi lahko predal drugim nekaj zadolžitve, ki jih pač nekdo mora opraviti.
- 2. Kateri je vaš najboljši športni dosežek?** Kot igralec je bila to sezona 1987/88, ko sem igral pri OK VAL v ligi C1. Kot trener in športni vodja je gotovo 6. mesto v Italiji na državnem prvenstvu U19 v sezoni 2013/14 (ko pišem in se o tem spominjam, mi še sedaj prihajajo solze v oči).
- 3. Kaj ste želeli postati kot otrok?** Ko sem se šolal, sem vedno želel, da bi se zaposlil v banki.
- 4. Česa vas je v življenju najbolj strah?** Kaj bo v prihodnosti, saj si je v sedanjih časih težko zamisliti, kaj nas čaka.
- 5. V kaj verjamete?** Verjamem, da prej ali slej pravica zmaga in da je delo vedno poplačano.
- 6. Kaj najbolj skuhate?** Karbonaro, sladice (palačinke).
- 7. Katero pijačo največkrat naročite?** Pivo.
- 8. Katero glasbo (CD, MP3) poslušate trenutno v avtu?** Narodno zabavno in slovenske kantavtorje (Mlakar).
- 9. Kateri avtomobil vozite?** Audi A4.
- 10. Kateri mobilni telefonček imate?** iphona 4.
- 11. Kdaj ste bili nazadnje na počitnicah in kje?** Letos v Grčiji (Halkidiki).

12. S kom največkrat nakupujete oblačila? Z ženo.

13. Domača žival. (katera žival, ime)... Lahko dodam še kaj ... živim v stanovanju v 2. nadstropju, žal za živali ni prostora.

14. Kaj največkrat počnete po treningu? Grem na pijačo z odborniki ali igralci.

15. Zadnja knjiga, ki ste jo prebrali? Nekropola (Pahor).

16. Katere jezike govorite? Slovensko, italijansko, hrvaško (šolsko tudi nemško in angleško).

17. Na kateri športni prireditvi ste bili kot gledalec v zadnjem letu? Odbojarska tekma lige B2 v Repnu.

18. Facebook, twitter, google+, instagram. Jih ne uporabljam, čeprav imam na facebooku svoj profil.

19. Država, v kateri bi radi živeli. Grčija.

20. Potovanja: za mesec, te-

24. Če bi imel na razpolago 1 milijon evrov, bi ... se posvetil samo odbojki, ker mi je v življenju ogromno dala osebno in športno.

25. Koga bi izbrali za voditelja manjšine? Športnika (ker je konkreten, se zna prilagajati in si postavlja vedno nove cilje).

26. Študij/šport: ali je kakemu sošolcu iz višje srednje šole res uspelo? V moji generaciji ne, čeprav je Simon Terpin, ki je bil moj sošolec, imel ponudbe za igranje v višjih ligah.

27. Oseba, ki vam je v športni karieri, zapustila največji pečat. Julio Velasco trener, s katerim sem se tudi osebno srečal. Povezal in podal je nekatere koncepte, ki ne veljajo samo za športnike, ekipe ipd., ampak so koristni za življenje in službo.

28. Oseba, ki vam je v šolski karieri, zapustila največji pečat. Pokojni profesor Joško Šavli. Bil je profesor trgovske tehnike knjigovod-

stva, kjer je bila moja povprečna ocena 9/10, a med urami smo večkrat prevajali iz italijanščine v slovenščino članke iz časopisov. Vcepil nam je zavest o pomenu slovenskega jezika in kulture.

29. Katera slovenska ustanova v Italiji ne sme propasti? Slovenska višja srednja šola v Gorici in ZSSDI.

30. Kateri italijanski politik vam je najbližji? Trenutno Renzi, čeprav se s politikom bolj malo ukvarjam.

31. Najljubši šolski predmet/izpit. Matematika, številke in račune sem vedno imel raje kot pisanje in branje.

32. Ste imeli v otroštvu najljubšo igračo. Katero in kdo vam jo je podaril? Vedno me je spremljala žoga. Najprej sem jo brcal, kot vsi otroci, nato sem igral namizni tenis, prešel k nogometu in nato vzljudil odbojko.

33. Imate kakšno razvado? Vedno delam vse prehitro in sem neučakan in nestrpen, tako vsaj pravi drugi. Gledam televizijo, kjer sledim predvsem športnim programom.

den, dan.

Mesec v Argentino, teden v Grčijo, za dan ali dva v toplice v Slovenijo.

22. Najljubša ekipa ali športnik na mednarodni ravni. Nogometna Juventus, odbojarska Olympia, Barcelona.

23. Tri slovenske (zamejske) ekipe, ki jih spremljate v tej sezoni. Sloga, Govolley Soča, OK Val.

Andrej Vogrič

OSEBNA IZKAZNICA:

Kraj in datum rojstva Gorica, 30.8.1966
Kraj bivanja: Gorica
Študij, služba Finančni svetovalec pri Banca Mediolanum
Stan Poročen, dva otroka
Športna panoga: Odbojka (začel z namiznim tenisom, lokostrelstvom, nogometom)
Matično društvo: OK VAL
Sedanje društvo: SZ Olympia

SLIKOVNA KRIZANKA - naši športniki in športni delavci

SESTAVIL LAKO	NAJVIŠJA GORA V TURČIJI	JE LAHKO LEVO ALI DESNO USMERJEN	ZAKLJUČEK MOLITVE	ŽIVINOREJSKA FARMA ALI PRISTAVA V ZDA	ALESSANDRO NESTA	BEVKOVA MLADINSKA POVEST	LADJA ZA PREVOZ AVTOMOBILOV IPD.	RICHARD OWEN	Z EVO V RAJU	BIKOBORC NA KONJU	BERI ŠPORTNO PRILOGO PD	OTILJA (KRAJŠE)	DELAVEC S SRPOM	ANGLEŠKI PESNIK (THOMAS STEARNS)	KDOR S KOM NEPOŠTENO SODELUJE
STROJ ZA KAKO OPRAVILO							NEUMNEŽ, BEDAK PAVLETIČ BOJAN				POLGRMIČEK IZ DRUŽINE USTNATIC, IZOP				PALICA PRI ČIŠČENJU PLUGA, OTKA
NEKDANJI ITALIJANSKI PREMIER											OBLEKA DUHOVNIKOV FONTANA ŽELJA V RIMU				
NAŠ NOGOMET. CARLI SPRETNOST, IZURJENOST					AM. PROF. KOŠARKARSKA LIGA IAN RUSH			KORALA ČEŠKA PRITRILNICA							
							SPELEOLOG BIOLOŠKA ALI MALA					NEMŠKI FILOZOF ZAČETEK VEČERA			
POŽELENJE, STRAST, SLA				PREDSEDNIK NK KRAS (GORAN)	NAŠA VAS NA KRASU ANGL. SVETLO PIVO				NAŠ KABARETIST ŠP. NOGOM. (SERGIO)						
NAUK O LETALSTVU						POLETOV PREDSEDNIK DAN. IGRALKA NIELSEN									ŠALA NA POL
SLOVENSKA PEVKA (MARJETKA NECA)				AFR. TROP-SKO DREVO RIMSKI BOG LJUBEZNI				TINA TURNER ALDO RUPEL		FINSKI RELIST VATANEN ASKERČEVA PESEM					
IZBRANA DRUŽBA				NAŠA ATL. TRENERKA (BISERKA) OČKA					ACE MERMOLJA JUTRANJA ZARJA, SVIT		RIBIŠKA MREŽA	PROSTOR ZA PRODAJO IN NAKUPE			
PORAZ V BOKSU				VERSKI POGlavAR MU-SLIMANOV IGOR TUTA		PREUDARNOST, RAZSODNOST POL ŽAGE									
PLETENINA, PLETILNI IZDELKI								ŠPORTNIK KOT NINO BENVENUTI							
PRVA SLOVENSKA FILMSKA IGRALKA								BERI PRIMORSKI DNEVNIK DOLGOREPA PAPIGA			KILOGRAM (KRAJŠE)				

Kdo je na sliki?

Naš športni delavec se je rodil v Gorici leta 1947. Kot študent je obiskoval Dijaški dom v Trstu, kjer se je začel ukvarjati s športom, predvsem z odbojko in košarko. Bil je član prve Borove košarkarske ekipe (1965). Po končanem študiju v Trstu se je vrnil v Gorico, kjer so mu pri Domu zaupali ustanovitev košarkarske sekcije. Zato ga lahko upravičeno imamo za ustanovitelja slovenske košarke na Goriškem. Bil je dolga leta odbornik SZ Dom in nato funkcionar pri ZSSDI. Plodno je tudi njegovo publicistično delo.

GORICA - Odpravili bodo problem smradu in preprečili poplave

Dolina Korna bo postala park

21.174.732 evrov. Toliko je vreden projekt, ki bo popolnoma spremenil podobo doline Korna v Gorici, kjer bodo Goričani čez nekaj let dobili lepo urejen park. Goriški občinski odbor je na zadnjem zasedanju sprejel načrt za sanacijo in izboljšanje hidravličnih razmer potoka Koren, na podlagi katerega ne bodo le zaščitili hiš pred nevarnostjo poplav in rešili problem onesnaževanja, ampak bodo območje, ki je danes zanemarjeno in sprehajalcem skoraj nedostopno, olepšali in ovrednotili.

Postopek za ureditev doline Korna je goriški občini že pred leti zaupala dežela Furlanija-Juljska krajina. Načrt predvideva ureditev struge, gradnjo odvodnega kanala, izboljšanje kanalizacijskega sistema v severnem delu mesta ter ovrednotenje doline Korna, kjer bodo betoniranim bregovom vrnil naravnejši videz, uredili pešpoti in kolesarske steze, zgradili nekaj mostičkov in obnovili kamniti most v Ulici Boschetto, ki je bil zgrajen v 18. stoletju. Park bo opremljen z informativnimi tablam, ki bodo opozarjale obiskovalce na zgodovinske zanimivosti ter na rastlinske in drevesne vrste, ki so značilne za tamkajšnji gozdiček.

Državni denar za izvedbo del je bil že zdavnaj na voljo. Prve projekte so izdelali ob koncu 90. let, načrt pa so morali v času večkrat spremeniti in ga prilagoditi novim okoliščinam, predvsem gradnji čistilne naprave v Sloveniji. Pred dvema letoma je goriški občinski odbor končno sprejel predhodni projekt, v katerem so načrtovalci - naveza podjetij

Potok Koren pri Ulici Guado v Gorici

BUMBACA

Causero, Protectno, Guaran in Naturstudio - upoštevali tudi zaključke slovensko-italijanske komisije za vodno gospodarstvo: na njenem zasedanju, ki je potekalo aprila 2012 v Trstu, je bilo namreč zagotovljeno, da bo naprava za čiščenje odpadnih voda občin Nova Gorica, Šempeter-Vrtojba in Miren-Kostanjevica kljub zamudam le zgrajena. Dela, kot poročamo v spodnjem članku, so v polnem teku in se bodo predvidoma zaključila ob konca prihodnjega leta.

Medtem bo občina Gorica objavila razpis in izbrala izvajalca, ki bo poskrbel za sanacijo Korna na italijanski strani meje; dela naj bi se začela leta 2015, trajala pa bodo približno dve leti in pol.

V okviru sanacije bodo s tehniko »mikrotuneliranja« speljali ob potoku podzemno cev, ki bo služila za odvajanje odvečne vode v primeru obilnih padavin in poplav. Strugo in obstoječe podzemne cevi bodo očistili, obnovili pa bodo tudi bregove in poskrbeli, da se odpadne vode severnega dela Gorice ne bodo več izlivala

v Koren. Ob tem bodo gozdno območje v dolini Korna - med telovadnico Valletta del Corno in Ulico Poggio - očistili, zasadili z novimi drevesi in ovrednotili. Goričani bodo tako v samem mestnem središču dobili še eno zeleno površino, kjer bodo lahko preživljali prosti čas, se sprehajali in srečevali. Neprijeten smrad, ki se

danes širi iz čezmejnega potoka, bo takrat le spomin. »Cilja načrta, ki je nastal pred mnogimi leti, sta bila predvsem rešitev problema čezmejnega onesnaževanja in poplav, po novem pa nam bo sanacija tudi omogočila, da ovrednotimo zanimivo območje, kot je dolina Korna,« pravi goriški župan Ettore Romoli. (Ale)

NOVA GORICA - Čistilna naprava nared do konca leta 2015

Brez večjih odstopanj

Na gradbišču postavljajo pomožne objekte in pripravljajo infrastrukturo, obenem potekajo dela za zemeljske objekte

Dela za izgradnjo centralne čistilne naprave za Novo Gorico, Šempeter, Vrtojbo in Miren po zadnjih informacijah potekajo brez večjih odstopanj. Projekt naj bi bil dokončan po terminskem planu, do konca leta 2015. Na gradbišču čistilne naprave pri Vrtojbi postavljajo pomožne objekte in pripravljajo infrastrukturo, obenem potekajo dela za zemeljske objekte. Na več koncih v omenjenih občinah potekajo dela za izgradnjo kanalizacijskih vodov in druge infrastrukture. V Novi Gorici bo do konca februarja delna zapora lokalne ceste od križišča z Erjavčevo in Prvomajsko ulico, v bližini mejnega prehoda. Tam namreč gradijo kanalizacijsko omrežje.

Na čistilno napravo nestrpno čakajo tako na slovenski strani meje kot tudi na italijanski. Na območju mesta Nova Gorica, Solkana in Kromberka je namreč delno vzpostavljen mešan kanalizacijski sistem, ki odvaja odpadne vode

nekontrolirano v okolje. Novogoriške odplake, ki se tik pred mejo z Italijo stekajo v Koren, naprej pa v Sočo in morje, so tako že dolgoletni kamen spotike v slovensko-italijanskih odnosih. Nova Gorica je zadnje mesto v Sloveniji, ki nima urejenega čiščenja komunalnih voda, odplake se, kot rečeno, samo nekoliko mehansko očiščene zlivajo v Koren in to tik pred mejo s sosednjo Gorico.

V okviru projekta »Odvajanje in čiščenje odpadne vode v porečju Soče«, ki ga skupaj izvajajo občine Nova Gorica, Šempeter-Vrtojba in Miren-Kostanjevica, bo zgrajena centralna čistilna naprava s kapaciteto 50.500 populacijskih enot, kanalizacijsko omrežje s pripadajočimi objekti v skupni dolžini 18,739 kilometrov v vseh treh omenjenih občinah. Po zaključku projekta bo dosežena predpisana 95-odstotna priključitev na javno kanalizacijo in na čistilno napravo. (km)

Dela pri Vrtojbi

Obnovili bodo tudi most iz 18. stoletja

BUMBACA

GORICA - Šotorišče se prazni, problem ostaja

Brez strehe 60 beguncev

Odbornica Ilaria Cecot išče pomoč županov: »Prebežnike je treba bolje razmestiti po teritoriju«

Šotorišče za prebežnike v Ulici Brass v Gorici, ki ga je pred nekaj tedni dala urediti goriška pokrajina, se postopoma prazni. Včeraj je v šotorih na športnem igrišču nasproti nekdanje gluhonemnice ostalo samo še enajst afganistanskih državljanov, ki jih bodo v kratkem - morda že danes ali jutri - odpeljali drugam. »Že pred postavitvijo šotorov smo pojasnili, da bo tabor v Ulici Brass le začasna rešitev. O tem ni bilo najmanjšega dvoma. Ko bodo odpeljali še zadnje begunce, bomo šotorišče zaprli, problem pa žal ne bo rešen,« pravi goriška pokrajinska Ilaria Cecot, po kateri je v Gorico v zadnjih tednih prislo na desetine novih pro-

silcev za azil, ki nimajo strehe nad glavo, saj so center CARA v Gradišču, hotel Internazionale in stavbe, ki jih upravlja Karitas, že nabito polni. »Pri Soči oz. goriškem sejemskem razstavišču jih spi vsaj 38, po podatkih kvesture pa naj bi v Gorici bilo že okrog 60 prosilcev za azil, ki nimajo zagotovljenega prenočišča,« pojasnjuje Cecotova.

Odbornica je zato včeraj sklicala sestanek, na katerega je povabila predstavnike vseh občinskih uprav na Goriškem. Odziv je bil skromen, saj so se srečanja udeležili le župani občin Krmin, Zagraj, Romans, Koprivno, Medea in Turjak, goriško občino pa je zastopal poveljnik mestnih redarjev.

»Problem prebežnikov je treba začeti reševati drugače. Če tega ne storijo institucije, ki so za to pristojne, se ne pomeni, da moramo mi ostati križem rok. Preprečiti je treba, da pride do izzrednih situacij, kot se je zgodilo konec avgusta,« pravi Cecotova in nadaljuje: »Zato smo sestavili osnutek protokola, na podlagi katerega bi občine združile moči in sodelovale pri reševanju tega vprašanja. Prebežnike bi bilo treba bolje in programirano razmestiti po teritoriju pokrajine. Prefekturi bi denimo lahko predlagali uvedbo konvencij s posameznimi občinami, ki bi bile pripravljene sprejeti nekaj prosilcev za azil,« pravi Ce-

Delovnega srečanja na pokrajini so se udeležili le redki župani

BUMBACA

cotova, ki bo osnutek protokola poslala vsem občinam v upanju, da se bo razprava nadaljevala in da bo ob koncu dokument soglasno sprejet.

Danes se bo odbornica srečala z goriškim prefektom Vittorioom Zappalortom. Tema sestanka bo predvsem problem uslužbencev centra za pro-

silce azila CARA v Gradišču, ki so že pet mesecev brez plače in še niso prejeli denarja iz dopolnilne blagajne. »Problem plač bo glavna tema pogovora, upam pa, da se bova lahko lotila tudi drugih vprašanj, ki so povezana s problemom prebežnikov na Soči,« napoveduje Ilaria Cecot.

KRMIN - Na deželni cesti

Štirje ranjeni, avta uničena

Štiri ranjene osebe, med katerimi je tudi dveletni otročič, in dva uničena avtomobila. To je obračun prometne nesreče, ki se je pripetila včeraj dopoldne v Krminu in v kateri je bila najhujše poškodovana 73-letna voznica iz Romansa. Žensko so odpeljali v bolnišnico na Katinari, kjer so jo sprejeli na zdravljenje. Njeno zdravstveno stanje je resno, po včeraj razpoložljivih informacijah pa ženska ni v smrtni nevarnosti.

Nesreča se je zgodila okrog 10. ure na deželni cesti št. 305, nedaleč od mosta nad reko Idrijo. 73-letna P.L.B. iz Romansa se je s svojim avtomobilom znamke Renault twingo peljala proti Villanovi, v nasprotni smeri pa je vozil 34-letni Senegalec I.T., ki je sedel za volanom avtomobila Peugeot 3800. V avtu sta bila tudi njegova žena, 31-letna A.B., in njun dveletni sinček. Družina živi v Pradamanu.

Prometna policija še ni pojasnila okoliščin nesreče, lahko pa ugibamo, da je eden izmed dveh voznikov v trenutku nepazljivosti (ali zaradi nenadne slabosti) zapeljal na nasprotni voznik pas. Drugi se mu je poskušal izogniti, a zaman: trčenje je bilo silovito, kakor pričča tudi prednji del obeh avtomobilov, ki je bil v nezgodi popolnoma uničen.

Reševalce so poklicali mimoidoči. Na kraj nesreče so takoj prišli služba 118 z rešilnim vozilom in prometni policisti iz Gorice. V bližini je pristal rešilni helikopter, ki je 73-letno žensko odpeljal v bolnišnico na Katinari. Dobil je zelo hude telesne poškodbe, kljub temu naj ne

bi tvegala življenja. Resne poškodbe je dobila tudi 31-letna državljanka Senegala A.B., ki so jo z rešilnim vozilom odpeljali v videmsko bolnišnico, njenega moža in sinčka, ki nista bila hujše ranjena, doživela pa sta šok, so odpeljali na pregled v goriško splošno bolnišnico.

V avtomobilu Renault twingo je 73-letna ponesrečenka prevažala tudi svojega psa. Mešanec ni bil poškodovan, bil pa je zelo prestrašen. Ker so njegovo lastnico odpeljali v bolnišnico, so policisti žival začasno zaupali službi, ki skrbi za zapuščene in potepuške pse. (Ale)

Avtomobila so odpeljali z avtovleko

BUMBACA

NOVA GORICA Okno popustilo, 25-letni delavec padel s strehe

V zasebnem podjetju iz širše okolice Nove Gorice se je pri delovni nesreči včeraj hujše poškodoval 25-letni delavec, državljani BiH. Po sedanjih ugotovitvah je opravljal dela na strehi objekta, ko pa je stopil na okno, je to popustilo pod njegovo težo. Delavec je padel približno petnajst metrov v globino na betonska tla in pri tem utrpel hude telesne poškodbe.

Novogoriška policija je bila o delovni nesreči v naselju Lokovec obveščena včeraj nekaj čez 9. uro. Na kraju so bili poleg policistov tudi reševalci Zdravstvenega doma, ki so poškodovanemu nudili zdravniško pomoč. Pozneje so delavca s helikopterjem odpeljali na zdravljenje v ljubljanski klinični center. Okoliščine delovne nesreče policisti še preiskujejo in bodo na podlagi zbranih obvestil in ugotovljenih dejstev ustrezno ukrepali. (km)

GORICA-SOVODNJE - Nesreča

Trije v avtomobilih, le eden v bolnišnici

Na državni cesti št. 55 med goriško in sovođensko občino se je v nedeljo zvečer zgodila prometna nesreča, zaradi katere je bil promet dlje časa oviran. V bližini vojašnice goriške finančne straže sta silovito trčila avtomobila tipa VW golf in Mercedes c200, na katerih je nastala večja materialna škoda. V avtomobilih so sedele tri osebe, le eno pa so zaradi lažjih poškodb odpeljali na urgenco goriške bolnišnice.

Nesreča se je zgodila okrog 19.15. 52-letni F.C. iz sovođenske občine je se-

del za volanom avtomobila VW golf, v drugem avtomobilu pa se je ob vozniku - 66-letnem B.Z. iz Sovodenj - peljala še njegova žena T.D. Oba voznika sta vozila proti Mirnu, v še nepojasnjenih okoliščinah pa sta nekaj metrov pred vojašnico finančne straže silovito trčila. 52-letnega F.C. je rešilna služba 118 odpeljala na pregled v bolnišnico, B.Z. in T.D. pa se nista poškodovala. Zaradi nesreče je bil promet dlje časa oviran, na prizorišču je ob rešilni službi prišla tudi goriška prometna policija.

TRŽIČ - A2A Izsledke preučuje tudi CRO

Dežela FJK pozorno spremlja problematiko termoelektrarne družbe A2A pri Trziču. V minulih dneh se je deželna odbornica Sara Vito v Trstu sestala s predsednikom goriške pokrajine Enricom Gherghetto in trziško županjo Silvio Altran. Predmet pogovora so bili izsledki, ki jih je pokrajinska komisija izvedencev oblikovala po enoletnem delu z namenom presmeritve centrale od sedanje tehnologije na okoljsko bolj sprejemljivo.

»Raziskavo bo podrobno preučil observatorij za okolje in zdravje, ki ga je dežela ustanovila marca letos in predstavlja pomembno novost. Njegova naloga je povezati podatke, ki zadevajo zdravje in okolje, na podlagi česar bo mogoče določiti prioritete in učinkovitejše posegati,« je po srečanju izjavila Sara Vito. Omenjeni observatorij deluje v sklopu deželne okoljske agencije ARPA, sodeluje pa z Univerzo v Vidmu, zdravstvenimi ustanovami, deželno centralno direkcijo za zdravje in onkološkim centrom CRO v Avianu.

»Observatorij, ki mu je bilo naročeno, naj opravi epidemiološke analize med prebivalstvom območja v Trziču, kjer stoji centrala, zlasti, kar zadeva težke kovine, bo natančno preučil izsledke strokovne komisije, ki se je s termoelektrarno ukvarjala po naročilu goriške pokrajine,« je zagotovila odbornica in napovedala, da bo ugotovitve o zdravstvenem stanju prebivalcev zaobjela študija, ki pravkar poteka pri observatoriju in bo zaključena v prihodnjem letu.

GORICA - Nesreče pri delu Krivulja spet rahlo navzgor

Občinstvo na sedežu fundacije

BUMBACA

V Italiji se je število nesreč pri delu v minulem letu znižalo za 7,8 odstotka. V primerjavi z letom 2012, ko je bilo v državi prijavljenih okrog 657.000 nesreč, so lani zabeležili 52.000 vrstnih nezgod manj. Do upada nesreč je lani prišlo tudi v deželi FJK, izjema pa je goriška pokrajina, kjer se je krivulja ponovno obrnila rahlo navzgor; čeprav ostaja krepko pod pragom 3000 nesreč iz leta 2010. Leta 2012 so na Goriškem registrirali 2.352 nesreč na delovnem mestu, leta 2013 pa 2.385. Po drugi strani je upadlo število smrtnih nesreč (lani ena, predlanskim tri), kot drugod v deželi pa se je povišalo število ljudi, ki so zboleli za poklicnimi boleznimi. Te in druge podatke so v nedeljo predstavili na sedežu Fundacije Goriške hranilnice v Gosposki ulici v Gorici, kjer je goriška zveza delovnih invalidov ANMIL obeležila 64. dan žrtev nesreč na delovnem mestu. Dogodek je potekal pod pokroviteljstvom občin Gorica in Trzič. Fundacije Goriške hranilnice, pokrajine Gorica in deželne zveze ANMIL, med udeleženci pa so bili trziška županja Silvia Altran, goriška občinska odbornica Silvana Romano in pokrajinska odbornica Ilaria Cecot. Beseda je tekla o raznih problematikah, kot so odškodnine za delavce, ki so bili žrtev nesreč, in ponovna zaposlitev delovnih invalidov, v središču pozornosti pa je bila tudi trziška ladjedelnica. Goriški predsednik ANMIL Marino Tusset je opozoril, da so podatki o upadu števila nesreč na deželni in državni ravni lahko zavajajoči, saj bi lahko bili povezani bolj z gospodarsko krizo in delom na črno kot pa z izboljšanjem varnostnih razmer.

ŠEMPETER - Slovenski električni avtomobil

Pečjakov rekord

Z eno samo polnitvijo premagal 726 kilometrov med Bledom in Dubrovnikom

Slovenski inovator in konstruktor električnih vozil Andrej Pečjak; Metron 7 poganja 50-kilovadni motor, ki ga je razvilo šempetersko podjetje Letrika

FOTO K.M.

Električni avtomobil slovenskega inovatorja Andreja Pečjaka je minuli konec tedna brez vmesnega polnjenja premagal 726 kilometrov med Bledom in Dubrovnikom. Gre za svetovni rekord v normalnih pogojih vožnje - ta naj bi doslej znašal manj kot 600 kilometrov. »Nihče na svetu ni v normalnih prometnih razmerah opravil take poti,« je dejal Pečjak.

Podobni preizkusi po navadi potekajo na testnih poligonih, ki ne dajejo realne slike o sposobnostih vozila. Pečjak pa je pot prevozil po jadranski magistrali, s povprečno hitrostjo okoli 65 kilometrov na uro. Ob tem je poudaril, da niso vozili tako, da bi ovirali promet in varčevali z električno energijo. Kot pravi Pečjak, je namen projekta postaviti nov izziv za avtomobilske proizvajalce. »Da temu sledijo in naredijo neki avto, ki je električen, ki bo imel malo več dometa, kot ga imajo sedaj,« je pojasnil. Razdaljo je pre-

magal z vozilom Metron 7 - gre za predelano, bolj aerodinamično Mazdo 5 s 50-kilovadnim motorjem šempeterskega podjetja Letrika, ki se ponaša s kar 94-odstotnim izkoristkom.

Pečjak uspeh pripisuje kombinaciji zelo učinkovitega motorja, lahke baterije in aerodinamiki vozila. »Med drugim je en del skrivnosti tudi v tem, da uporabljamo menjalnik, medtem ko ga drugi ne,« je poudaril in dodal, da so že nekajkrat poskušali dokazati, da menjalnik ni izguba na električnih avtomobilih, kot trdijo nekateri, ampak v bistvu prednost.

Avtomobil so razvili na inštitutu za električna vozila Metron, za katerim stoji le petčlanska ekipa. Pečjak z avtomobilom zaenkrat še nima konkretnih načrtov, so pa v inštitutu pripravljene na sodelovanje z morebitnimi partnerji. V primeru množične izdelave bi se cena vozila Metron 7 lahko gibala okoli 50.000 evrov.

ŠTEVERJAN - V organizaciji Slovenskega planinskega društva

Kostanj in dobra volja

Tradicionalna »kostanjada« v organizaciji Slovenskega planinskega društva Gorica (SPDG) je običajno uvod v jesensko obdobje, družabnost, ki je potekala v nedeljo, pa je zaznamovalo pravo poletno vreme, ki je na Štekarjevo domačijo na Valerišču privabilo lepo število ljudi, zlasti seveda prijatelje in člane SPDG.

Pred običajnim druženjem ob kostanju, rebuli in palačinkah je planinsko društvo priredilo izlet z gorskimi kolesi, pri katerem je sodelovalo okrog trideset kolesarjev; med njimi je bilo tudi nekaj članov goriške sekcije planinskega društva CAI in delegacija prijateljev iz Avstrije. Vzporedno je potekal še pohod, ki se ga je udeležilo kar osemdeset pohodnikov z

lepim odstotkom mladih planincev. Za osnovnošolce so med izletom organizirali posebno nagradno igro, s pomočjo katere so spoznavali naravne znamenitosti in floro, ki so jo srečevali po poti.

Na Štekarjevi domačiji je nato vse udeležence pričakala »paštašuta«, ki so jo pripravili društveni odborniki, družini pa so postregli tudi z odličnimi palačinkami, ki so jih »v živo« pekle odbornice Tatjana, Danja in Sara, ter seveda s kostanjem. Kot se spodobi, so ob jedeh točili novo in staro vino. K veselemu razpoloženju je prispevala tudi glasbena spremljava, za katero je poskrbel Mihael Lavrenčič. Tudi letos je prijetno druženje trajalo do poznih večernih ur. (av)

Najmlajši udeleženci »kostanjade«, kolesarji, kostanj in palačinke

FOTO L. PRINČIČ

SPDG NAPOVEDUJE

Znova na Kekčevo pot

Nedeljski pohod v okviru »kostanjade« je bil nekakšen začetek novega ciklusa Kekčevih poti oz. pohodov za najmlajše, ki jih bo SPDG po krajšem premoru priredil v prihodnjem letu. Družabnost na Valerišču je bila nato odlična priložnost za predstavitev programa izletov, med katerimi je tudi niz nezapornih pohodov, ki so posebej namenjeni otrokom. Te bo vodila društvena odbornica Fanika Klanjšček, potekali pa bodo v pomladnem času in septembra. V nedeljo, 8. marca, bo izlet na vrh Malega Golaka (1495 metrov), 12. aprila tura Slap Kozjak-Tolminska Korita, pred poletnim premorom bo 10. maja izlet Sveta Trojica-Krpanova dežela, 13. septembra pa se bodo odpravili na Volnik (546 metrov). (av)

GORICA - Abonmajška sezona v centru Lojze Bratuž

Z »Vžigalnikom« se je začel gledališki Vrtiljak za otroke

V dvorano Kulturnega centra Lojze Bratuž se je včeraj ob 9.30 in s ponovitvijo ob 10.45 vrnil Goriški vrtiljak - gledališka abonmajška sezona za otroke, ki obiskujejo slovenske vrtnice in osnovne šole. Gre že za osemnajsto sezono v organizaciji centra Bratuž.

Na včerajšnji, prvi predstavi iz abonmaja Veliki polžek, ki je namenjen otrokom od drugega do petega razreda, so si učenci ogledali igro »Vžigalnik« Hansa Christiana Andersena v izvedbi Lutkovnega gledališča iz Ljubljane. Med šolskim letom bodo za otroke vrtcev in osnovnih šol uprizorili še predstave »Roka« (Maja in Miha Nemeč), »Juri Muri v Afriki« (Tone Pavček) in »Rdeča kapica za znoret« (Miha Brajnik, Gorazd Žilavc).

Lutke in publika včeraj v centru Bratuž

BUMBACA

GORICA - Na gradu »Oživljajo« srednji vek

Niz pobud združenja Nuovo Lavoro

Združenje Nuovo Lavoro, ki ima sedež v Raštelu, se že od svoje ustanovitve zavzema za oživetje goriškega mestnega središča. To svoje poslanstvo bo nadaljevalo tudi v prihodnjih mesecih, ko bo na goriškem gradu priredilo niz dogodkov, s pomočjo katerih želi prispevati k poznavanju goriške zgodovine in privabiti v grajsko naselje čim več obiskovalcev. Pobudo »Gorizia al declinar dell'Evo Medio« (Gorica ob zatonu srednjega veka) so v soboto predstavili v grofovi dvorani na gradu. O programu sta spregovorila predsednik združenja Nuovo lavoro Francesco Mastroianni in Marialuisa Cecere, v imenu goriške občine in Fundacije Goriške hranilnice, ki pobude podpirata, pa sta pozdravila župan Ettore Romoli in predsednik Gianluigi Chiozza.

Prvi dogodek bo potekal že prihodnjo nedeljo, 19. oktobra. V grofovi dvorani bo ob 11. uri srečanje s profesorjem Angelom Floramom, ki bo predaval o duhovnosti in vernosti v času srednjega veka, ob 17. uri pa bodo predstavili knjigo »Opusculum de saporibus« avtorice Marialuise Cecere. Predstavitve se bodo udeležili profesorji Euro Ponte, Alberto Vidon in Fabio Cavalli, ob zaključku bo potekala pokušnja vin.

Drugi dogodek, ki ga prireja združenje Nuovo Lavoro, bo na vrsti spomladi. Dne 26. aprila bodo v Raštelu in v grajskem naselju priredili likovni ex tempore in pesniško srečanje, predavanje o življenju graščakov s profesorico Giado Agazzi, voden ogled razstave antičnih glasbil v spremstvu Giuseppeja Paola Cecereja in koncert gregorijanskega korala, ki bo potekal v cerkvi sv. Ignacija na Travniku. Predvsem mladini pa bo posvečena pobuda, ki bo potekala 7. junija: v dopoldanskem času bodo organizirali lov na zaklad, v okviru katerega bodo udeleženci odkrivali sledi srednjega veka v grajskem naselju. Istega dne bodo potekali tudi delavnica tkanja, tržnica v Raštelu in sprevod v srednjeveških kostumih. Popoldne bodo na vrsti predavanje o zadnjem goriškem grofu Leonardu, gledališka igra in pokušnja jedi, pripravljenih po srednjeveških receptih.

Zadnji dogodek načrtujejo 6. septembra prihodnjega leta. Priredili bodo posvet o zdravniku Pietru Andrei Mattioliju, ki je v 16. stoletju obiskal Gorico (po njem je poimenovana tudi ulica v mestnem središču), za zaključek pa bodo pripravili gledališko igro. (Ale)

Udeleženci novinarske lekcije na osnovni šoli Frana Erjavca v Štandrežu

Primorski dnevnik vsak dan roma na slovenske šole vseh stopenj, želja nas, ki ga s svojim delom sooblikujemo, pa je, da bi po njem segali tudi najmlajši, zato da bi pod mentorstvom učiteljic odkrivali svojo okolico in svet ter da bi se že od mladih nog navezovali na dnevnik. V veliko veselje nam je zato bilo sporočilo, ki so nam ga poslali učenci 3.A in 3.B razreda na osnovni šoli Frana Erjavca v Štandrežu: »Učenci 3. razreda šole Frana Erjavca večkrat z zanimanjem listamo po Primorskem dnevniku, radi prebiramo kakšne novice in se priložitno še sami oglašamo. Pred kratkim nam je o novinarskem poklicu spregovoril prijazen Danjel Radetič. Dogodek smo "zapečatili" s fotografijo.« In še voščilo: »Želimo vam veliko časninarskih užitev in uspehov.« Prisrčna hvala!

GLEDALIŠČE KOPER - Začetek sezone 2014-2015

Izseki iz življenja v dvoje kot zaživijo v angleškem pubu

Za mali oder so pripravili uprizoritev *Dva angleškega dramatika Jima Cartwrighta*

Dva, pravzaprav v dvoje. Drama živčnega angleškega avtorja Jima Cartwrighta *Dva* govori o parih, ki se s težavo ali rutinsko utečeno prebijajo skozi življenje v severno angleškem mestecu. In tam je pub, ki je tudi nekakšen socialni center, saj se vanj steka krajeno dogajanje. To je kraj srečevanja, možnosti navezovanja stikov z drugimi ali pa vsaj bežnega klepeta, začasno zatočišče pred vsakodnevnimi težavami ... Upravlja ga par, mož in žena, ki sta par postala prav s »posredovanjem« puba. In Gostilničar in Gostilničarka sta tudi nosilna, ali bolje povezovalna lika odrskega dogajanja. Naslov *Dva* namiguje tudi na dejstvo, da v dramati stopata samo dva igralca, pa čeprav je zarisanih veliko več likov. Tako je izrecno predvidel Jim Cartwright, ki je dramo *Dva* – kot svoje tretje gledališko delo – napisal leta 1989. Premierno so uprizoritev z znanima interpretoma odigrali v avtorjevem rojstnem mestu Bolton, kamor je avtor dramo tudi postavil. Precej zvesto po originalu so dramo za dva pripravili v Gledališču Koper, ki s to predstavo na malem odru tudi začelja sezono 2014-2015.

Na slovenskih odrih je bila iz precej obsežnega in z nagradami potrjenega opusa Jima Cartwrighta zaenkrat odigrana samo na intimnih človeških doživljanjih zastavljena drama *Dva*. Avtor je namreč zaslovel z deli, ki so načelnjati socialne in politične teme, značilne za Veliko Britanijo za časa Margaret Thatcher. V prevodu Srečka Fišerja je delo dramaturško obdelal Blaž Rejec, režiral pa Luka Martin Škof. Dogajanje je, kot rečeno, postavljeno v

pub, v katerem mož in žena, ki se sicer med seboj besedno obdelujeta, dan na dan prijazno strežeta gostom. Z zvestimi strankami tudi rada poklepetata, predvsem ona, ko se naval poleže. Pogovarjata se z navideznimi ljudmi, saj sta na odru sama, kot je navidezna tudi pijacha, ki jo strežeta. Zelo resnične in doživete pa so zgodbe, ki jo posamezniki pripovedujejo. Tako ostarela ženska z bolnim možem prihaja sama v pub, da za kratek čas odmisli svoje domače življenje in se zasanja. Ostareli možki pa se z vrčkom piva v roki spo-

minja svoje umrle žene in rad v mislih ostaja z njo. Mlajši pari, prikazani v dramati, so morda še bolj kruto potopljeni v stvarnost: ekonomsko boljše situiran par srednjih let je snobovsko klišejski; neporočen par, ki se nekako na odru zaroči, sestavljata malce naivna mladenka, ki si zelo želi življenja v dvoje, in ostareli šarmer brez denarja; najbolj tragičen par sestavljata nasilen mož in njegova noseča žena, ki se mu ne zna upreti. Neodločena je tudi večna ljubica, ki svojega moškega deli z drugo, njegovo zakonito soprogo, elegantno oblečena

sledi paru v pub, vendar ne stori ničesar. In potem je tu še fantek, ki med pivci išče svojega očeta. Prav fantek, ki najde svojega očija, sproži čustveno trd obračun v paru za točilnim pultom. Dan opisanega dogajanja v pubu je namreč tudi sedma obletnica smrti njunega sinka, umrlega v prometni nesreči, v kateri je bila hudo poškodovana tudi mati-voznica. Končno v sebi najdeta moč, da izpovesta svojo žalost, kar jima da možnost, da manj odtujeno nadaljujeta svoje skupno življenje. Avtorjev credo, da je treba prebiti pasivnost in odtujenost, najbolj izrazito pride do izraza v sklepnem prizoru, ko par po še enem napornem delovnem dnevu zapira lokal, vendar odpira pot drugačnemu, manj zagrenjenemu in bolečemu sožitju.

Kot že rečeno, se je odčitava avtorjev koprski postavitev dokaj zvesto držala izvirnika. V ženskih likih nastopa Mojca Fatur, v moških pa Vojko Belšak. Uprizoritev, pri kateri so sodelovali še Mirko Vuksanović (avtor glasbe), Nac Žuber (scenograf), Jaka Varmuš (oblikovalec svetlobe), Leo Kulaš (kostumograf) in Irena Androjna Mencinger (lektorica), učinkuje umirjeno, včasih malce enolično, predvsem zaključek ni prežet z emocionalnim nabojem. Zanimiva je odločitev, da v vseh vlogah nastopata samo dva igralca, kar je zanj naporno, gledalcem pa nudi možnost zavedanja nenehnega prehajanja stvarnosti v odrsko iluzijo in obratno. Otvoritvena predstava koprškega gledališča doživlja več premier, vsekakor pa je v mali dvorani v tem mesecu večkrat na sporedu. (bip)

GLEDALIŠČE - Kranj Objavili razpis za nagrado Slavka Gruma

Prešernovo gledališče Kranj je kot organizator 45. tedna slovenske drame objavilo razpis za nagrado Slavka Gruma 2015 in razpis za nagrado za mladega dramatika 2015. Vodstva gledališč in strokovno javnost pa poziva, da predlagajo kandidate za Grün-Filipičevo priznanje za dosežke v slovenski dramaturgiji.

Za nagrado Slavka Gruma tekmujejo slovenska dramska besedila, predložena strokovni žiriji v letu 2014, in besedila, nominirana na 44. tednu slovenske drame. Za nagrado za mladega dramatika konkurirajo nova slovenska dramska besedila avtorjev, starih do 30 let, so sporočili iz gledališča.

Kot določajo razpisni pogoji, mora biti dramsko besedilo namenjeno gledališki uprizoritvi za odraslo občinstvo, avtor, ki konkurira za nagrado za mladega dramatika, pa istočasno z istim besedilom ne more sodelovati na razpisu za nagrado Slavka Gruma. Rok za oddajo dramskih besedil za omenjeni nagradi je 30. november.

Do istega datuma zbirajo tudi prijave za Grün-Filipičevo priznanje za dosežke v slovenski dramaturgiji. Vodstva gledališč in strokovna javnost lahko za priznanje, ki bo podeljeno v okviru 45. tedna slovenske drame, predlagajo dramaturge ali dramaturško ekipo, ki se je v zadnjih dveh letih izkazala s posebnimi dosežki na tem področju, so še sporočili iz gledališča.

Na letošnjem Tednu slovenske drame je Grumovo nagrado za najboljšo novo dramsko besedilo prejel Vinko Möderndorfer za dramsko besedilo *Evropa*, nagrado za mladega dramatika pa Tjaša Misljaj za dramsko besedilo *Panj*. (STA)

LJUBLJANA - MGL Švejk kot simbol vsega človeškega

V Mestnem gledališču ljubljanskem (MGL) so v koprodukciji z Gledališčem Koper na oder postavili komedijo irskega dramatika Colina Teevana *Švejk* po romanu Jaroslava Haška. Režijo prve slovenske uprizoritve je prevzel Jaka Ivanc. Kot je dejal na včerajšnji novinarski konferenci, uprizoritev sledi temu, da je življenje velika radost.

Kot je uvodoma spomnila direktorica in umetniška vodja MGL Barbara Hieng Samobor, so si v MGL v letu, ko mineva 100 let od pričetka 1. svetovne vojne, zadali nalogo pogledati na 20. stoletje, vendar ne na tako "moški način", ampak predvsem na fenomene in ljudi, ki so ga zaznamovali. Haškov roman *Prigode dobrega vojaka Švejka* v svetovni vojni po njenih besedah "zapopade vse, kar bi človek o tem stoletju hotel povedati". Kot je dejala, je že prerasel v metaforo, Švejk pa je postal predstavnik vseh nedolžnih ljudi, ki so vstopili v prvo ali drugo vojno.

Režiser je izpostavil, da danes o Švejku že vsi nekaj vemo, tudi roman je tako napisan, da ga ni treba brati od začetka do konca, taka oblika pa je za dramaturgijo zelo zahtevna. Poleg tega Švejk od začetka do konca ves čas ostaja isti, konstanta je pravzaprav tisto, kar je zanj najbolj imanentno.

Premiera predstave bo jutri ob 20. uri na velikem odru MGL.

BENETKE - 58. Mednarodni festival sodobne glasbe

Na Bienalu opera o priseljevanju

Gre za delo albanskega skladatelja Admirja Shkurtaja, ki je uglasbil libreto Alessandra Leograndeja po reportažnem romanu *Brodolom*

S plovbo med specifičnimi projekti in kompilacijskimi koncerti je 58. Mednarodni festival sodobne glasbe v Benetkah prispel do konca s precejšnjim zadovoljstvom tudi na področju obiska; kljub temu, da so se koncerti zredčili in da so imeli enodnevni obiskovalci večkrat na voljo le en dogodek na dan, je Bienale ohranil jedro mednarodne publike. Zadnji konec tedna so se zvrstili nastop simfoničnega orkestra de Euskadi s prikazom sodobnega obraza baskovske narodne kulture, matineja v gledališču La Fenice z izvedbami Daria Savrona in Francesca Prodeja, v soboto še priznani Ensemble Intercontemporain, stalni gost Bienala, ki je ob precej neprodorni noviteti Amirja Shpilmana zaigral še vrsto med seboj zelo različnih skladb iz zadnjega desetletja (ironični duet za violončelo in kontrabas Ondreja Adameka, barvito impresijo Denysa Boulianeja, skladbo v prostoru Daja Fujikure) in klasično mojstrovino 20. stoletja kot je komorni koncert Gyorgyja Ligetija.

Glasbeni Bienale, ki se je odvijal v znamenju koncepta »meje«, se je moral poleg teh idealnih potovanj med izrazi skladateljev različnih narodnosti, obvezno soočiti tudi s temo priseljevanja. Zato je umetniški vodja Ivan Fedele naročil novo opero na to temo albanskemu skladatelju Admirju Shkurtaju, ki je uglasbil libreto Alessandra Leograndeja po reportažnem romanu *Brodolom* (2011). Zgodba ni sicer vezana na migracije zadnjih let, saj pripoveduje o bro-

dolomu albanskega čolna Katër i Radës marca leta 1997. Nastala je štiridesetminutna, skrbno dodelana opera, v kateri so vsi ustvarjalci našli skupno, koherentno govorico. V osrčju uglasbitve je glas, ki izhaja iz govorjene besede, ko posnema z besedami in zlogi nemir albanskega ljudstva pred odhodom sredi politično napete situacije, telegrafске komunikacije italijanskih vojakov, ki zasledijo prihod čolna, krik žrtev. Zvočno barvito osnovo uglasbitve pomenljivo dopolnjuje ljudska nota moškega vokalnega kvinteta Violinat e Lapardhase, ki se v sodobnem glasbenem kontekstu pojavlja s svojo brezčasno, narodno za-

znamovano oznako. Integracija glasov in glasbil je totalna, saj je instrumentalna skupina delovala kot podpora zboru človeških glasov z zanimivimi kombinacijami naravnega in umetnega, elektrone in lesenih cevi. Nadpovprečno tesna je tudi povezava glasbe z režijo Salvatoreja Tramacereja: scenski elementi so se na svoj način vključili v glasbeno pripoved, s cviljenjem kovinaste in lesene strukture simboličnega čolna, na koncu tudi s sugestivnim dodatkom k finalu a cappella, ko se na poti nazaj v tišino oglasi kapljanje vode iz visečih, mokrih oblek, ki simbolizirajo trupla brodolomcev. Instrumentalno skupino je

vodil Pasquale Corrado. Ker gre pretežno za tragedijo žensk in otrok, je pevska zasedba pretežno ženska in solistke so se odrezale s solidnim obvladanjem pevske tehnike, predvsem v prehajanju iz ritmično in uglašeno recitirane besede v petje in krik. Avtor je črpal mnoge elemente raznoliškega obravnavanja pevske snovi iz albanskega ljudskega zaklada, kot je po uspešni praznovdvi opere dokazal krajši nastop moške skupine Violinat e Lapardhase, ki je ponudila prikaz artikulirane tradicije z zanimivo paleto specifičnih vokalnih razorov in polifonskih zakonitosti.

ROP

Prizor iz opere albanskega skladatelja Admirja Shkurtaja

ZDRAVJE - Nekaj informacij in praktičnih nasvetov

Kako naj se zaščitimo pred epidemijo ebole

Center za nadzor nalezljivih boleznih opozarja, naj zdravstveni delavci nosijo dolga oblačila, rokavice in zaščito za obraz, da bi odpravili stik s telesnimi tekočinami bolnikov in s potencialno okuženimi površinami, vključno z oblačili in posteljnino

ANSA

TRST - Ameriški bolnik, ki se je okužil z ebolo, je umrl. Bil je prvi, ki so mu diagnosticirali bolezen izven Afrike, in čeprav je Center za nadzor in preprečevanje boleznih (CDC) skušal pomiriti prebivalstvo z nizko stopnjo tveganja okužbe v Združenih državah Amerike, dvom, ali se je vse izteklo popolnoma pravilno, ostaja. Screening za tiste, ki prihajajo iz Zahodne Afrike, je videti nezanesljiv, tako da se je ameriška vlada odločila, da bo letalskim potnikom, ki prihajajo v ZDA iz Liberije, Gvineje in Sierre Leone začela meriti telesno temperaturo. Postopek bo potekal na petih letališčih, kamor prispe 94 odstotkov vseh potnikov v ZDA iz omenjenih držav. Direktor Centra za nadzor nad boleznimi in preventivo (CDC) Thomas Frieden je dejal, da bodo temperaturo merili z napravami, ki lahko to opravijo brez telesnega stika z osebo.

Toda mimo ameriškega primera je še bolj zaskrbljujoča prva okužba, ki se je zgodila izven Afrike. To je primer španske bolniške sestre, ki je v svoji državi pomagala pacientu z ebolo (ta se je komaj vrnil iz Sierre Leone). Očitno se je okužila, ko se je dotaknila svojega obraza z rokavicami, ki jih je poprej uporabljala z bolnikom.

Bolezen ebolavirusa (EVD) ali hemoragična mrzlica ebola je bolezen ljudi, ki jo povzroča ebolavirus. Simptomi se običajno pojavijo dva dni do tri tedne po okužbi z virusom in so vročina, boleče grlo, bolečine v mišicah in glavoboli. Običajno sledijo slabost, bruhanje in driska, skupaj z zmanjšanim delovanjem jeter in ledvic. Na tej točki se pri nekaterih osebah začnejo težave s krvavenjem. Do okužbe z virusom lahko pride pri stiku s krvjo ali telesnimi tekočinami.

Za določitev diagnoze se običajno najprej izloči druge bolezni s podobnimi simptomi, kot so malarija, kolera in druge virusne hemoragične mrzlice. Diagnozo potrdijo s testom vzorcev krvi za ugotavljanje prisotnosti virusnih protiteles, virusne RNA ali samega virusa. V dokumentaciji raziskav preteklih izbruhov ebole niso opazili, da bi se virus prenašal po zraku. Vsi pretekli primeri okužb so se po razpoložljivih podatkih zgodili prek neposrednega stika z bolnikom, ki je že kazal simptome.

Preventivnih cepiv in zdravil za to bolezen ni, strokovnjaki Svetovne zdravstvene organizacije (WHO), Centra za nadzor nalezljivih boleznih (CDC) in mnogi drugi, vključeni v svetovno mrežo za obvladovanje tovrstnih epidemij, si prizadevajo z radikalnimi

ukrepi preprečiti njeno širjenje. Iz centra opozarjajo, naj zdravstveni delavci nosijo dolga oblačila, rokavice in zaščito za obraz, da bi odpravili stik s telesnimi tekočinami bolnikov in s potencialno okuženimi površinami, vključno z oblačili in posteljnino.

Ministrstvo za zdravje je znova spomnilo na ustrezne ukrepe upravljanja osebne varovalne opreme za delavce v zdravstvu, z okrožnico z dne 1. oktobra, v kateri beremo: "Če se izvajajo dejavnosti z visokim tveganjem za okužbo, je potrebno uporabiti dvojni par rokavic, kapo in čevlje. Rokavice, je treba zamenjati vsakič, ko sumimo, da so se poškodovale ali pretrgale. Preden si nadenemo nov par rokavic, si umijemo roke. Izogibajmo se, kolikor je to mogoče, vsem postopkom, ki povzročajo aerosol."

Kako pa se moramo obnašati v primeru, da potencialno okužen pacient pride v našo bolnico? Tudi o tem nas izučijo navodila o ravnanju z bolnikom. Ko se v bolnišnici predstavi pacient s temperaturo nad 38° C, ki je običajno ogroženo državo ali prišel v stik z ebolo v zadnjih 21 dneh (čas inkubacije virusa), bo najprej treba poskrbeti za izolacijo le-tega. Takoj si mora nadeti masko in si z alkoholnim gelom dezinficirati roke. Takoj zatem bo zdravstveno osebje poklicalo oddelek za nalezljive bolezni ter uredilo prenos pacienta (z vsemi previdnostnimi ukrepi, predvidenimi za prevoz z rešilnim avtomobilom, kot so nošenje mask in dekontaminacija vozila na koncu prevoza) v primerno strukturo. Bolniku bodo tam poskusili olajšati težave z vzdrževanjem primerne hidracije, elektrolitskega ravnotežja, nadomeščanjem izgubljenega kisika in dovajanjem kisika ter lajšanjem bolečin.

Ker ni specifičnega zdravljenja in ker velik delež bolnikov z ebolo umre, Nacionalni inštitut za javno zdravje kot edini smiseln ukrep priporoča, da se izognemo krajem, v katerih je bolezen izbruhnila. Če se pa vračamo s potovanja iz ogroženih krajev, moramo biti še tri tedne pozorni na morebitni pojav bolezenskih znakov. V primeru letih je pomembno, da zdravnika pokličemo in povemo, da smo bili na območju, kjer je v teku epidemija ebole. Pred odhodom v zdravstveno ustanovo po telefonu obvestimo osebje, da se zaposleni pred sprejemom ustrezno zaščitijo. Kljub temu, da se je ebola pred kratkim pojavila tudi v Španiji, ostajata oceni tveganja za Slovenijo in Italijo še vedno nizki.

Helena Pertot

VREME - Agencija RS za okolje

Letošnje poletje izstopalo po izredni količini padavin

LJUBLJANA - Letošnje poletje je izstopalo po nadpovprečni količini padavin, tako kot padavin pa je bilo tudi dni s padavinami povsod po Sloveniji nadpovprečno veliko, ugotavljajo na Agenciji RS za okolje. V obdobju od 15. junija do 15. septembra je bilo na primer v Julijskih in Kamniško-Savinjskih Alpah ter Karavankah okoli 30 dni brez dežja.

Na agenciji so v poročilu o padavinah med 15. junijem in 15. septembrom zapisali, da so padavine povzročale nevšečnosti in škodo ter poplave, zaradi njih pa so se sprožili tudi številni zemeljski plazovi. Po njihovih podatkih je v tem obdobju na severovzhodu in jugovzhodu Slovenije padlo več kot 400 milimetrov padavin, na severozahodu in severu države več kot 900 milimetrov, velik del države pa je prejel med 550 in 700 milimetrov padavin.

"Izmerjena višina padavin je bila po vsej Sloveniji nadpovprečna," so zapisali

SLOVENIJA - Poskusno obratovanje

Pri Razdrtem zagnali drugo vetrno elektrarno

Proizvedena energija naj bi zadostovala za potrebe 500 gospodinjstev

RAZDRTO - Pred dnevi so pri Razdrtem le začeli poskusno obratovanje druge vetrne elektrarne v Sloveniji. Vetrnica naj bi proizvajala 1,8 GWh letno, proizvedena energija pa bo zadostovala za potrebe 500 gospodinjstev. Idejni vodja Aleš Pučnik je za Slovensko tiskovno agencijo povedal, da bi brez krajanov vetrnica ostala le na papirju. Gradbeno dovoljenje za vetrno elektrarno pri Razdrtem je postojnska upravna enota izdala že konec leta 2012, a so gradnjo zaradi pritožbe ustavili. Malo vetrno elektrarno so letos spomladi nato le postavili, zdaj pa je začela tudi obratovati.

Glavni razlog za zamik začetka obratovanja je bil v tem, da vetrnica ni ustrezala vsem pogojem Elektre Primorske. Čeprav gre za malo vetrno elektrarno, so mere vseeno spoštovanja vredne: stebel je visok 55 m, premer elis pa je 44 m. Obratovna moč elektrarne je 910 kW. Izpostaviti je treba tudi okoljski vidik, saj bo z obratovanjem male vetrne elektrarne za 920 ton CO2 manj emisij na leto. Naložba je vredna 1,3 milijona evrov, Pučnik pa računa, da se bo povrnila v roku sedmih let. (ok)

PISMA UREDNIŠTVU

Sprenevedanje?

Za glavobol aspirin, za vnetje slepiča nož.

Tržaškega prvega moža, ki je izjavil ob izvolitvi leta 2011, da je po očetu Istran (kar je geografska oznaka in ne nacionalna, narodnostna ali etnična) in po materi Slovenec, sprašujem, če se mogoče ne bi lahko že enkrat za vselej izjasnil glede tega, ali slovenščino obvlada ali so njegovi roditelji, tako kot mnogi, mislili, da je slovenščina odveč.

Pa še eno vprašanje: kdo krije stroške prevajanja v evropskih institucijah, kajti tudi prevajalci v Evropskem parlamentu in komisijah so za svoje delo plačani.

Če si lahko dovolim še nasvet: denar, ki bi ga porabili za prevajanje, ki nikogar ne obogati razen izvajalca dela, bi po tržni logiki Občina lahko namenila za jezikovno usposabljanje svojih svetnikov in odbornikov. Na tak način bi občinska

li na agenciji in pojasnili, da je višina padavin v omenjenem obdobju od dolgoletnega povprečja med leti 1981 in 2010 najbolj odstopala na jugu in vzhodu države ter v Polhograjskem hribovju. Tam je padlo 1,8-krat in tudi več kot dvakrat toliko padavin kot povprečno. Najmanjše odstopanje so zabeležili na skrajnem severozahodu.

V obdobju od 15. junija do 15. septembra so bila po podatkih agencije tudi obdobja zelo intenzivnih padavin. "Dnevna višina padavin je bila mnogokrat prav visoka, nekajkrat smo izmerili najvišjo dnevno višino padavin za posamezen mesec, na postajah letališče Cerklje in Murska Sobota pa smo izmerili celo novo najvišjo dnevno višino padavin v obdobju delovanja postaj," so zapisali v poročilu.

Tako kot padavin je bilo tudi dni s padavinami v letošnjem poletju povsod po Sloveniji nadpovprečno veliko, so pojasnili na agenciji. V omenjenem obdobju je bilo na Krasu, v Primorju, Posavju in v okolici Lendave od 93 dni najmanj 40 dni s padavinami. V Julijskih in Kamniško-Savinjskih Alpah ter Karavankah je bilo do 63 deževnih dni, drugod po Sloveniji pa od 44 do 56.

"Število padavinskih dni obravnave obdobja je dolgoletno povprečje 1981-2010 presegalo vsaj za 1,3-krat pa tudi do dvakrat," so še zapisali na agenciji in dodali, da so največje odstopanje zabeležili na jugu države, še posebej v južnem delu slovenske Istre, najmanjše pa na severozahodu države, delu Koroške in vzhodnem delu Posavskega hribovja. (STA)

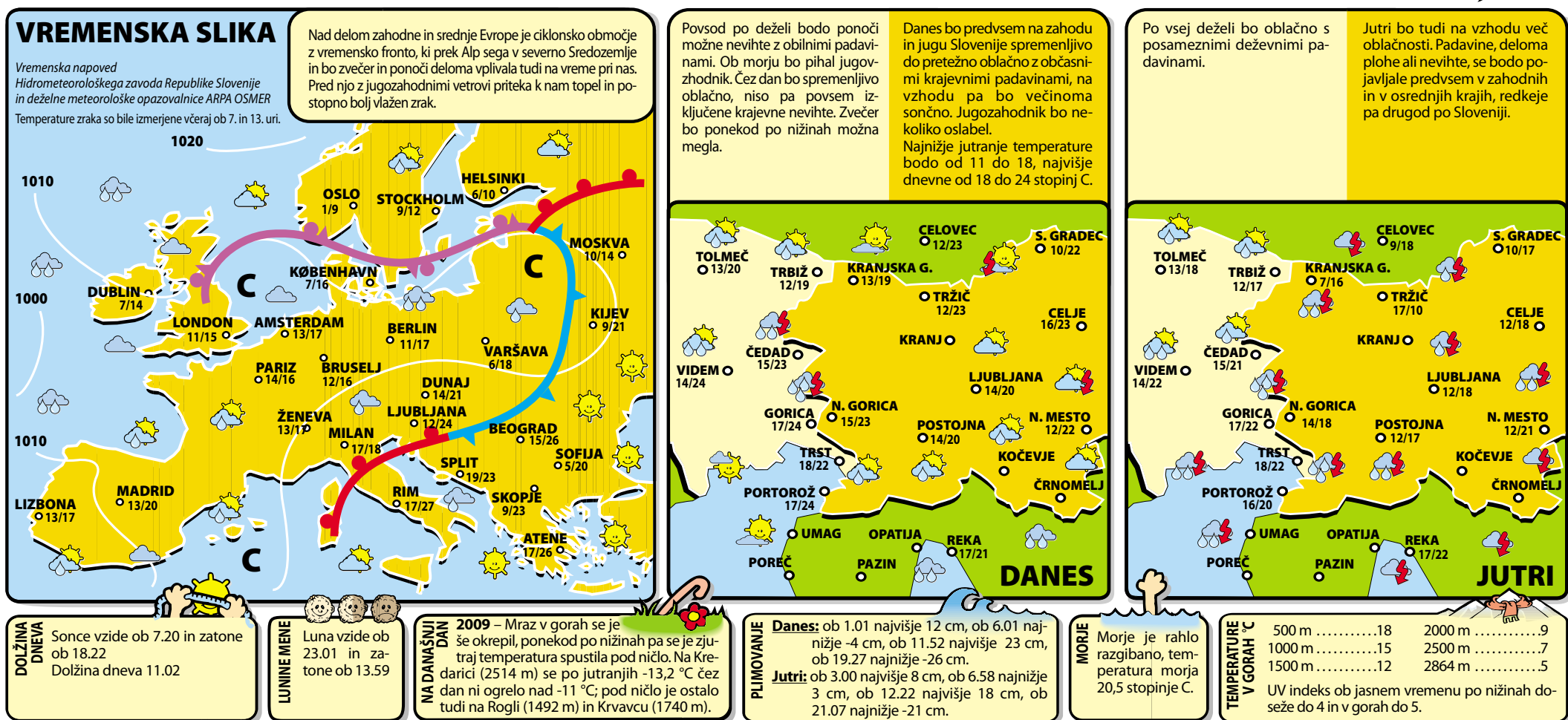

uprava pridobila na ugledu, ker bi njeni izvoljeni predstavniki obvladali jezik več. Odpravila bi nepotrebno trošenje javnega denarja za prevajanje, ker bi enostavno vsi prisotni na sejah obvladali jezik someščana, soseda in nenazadnje svojega prednika, kar bi odpravilo marsikatero nevšečnost. Občinski svet bi lahko tako bil za zgled javni šoli v Trstu.

Mislim, da čeprav z enojezičnim obrazcem poravnani davki, prihajajo tudi iz slovenskih žepov.

Hvaležna mu za odgovor,

občanka Magdalena Pahor

»Ekshibicionist« zmagal na maratonu

BUENOS AIRES - Le malo je manjkalo, da bi argentinski tekač Mariano Mastromarino ostal brez prestižne zmage na maratonu v Buenos Airesu. Ko je na 37. kilometru prehitel lanskega zmagovalca, Kenijca Juliusa Karingo, so ga namreč sodniki hoteli izločiti z dirke, ker so mislili, da gre za ekshibicionista, željnega slave. "Umakni se. To je tekma," so mu vpili. "Mislim, da sem skočil na progo. Zato so me hoteli umakniti," je še dejal Mastromarino za televizijo ESPN. A na srečo so prireditelji še pravočasno ugotovili, da gre vendarle za pravega tekača, ki je v življenjski formi in ki je na koncu slavil s časom 2:15,28. S tem je Mastromarino postal prvi argentinski zmagovalec maratona v Buenos Airesu po Oscarju Cortinezu leta 2004. (STA)

Clooneyeva žena svetuje Atenam za vrnitev delov friza s Partenona

ATENE - Odvetnica Amal Alamuddin, novopečena soproga hollywoodskega zvezdnika Georgea Clooneya, bo svetovala Grčiji, ki želi, da ji Velika Britanija vrne dele friza s Partenona. Alamuddinova se bo v sredo na to temo sešla s premierom Antonisom Samarasom, že danes pa je predvideno srečanje z vodstvom ministrstva za kulturo. Alamuddinova že od leta 2011 svetuje Grčiji. Po ocenah analitikov pa je prav njena poroka s Clooneyem Atenam prinesla odlično priložnost, da opozorijo na svojo zahtevo po vrnitvi delov friza s Partenona. (STA)

NOBELOVA NAGRADA ZA EKONOMIJO - Kraljeva švedska akademija Priznanje Francozu Tirolu za regulacijo industrij s peščico dominantnih podjetij

STOCKHOLM - Letošnjo Nobelovo nagrado za ekonomijo prejme Francoz Jean Tirole za prispevek na področju regulacije industrij, v katerih dominira peščica močnih podjetij, je včeraj v Stockholmu sporočila Kraljeva švedska akademija.

Tirole, ki predava na univerzi v francoskem Toulousu, je eden najbolj vplivnih ekonomistov našega časa. "Pomemben prispevek v obliki teoretičnih raziskav je dodal na številnih področjih, še posebej pa je razjasnil, kako razumeti in regulirati industrije s peščico močnih podjetij," v sporočilu za javnost navaja akademija.

V številnih panogah prevladuje manjše število velikih podjetij ali pa ima ena družba monopol. Če niso ustrezno regulirani, takšni trgi pogosto ustvarjajo družbeno neželene rezultate - cene so višje od tistih, ki jih narekujejo stroški, ali pa neproduktivna podjetja preživijo zgolj s preprečevanjem vstopa novih in bolj produktivnih tekmecev na trg.

Od 80. let prejšnjega stoletja naprej je Tirole "vdihnil novo življenje" raziskavam tovrstnih tržnih nepravilnosti, navaja obrazložitev. Njegova analiza podjetij z velikim vplivom ponuja enotno teorijo s pomembnim prispevkom k odgovoru na vprašanje, kako bi morale vlade upravljati z monopoli in kako ravnati v primeru združitve oziroma kartelov.

Pred Tirolom so raziskovalci in odločevalci večinoma zasledovali idejo enotnih načel za vse industrije. Zagovarjali so enostavna pravila, na primer omejevanje najvišjih dovoljenih cen za monopoliste in prepoved sodelovanja med konkurenti, medtem ko so dovoljevali sodelovanje med podjetji z različnimi položaji v verigi dodane vrednosti.

Tirole je teoretično dokazal, da takšna pravila pod določenimi pogoji lahko

Jean Tirole

ANSA

delujejo dobro, v drugih primerih pa povzročijo več škode kot koristi. Tako lahko na primer omejevanje cen močnim podjetjem predstavlja motiv za zniževanje stroškov, kar je za družbo pozitivno, lahko pa tudi omogoči pretirane dobičke, kar je slabo.

Drugi tak primer je primer sodelovanja med tekmeči, saj je dogovarjanje o cenah skoraj vedno slabo, sodelovanje na področju patentov pa je lahko v korist vsem. Na drugi strani lahko združitve podjetij z njegovim dobaviteljem spodbujajo inovacije, a hkrati izkrivljajo konkurenco.

Nagrajeni 61-letni ekonomist je tako med drugim opozoril, da bi morali regulacijo oziroma politiko pozorno prilagoditi specifičnim pogojem v vsaki industriji. V seriji člankov in knjig je predstavil splošni okvir za zasnovane takih politik, ki ga je tudi apliciral na številne industrije - od telekomunikacij do bančništva. Na podlagi njegovega dela lahko vlade bolje spodbujajo močna podjetja v smeri krepitve konkurenčnosti, hkrati pa jim preprečijo škodovanje tekmecev in strankam, še navaja sporočilo za javnost.

Tirole je v prvem odzivu po razgla-

sitvi poudaril, da je "zelo počaščen" in "ganjen". "Sam vedno težko ocenim lastno delo, zato na to nisem računal," je Tirole povedal za francosko tiskovno agencijo AFP. Agencija izpostavlja tudi, da je bila nagrada Tirolu podeljena v obdobju, ko so politiki in javnost vse bolj kritični do moči velikih multinacionalk, kot sta Amazon in Google.

Tirole je bil rojen 9. avgusta 1953 v francoskem mestu Troyes. V Parizu je študiral inženirstvo in matematiko, doktorat pa je zaključil v ZDA, na slavni univerzi MIT v bližini Bostona. Tam je tudi osem let deloval kot profesor. Napisal je 11 knjig in okoli 200 strokovnih člankov. Ima sedem častnih doktoratov z univerz po vsem svetu.

Nobelova nagrada za ekonomijo tehnično gledano sicer ni "prava" Nobelova nagrada, saj za razliko od ostalih petih - za medicino, fiziko, kemijo, književnost in mir - ni bila del izvirnega sklopa nagrad. Za razliko od omenjenih petih, ki jih je v svoji oporoki omenil Alfred Nobel, so namreč nagrado za ekonomijo začeli podeljevati šele leta 1969 na pobudo švedske centralne banke.

Vse Nobelove nagrade bodo slavno podelili 10. decembra, na obletnico Nobelove smrti. Tako kot ostale je tudi Nobelova nagrada za ekonomijo vredna osem milijonov kron (870.000 evrov).

Lani so bili nagrajenci trije - Eugene F. Fama, Lars Peter Hansen in Robert J. Shiller. Priznanje so si prislužili z empirično analizo cen premoženja, ki je bila koristna predvsem pri analizi finančnih trgov.

Nobelova nagrada za ekonomijo sicer gre najpogosteje v roke ameriških ekonomistov. Doslej jo je osvojila le ena ženska, Tirole pa je tretji Francoz, ki si jo je prislužil. (STA)

ŠPANIJA - Na nacionalni praznik Tisoči v Kataloniji proti neodvisnosti

BARCELONA - Na ulicah Barcelone se je v nedeljo, na španski nacionalni praznik, zbralo približno 40.000 ljudi, ki so protestirali proti prizadevanjem za izvedbo referendumov o neodvisnosti Katalonije. Regionalne oblasti so za njegov datum določile 9. november, a je špansko ustavno sodišče izvedbo nedavno zadržalo do odločitve o ustavnosti glasovanja.

Manj kot mesec dni pred predvidenim referendumom je zborovanje proti njemu pod geslom "Španija za vse" organizirala skupina Katalonska civilna družba. Množica v Barceloni je pozivala katalonskega premierja Artura Masa, ki je razpisal glasovanje, k odstopu. "Hodimo končati do delitev in ta konflikt," je dejal organizator Ramon Bosch. Po njegovem bi Katalonci z osamosvojitvijo postali "revnejši in manj pomembni". Gre za zadnje zborovanje v nizu protestov in srečanj, ki jih glede zgočega vprašanja organizirajo tako zagovorniki kot nasprotniki referendumov.

Špansko ustavno sodišče je konec septembra zadržalo izvedbo referendumov za obdobje, ko odloča o njegovi ustavnosti. Pritožbo glede tega je na sodišče vložila španska vlada, ki je vseskozi ostro nasprotuje glasovanju. Katalonska regionalna vlada je po tem začasno že prekinila kampanjo pred referendumom in napovedala, da bo do te srede sprejela odločitev, ali naj s pripravami nanj nadaljuje kljub odločitvi sodišča. Javnomenjska raziskava je pokazala, da le 23 % Kataloncev podpira izvedbo referendumov v danih okoliščinah, 45 % pa jih želi, da regionalne oblasti upoštevajo odlok ustavnega sodišča o zadržanju.

Na španski nacionalni praznik, ki ga obeležujejo na dan, ko je Kristof Kolumb odkril Ameriko, se je na Katalonci obrnil tudi premier Mariano Rajoy. V katalonski izdaji časnika El País je poudaril "skupne korenine", ki jih Katalonci delijo z drugimi Španci. Dodal je, da je njegova vlada v pogajanjih s Katalonci pripravljena graditi mostove. (STA)